

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2002. október

TARTALOM

Egyetemi Orvosnapok:

Lénárd László dékán üdvözlő beszéde

Megemlékezés 1956-ról

Donhoffer emlékülés:

Szelényi Zoltán professzor előadása

Szentágothai-sétány

Az új dékáni vezetés három hónapja (Róth E.)

Dékáni vezetői értekezletek

A Kari Tanács ülése

A Doktori Tanács ülése

Fogorvosképzés

normatív finanszírozás nélkül (Szabó Gyula)

A Gyógyszerészeti Kémiai Intézet
bemutatása (Perjesi Pál)A PTE ÁOK Képzőművészeti Műhelyéről
(Schmuck Stefánia)

A betegek jogai (Szendy Erzsébet)

Kongresszusok:

Kórházi gyógyszerészek; Szabadgyök-kutatók; Radiológusok; Nemzetközi Placenta Szövetség; Rheologia; Osztrák és magyar traumatológusok

A Tudományos Szakosztály ülései

Elhunyt Szabó János fogászallgató

Röviden: A PAB hírei; Megjelent könyvek; Mesterséges Táplálási Munkacsoport; A Gazdasági Igazgatóság hírei; A technikai eszközök bérleti díja; Útibeszámoló Japánból; Gélidokumentációs rendszer; Bútorcsere a kollégiumban; Az Alapítvány az Orvosképzés Támogatására közleménye; Universitas Kupa; Sporttanfolyamok; Kamarai hírek

Intézeti, klinikai hírek

Tudományos közlemények

Sajtószemle

Lénárd László

Egyetemi Orvosnap

Elhangzott 2002. október 4-én, az Egyetemi Napokat megnyitó ünnepségen

Tisztelt Megjelentek, kedves Kollégák, tisztelt Tanári Testület, Hölgyeim és Uraim!

Őszi ünnepeink sorában az egyik kiemelkedő esemény az Egyetemi Orvosnapok rendezvénye, amikor az egyetemünkön korábban diplomát szerzett kollégák visszatérnek az alma materbe, hogy találkozzanak egymással és visszaemlékezzenek fiatalságukra, egyetemi éveikre és az itt eltöltött időre. Ez az ünnepség módot ad arra is, hogy átadjuk az arany- és gyémántdiplomákat azoknak, akik 50, ill. 60 éve nyertek orvostudományi diplomát egyetemünkön.

Külön öröm, hogy ünnepségünk keretében egyetemi kitüntetések is átadhatunk a különleges teljesítményt nyújtó, jelenleg karunkon tevékenykedő kollégáknak és egyetemi dolgozóknak. Az idei Orvosnapok rendezvénye immár a harmincnyedik.

1968 óta minden évben sor került erre az ünnepi eseményre. Ez az idő már egy fél emberöltő. Egyetemünk törekvése a tradíciók fenntartása, mert hisszük és valljuk, hogy aki nem ismeri és nem tiszteli a múltat, annak jövője sincs.

Ha körülnéznek itt az aula oszlopain, láthatják valamikori híres professzoraink, mestereink plakettjeit. Ők most örömmel néznek le ránk, mert tudják, hogy az egykoron Pozsonyból menekült egyetem a mindenkori nehézségek dacára tovább élt, meggyökerezett, világháború, elnyomatás, a megszüntetés réme dacára ma is él, virágzik és teljesíti hármass feladatát: az oktatás, a kutatás és a gyógyítás nemes feladatait. Egyetemünk orvosgenerációkat küld a világba, az országba és a végekre is, és ezek a kollégák megállták és ma is megállják helyüket.

Kedves Megjelentek, kedves Ünneplő

Közönség! Úgy gondolom, hogy mivel 5 évenként gyűlünk össze, nekünk is kötelességünk számot adni arról, hogy mi is történt az elmúlt öt esztendő során. Beszámolni Önöknek a gondokról, a bajokról de a sikerekről, az örömeinkről is. Meg kell mondanom, hogy az elmúlt esztendő nagyon sok nehézséget hozott, de ahogy az előbb mondtam volt: élünk, változatlanul működik az egyetem és hiszünk a jövőben. A legnagyobb változás az egyetem szerkezetében adódott. Közismert mindenki előtt, hogy parlamenti döntés következtében 2000. január 1-jével összevontak egyetemeket, köztük a Pécs városában lévő két egyetemet, a Janus Pannonius Tudományegyetemet és a Pécsi Orvostudományi Egyetemet. Ehhez csatlakozott az Illyés Gyula Tanítóképző Főiskola Szekszárdról és így alakult ki a Pécsi Tudományegyetem.

Ez a változás bizonyos szempontból negatív kihatásokkal is járt, különösen a gazdálkodás szerkezetét tekintve. De nagyon remélem, hogy ezeken a bajokon túl fogunk esni, mert különösen az 50 és 60 évvel ezelőtti diplomát szerzettek jól tudják, hogy ők még az Erzsébet Tudományegyetemre iratkoztak be; valamikor a nagy egyetem Pécsen még négy karral működött, ma a Pécsi Tudományegyetem kilenc karral működik. Ezek közül hat egyetemi és három főiskolai kar. Ez a nagy egyetem megtestesíti és lehetőséget ad minden tudományág és tudományterület, sőt a művészetek művelésére is. A nagy egyetemen belül a két testvérkar, az Egészségügyi Főiskolai Kar és az Orvostudományi Kar szövetkezett, hiszen a két kar működését összeköti az egészségügy és a gyógyítás folyamata; e karok létrehozták az ún. Orvostudományi és Egészségtudományi

ORVOSKARI
HÍRMONDÓ

Felelős szerkesztő Róth Erzsébet, Barthó Loránd, Buzogány István

A Konszenzus-oldalak szerkesztő- és terjesztőbizottsága: Battyáni István, Bánhegyi György, Báta István, Benke József, Botz Lajos, Bódis József (Megyei Kórház), Czéh Gábor, Csala Béla, Csanaky György (Szombathely), Csernus Valér, Dávid Károly, Decsi Tamás, Ferenci József, Gács Ernő, Gracza Tünde, Horváth Zsolt, Juricskay István, Kiss Tamás, Kövér Ferenc, Lázár Zsófia, Masszi György, Méhes Gábor, Molnár Béla, Nemes János, Pakodi Ferenc, Pál Tibor, Pethő Gábor, Rébék-Nagy Gábor, Sümei Balázs, Szabó György, Szeberényi József, Szekeres Júlia, Tóth Kálmán, Weninger Csaba.

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke. A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 536-000/1214, 536-116. Fax: 536-115. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: Somoskeőy Szabolcs www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295

Nyomtatva a PTE ÁOK Nyomdája. Vezető: Ollmann Ágnes

Középen Barthó Loránd fényképei, az egyetemeket bemutató poszter Benke József és Rodler Miklós munkája.

köszöntő

Centrumot. Ennek a feladata elsősorban a két kar működésének összehangolása és a stratégiai fejlesztések végiggondolása és megvalósítása. E tekintetben bizvást nézhetünk a jövőbe, mert remény van arra, hogy néhány éven belül országosan is jelentős regionális egészségügyi központtá váljunk a város, a megye és a régió kórházaival együttműködésben.

De azt mondtam, hogy szeretnék beszámolni Önöknek az elmúlt 5 év egyéb történéseiről is. E tekintetben örömmel mondom, hogy a nehézségek dacára számos új fejlesztés valósult meg egyetemünkön. Ezek között is nagy értékű konfokális mikroszkóp került működésbe a Biofizikai Intézetben, MR készülék működik nagy hatékonysággal sok kollaborációra módot adva a Biokémiai Intézetben, sejtszortírozó készülék és a molekuláris biológia ma már alapvetően szükséges, de rendkívül drága eszközei működnek az Immunológiai Intézetben, Biológiai Intézetben, Biokémiai Intézetben. A klinikumot tekintve óriási változások vannak. Önök ezt éppolyan jól tudják, mint én, technikai változások, amit egyetemünk igyekezett követni. Transzplantációk: országosan is kiemelkedő az I. sz. Sebészeti Klinika működése a vesetranszplantáció és a hasnyálmirigy-transzplantáció tekintetében. A gerincsebészet terén az Ortopédiai Klinika és az Idegsebészeti Klinika együttműködésével számos, korábban megoldhatatlannak látszó műtétet végeztek és a gyógyítás sikerült. Az implantátumok tekintetében az Ortopédiai Klinika, Baleseti Sebészet és hosszan folytathatnám a sort, de talán a legkiemelkedőbb beruházás a Szívcentrum volt és a Szívcentrum ma már mint tudjuk, európai hírű. Felszereltségét tekintve minden igénynek megfelel. Hozzátenném azt is, ami a közeljövőben valósul meg, a jövő héten a Széchenyi terv és a nagy egyetem lehetőségeiből adódóan a Kooperációs Kutatási Központ együttműködése révén, az egészségügyi ipari vonatkozásait is figyelembe véve egy új Biomechanikai Laboratórium jön létre és adjuk át, ami egyúttal nem csak az Orvostudományi Kar, hanem a Természettudományi Kar és a Pollack Mihály Főiskolai Kar együttműködésével valósul meg. Szeretném elmondani Önöknek, hogy a képzés tekintetében is számos változás történt. A

gyógyszerész képzésünk harmadik évfolyamába lépett. Két év múlva, reményeink szerint átadjuk az első gyógyszerész diplomákat. Ezzel az Orvostudományi Karon három szak képzése teljes mértékben megvalósul. A magyar és angol nyelvű általános orvostudományi képzés, a fogorvostudományi képzés és a gyógyszerészképzés. A posztgradu-

Kedves Megjelentek, kedves Hallgatóim! Módjuk lesz arra, hogy a felsoroltakból néhányat meglássanak, mint ahogy a programból is kitetszik: a délután során látogatást tehetnek a Szívcentrumban és a II. sz. Belklinikán, valamint a Nephrológiai Centrumban. Látni fogják a fejlődést, karunk igyekezetét és annak testet öltött formáit.

Az elnökség

A kitüntetettek

ális képzést illetően ugyancsak jó helyzetben van karunk, mert a tudományági besorolást tekintve négy doktori iskolában 12 A, és 28 B akkreditált PhD programban folyik a tudományos utánpótlás képzése és a rezidensképzést illetően közel 130 új, friss diplomás kezdte meg a szakképzést.

Mindezek alapján, és az anyagi problémák dacára bizakodva nézünk a jövőbe és nagyon remélem, hogy 5 év múlva is hasonló fejlesztésekről, fejlődésekről lehet majd beszámolni.

Hölgyeim és Uraim! Külön szeretnék szólni a leendő kitüntetettekhez, az évfo-

*Dr. Czopf József
Pro Facultate Medicinae arany fokozat*

*Dr. Lengvári István
Pro Facultate Medicinae ezüst fokozat*

*Jermás Józsefné
dékáni dicséret*

lyam találkozósokhoz és az arany- és gyémántdiplomásokhoz. Nagy öröm a kar valamennyi oktatója, professzora és dolgozója számára, ha kitüntetések adhatunk át. Ezzel is kifejezve köszönetünket mind-

*Jubileumi diplomások
Az előtérben dr. Rákóczi Viktorné dr. Urbán Jolán gyémántdiplomás*

azoknak, akik különleges teljesítményt nyújtottak. Mindazokon a posztokon – és ez nem csak a klinikai, orvosi, vagy elméleti intézeti, oktatói orvosi poszt, hanem mindazok a posztok, ahol az egyetemért és a betegekért dolgoznak, még akkor is, ha áttételesen – időről időre meg kell állnunk és megbecsülnünk azokat, akik többlettel teljesítményt nyújtottak. Ők itt ülnek Önöktől jobbra; hamarosan átveszik a kitüntéseket. Szeretném előre is köszönteni valamennyiüket: klinikavezető professzort, egyetemi docent, könyvtárost, titkárnőt, ápolónőt. Mindannyian munkájukat teljes szívvel, odaadással végezve tettek nagyon sokat azért, hogy egyetemünk és karunk jelenleg is így tudjon működni. Példaként szeretném őket állítani az ifjúság elé, a hallgatók elé és valamennyiünk elé.

Kedves Hallgatóim! Szeretnék szólni a jubiláló évfolyamosokhoz, kedves kollégáinkhoz, akik között számosan az itt ülő professzorok, jómagam tanítványai is voltak, de természetesen vannak nálunk idősebbek is, olyanok is, akik a mi, vagy az én mestereim is voltak. Nagy öröm, hogy itt vannak Önök most és ünnepelhetünk együtt. Átnéztem részletesen valamennyi jubiláló évfolyam névsorát. Örömmel és büszkeséggel állapítottam meg, hogy a névsorokban böngészve három akadémikust és huszonkét professzort találtam. Számos kórházi főorvost, számos külföldön dolgozó és egyetemünknek a világ más részén is megbecsülést hozó kolléga nevét. Nagyon nagy dolog ez, mert ha még

egyszer hivatkozom a régi nagy professzori karra, a professzorok arcképeire, miért volt ez az egyetem olyan, amilyen, és mit kell tennünk azért, hogy olyan is maradjon? Erre egy a válasz: a minőség. A minőségi képzés. A minőségből nem adhatunk lejjebb egy fokkal se semmit. Azért volt olyan nagy az 50-es években a híres professzori kar, mert a minőséget tekintették mindenekelőtt. A politikai változások, anyagi nehézségek, bármilyen körülmények között és mi az ő példájukat szeretnénk követni.

Kedves 50, illetve 60 évvel ezelőtt végzett Kollégák! El kell mondanom Önöknek, hogy közel két hete került sor a diplomaátadó orvosavató ünnepségre. Itt álltak előttünk a fiatal kollégák. Elmondták az esküt. Úgy tűnt, szívvel-lélekkel. Mi csak azt reméljük, hogy meg fogják tartani. Önök, akik itt ülnek és életük nagy részét az egészségügy szolgálatának szentelték, megtartották a hippokráteszi esküt minden nehézség dacára. Azt gondolom, az orvosi tevékenység egyik legnagyobb problémája és dilemmája, amikor elveszítjük a beteget és ott a hozzátartozó. Amikor nincs sikerélmény, de mégis ott kell állni és valamit kell mondani, és a pályán előbb-utóbb fásultság is jelentkezik. A betegek nagy tömege, a vizsgálatok számtalan igénye miatt és következtében, és ez a fásultság nem szabad, hogy állandó legyen, mert jön a következő beteg és az orvosát keresi. Önök példát mutattak 50, illetve 60 éven keresztül orvosi, gyógyító

szolgálatukról. Köszönjük ezt Önöknek és állítsuk az Önök példáját az új, felnövekvő orvosgenerációk elé. Kívánom azt, hogy ők is majd olyan átérzéssel, empátiával végezzék működésüket, ahogy ezt Önök tették.

Kedves Megjelentek! Örülünk annak, hogy együtt vagyunk, kívánom, hogy legyen módjuk, idejük megbeszélni az elmúlt 10, 50, 60 év történeteit. Emlékezzenek vissza szeretettel régi mesterekre, az egyetemre, az itt töltött – gondolom talán legszebb, vagy nagyon szép – esztendőkre. Kívánom, hogy érezzék jól magukat, kívánom, hogy ünnepeljenek és várjuk Önöket a holnap esti fogadásra sok szeretettel. Köszönöm, hogy meghallgattak.

Fotó: ifj. Vadász István

Martos Veronika

Pro Facultate Medicinae bronz fokozat

Dr. Jobst Kázmér
aranydiploma

Megemlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharc 46 éves évfordulóján

Újabb hagyományainknak megfelelően október 22-én kora délután a Szigeti úti aulában megemlékezést tartottak az ÁOK és az Egészségügy Főiskolai kar hallgatói és oktatói jelenlétében az 56-os forradalom és szabadságharc tiszteletére. A Himnusz után dr. Lénárd László dékán rövid bevezetőjében saját emlékeit is idézte azokról a napokról, majd dr. Péter Károly lépett a mikrofon elé, és szenvedélyes szavakkal emlékezett arra, amikor medikusként Debreczeni László szigorló orvossal élére álltak annak a mozgalomnak, amely az Egyetemi Diákszemélyiség megalakulásához vezetett. Mint hangsúlyozta, noha ez a szervezkedés spontán és mindvégig erőszakmentes formában történt és a részben felfegyverzett hallgatók részéről az egyetemen egyetlen puskalövés sem dördült el, mégis számosan váltak a megtorlás áldozataivá. Többen kénytelenek voltak emigrálni, másokra pedig hosszabb időre a tanulmányok folytatásától való eltiltás, sőt börtönbüntetés várt. Elkeseredésének adott hangot akkor, amikor a forradalom méltó megünneplése körüli viházzások hozta szóba. Péter dr. megindító beszédét követően egyetemünk diákjai idézték fel a forradalom legfontosabb eseményeit. A megemlékezés végén, amelyen sajnos csupán mintegy 100-an vettek részt, a két kar vezetői, a Hallgatói Önkormányzat képviselője és a két egykori diákvezér, dr. Debreczeni László és dr. Péter Károly megkoszorúzták az aulában lévő 56-os emléktáblát és a Szózat elnevelésével ért véget az ünnepi esemény.

Dr. Szelényi Zoltán

A fotók a Videostúdió felvételének felhasználásával készültek

Dr. Lénárd László

Dr. Péter Károly

Népszabadság, 2002. október 4.

Séta Szentágothai emlékével

Huszonegy akadémia választotta tagjai közé

Sétányt neveztek el Pécsen az idegrendszer halhatatlan kutatójáról, *dr. Szentágothai Jánosról*. A várfallal párhuzamosan futó gyalogút Ágoston tér és az alagút közötti szakasza szeptember 24. óta a világhírű tudós nevét viseli. Régi adósságát törlesztette a város a névadással, hiszen Szentágothai tizenhét éven át Pécsen dolgozott, és ez idő alatt szakmai munkásságával és emberi tartásával maradandót alkotott.

A pécsi egyetem legendás professzorairól *Benke József* írt könyvet, és abból megtudhatjuk, hogy Szentágothai ősei között ötödíziglen találunk orvosokat. A pécsi sétány névadója 1912-ben született Budapesten – igaz, akkor még *Schimert Jánosnak* hívták. Iskoláit a fővárosban járta, orvosi tanulmányait a Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte. 1940-ben Schimert János – a náciizmus elleni tiltakozásul – magyarosította a nevét Szentágothaira. A világháborút orvosként szolgálta végig. 1945-ben amerikai fogságba esett, és onnan a pécsi egyetem hívó szavára tért vissza Magyarországra. 1946-tól a Pécsi Orvostudományi Egyetem Anatómiai Intézetét irányította. Pécsi évei alatt – *Kiss Ferenc*szel közösen – írta meg *Az ember anatómiájának atlasza* című könyvet, amely 32 nyelven eddig összesen 82 kiadást ért meg.

Szentágothai a tanulmányait 1947-től többnyire angol nyelven publikálta, és igyekezett rávenni intézeti kollégáit is arra, hogy

tanuljanak meg angolul, és Shakespeare nyelvén írják meg szócikkeiket. Ezzel az ötvenes években itthon aligha szerzett a hivatásos politika szemében piros pontokat. 1956. október 31-én Szentágothai lett a Baranya Megyei Értelmiségi Tanács elnöke. Amikor 1957 januárjában újraindult az egyetemi oktatás Pécsen, Szentágothai János a szokásos fehér köpeny helyett fekete ruhában jelent meg a másodévesek előadásán, és megemlékezett az októberi eseményekről. Ekkor feljelentették és vizsgálatot indítottak ellene, valószínűleg csak nemzetközi tekintélye mentette meg a börtöntől. (Pécsen már csak azért is érzékeny füllel figyelt a hatalom a protestáló gesztusokra, mert itt az ellenállás tovább tartott, mint máshol: a Mecsekben november 20-ig fegyveres felkelők, a „láthatatlanok” harcoltak, a

város főterén egymást követték az idegen csapatok távozását követelő tüntetések, és ugyanez készítette a bányászokat is sorozatos sztrájkokra, amelyek egészen 1957 januárjáig tartottak.)

Szentágothai János 1963-ig vezette az anatómiai intézetet Pécsen, akkor azonban áthelyezték őt a budapesti orvosi egyetemre. 1976-ban ment nyugdíjba, ám még abban az esztendőben ő lett a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, és ezt a posztot 1985-ig töltötte be. 1994-ben hunyt el a fővárosban.

Kollégái és tanítványai nemegyszer elmondták Szentágothai Jánosról, hogy, ha Nyugat-Európában vagy Amerikában érte volna el kutatási eredményeit, akkor „semmi sem menti meg őt a Nobel-díjtól”. Nemzetközi és hazai elismertsége e díj nélkül is páratlan, rangos kitüntetései lajstromba gyűjteni kevés itt a hely. Szentágothait összesen huszonegy tudományos akadémia választotta tagjai közé, és ami egészen kevesekről mondható el, egyszerre volt tagja a Szovjetunió, az Egyesült Államok és a Vatikán akadémijának. Az oxfordi egyetem tiszteletbeli doktorává avatta, és ez rajta kívül csak egyetlen magyarral, *Kodály Zoltánnal* fordult elő.

A tanítványi tisztelet egy sajátos példája, hogy *dr. Flerkó Béla*, aki 1963-tól egészen 1992-ig a pécsi anatómiai intézetet igazgatta, nemcsak a nagy előd képét őrizte szobája falán, de megtartotta – mindmáig – Szentágothai íróasztalát és székét is. Az öreg bútorok recsegnék-ropognak, de mit számít, a lényeg, hogy: emlékeztetnek.

Most már egy sétány is ezt teszi.

U. T.

Vizi E. Szilveszter
az MTA elnöke

Fotók: Rodler Miklós

Három negyedszázad Donhoffer professzor szakmai életében: a tudós diagnoszta, a kórélettan pécsi megalapítója és a bölcs, önzetlen tanácsadó

Dr. Szelényi Zoltán

Donhoffer Centenárium Emlékezés Pécs, 2002. szeptember 23.

Donhoffer Szilárd eseményekben, sikerekben gazdag 97 évet át-
ölelő élete valóban kerek negyedszázadokban fogalmazható
meg. 1902. július 3-án született Budapesten és az ezt követő 24
év az orvosi diploma megszerzésével zárul. A szakmai és csalá-
di háromnegyed évszázadból, amelyet Pécsen élt végig, az első
23 év alatt válik a belgyógyász, ezen belül a diagnosztika mes-
terévé, miközben családot alapít, feleségül veszi munkatársát,
Mittag Margitot, két leányuk születik, akik a 40-es évek második
felében elérik a gimnáziumi éveket. 1949-től számítható a máso-

dik negyedszázad, amikor a Pécsi Tudományegyetem újonnan
létesített Kór- és Gyógyélettani tanszékének élére kinevezték
egyetemi tanárnak. Az általa alapított, nemsokára Kóréletteni In-
tézetté átkeresztelt tanszék igazgatójaként működött pontosan 25
éven át, 1974-ben történt nyugdíjazásáig – ebben az időszakban
mennek férjhez lányai és születik meg a 7 unoka. Végül ismét
pontosan negyedszázadon át volt a Kóréletteni Intézetben tudo-
mányos tanácsadó, 1999. január 12-én bekövetkezett haláláig.
Ebben a 25 évben veszt el feleségét (1990-ben) és születnek
meg dédunokái, számszerint tizenhárman.

A szakmai életpálya tömör jellemzése előtt vázlatosan szólni
kell a kezdetekről. A felvidékről, Körmöcbányáról a fővárosba
átköltözött kiegyensúlyozott polgári családba elsőként született

fiú már kisgyermekként későbbi értelmiségi létét előle-
gezi hamar megszerzett idegennyelv-tudásával – már ko-
rán eredetiben olvas német és angol irodalmat. Igen szé-
leskörű érdeklődése jelentős támogatást kap a II. kerüle-
ti főreáliskolában: egyfelől a tengerészet, mint esetleges
hivatás erősödik benne, ugyanakkor a szépirodalom, törté-
nelem, filozófia és természettudományok is érdeklik.
Egy iskolai pályázatra egyszerre 5 jeligés pályaművet ad
be, és – a bíráló bizottság nagy meglepetésére – öt díja-
zott pályázat szerzője nevéként találkozhatnak Donhoffer
Szilárddal. A jelentős pályadíjakból tudja nagyrészt fi-
nanszírozni az első medikus évek költségeit. Az első vi-
lágháború utáni években még az újságíró karrierrel is ka-
cérkodik, de végül atyai sugallatra az orvosi hivatást vá-
lasztja. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem
Orvosi Karán kiváló eredménnyel diplomázik és itt is
avatják orvosdoktorrá. Közben egy félévet a Bécsi Egye-
temen hallgatott, amit anyanyelvi szintű német nyelvtu-
dása is lehetővé tett. A véletlen úgy hozta, hogy *Ángván
János* professzor, a pécsi Erzsébet Tudományegyetem
Belklinikájának igazgatója budapesti tartózkodásakor
figyelt fel fiatal Donhoffer egy előadására és meghívja
klinikájára. Az ajánlatot Donhoffer el is fogadja, és 1926
október 1-én díjtalan gyakornokként megkezd munkáját
a pécsi egyetem Belklinikáján.

A szakvizsga megszerzéséhez szükséges ismereteket
és gyakorlatot igen gyorsan és vélhetően könnyen elsajá-
títja; erre utal az a tény is, hogy első tudományos közle-
ménye nem a klinikummal kapcsolatos, hanem összeha-
sonlító vizsgálatokat végez a fehérvérsejtek morfológiá-
jával kapcsolatosan. Ezt a kutatói érdeklődést nyilván
táplálta a már korábban megszerzett természettudomá-
nyos ismeretanyaga és az a légkör, ami a belklinikán őt
körülvette. Egyszerre foglalkozik a klinikummal és állat-
kísérletes vizsgálatokkal, részben a szomszédos épület-
ben lévő Gyógyszertan Intézetben, ahol *Mansfeld Géza*
professzor meghívására részben klinikai munkája mellett,

*Az elnökség: dr. Lénárd László, dr. Vizi E. Szilveszter,
dr. Tóth József, dr. Szelényi Zoltán*

*A kép előterében a család: dr. Heim Tibor,
dr. Donhoffer Hilda, dr. Donhoffer Ágnes, dr. Illei György*

Fotó: ifj. Vadász István

részben főállásban végez kutatást és oktatást vállal egy „kórtan” kurzusban. A Magyar Élettani Társaság alapító tagjaként 1931-ben részt vesz a Tihanyban tartott ülésen, és ugyanebben az évben nyer el klinikus számára akkoriban teljesen szokatlan kutatói ösztöndíjat a Nobel díjas *MacLeod* professzor aberdeen-i intézetében. A sikeres skóciai kutatómunkát egy háromrészes első-szerzős cikk bizonyítja, amely a Royal Society aktájában jelent meg. Itthon tovább folytatja a szénhidrátanyagcsere szabályozásával kapcsolatos vizsgálatait és egyre több összefoglaló munkája jelenik meg a cukorbetegség laboratóriumi és klinikai kérdéseiről is német és magyar nyelven.

Felesége, Mittag Margit több közleményben munkatársa, később azonban figyelme a klinikai diétetika felé fordul és férje támogatása mellett jelentős és népszerű háromrészes kézikönyvet jelentet meg „*A diétás konyha a mindennapos gyakorlatban*” címmel. Donhoffer még medikus korából magával hozza a sport szeretetét és gyakorlatát: orvosi munkáját időnként megszakítja rövid időre a klinika udvarán teniszezéssel és a család gyakran kirándul a Mecsekre. Gyorsan követik egymást klinikai és egyetemi fejlődését jelző kinevezései: 10 éves orvosként habilitál az „*Anyagcserebetegségek*” témájában, amit hamar kiterjesztenek a *Belgyógyászati Diagnosztika*-ra. A *Belgyógyászat* mellett megszerzi a *Gümőkóros betegségek* szakorvosi képesítését is. Már a

Világháború alatt, 1942-ben egyhangúlag elfogadja az Orvosi Kar Ángyán és Mansfeld professzor javaslatát, aminek eredményeként egyetemi rendkívüli tanári címet kap. A karon sokáig a legsikeresebb kurzust tartja Donhoffer beldiagnosztikából és gazdag oktatási, valamint gyakorlati tapasztalatai alapján elkészül könyve, „*A belgyógyászati kórfelismerés alapelemei*”, amelyet ezután hosszú évekig használnak a pécsi medikusok.

A háború után méltatlan támadások érik a családot, Donhoffert és feleségét is B-listázzák, az orvosi kar következetes kiállása, közel egy éves harca, számtalan kérvény megfogalmazása eredményeként azután a döntést hatálytalanítják. A

Donhoffer-lányok is kénytelenek Budapesten folytatni és befejezni középiskolai tanulmányaikat a szülőket ért hátrányos megkülönböztetés következtében. Fontos hangsúlyozni, hogy mind a háború előtt, mind alatta Donhoffer bátran kiállt üldözött kollégái mellett; például nem volt hajlandó elfogadni a Mansfeld professzor elhurcolása miatt megüresedett kórtani professzori állást, hasonlóan *Méhes Gyulához*, aki a Gyógyszertani Intézetben kaphatott volna hasonló státuszt. A Pécsi Tudományegyetem 1949-ben elhatározta, hogy – az országos trendnek is megfelelően – meghirdeti a Kór- és Gyógyélettani Intézet igazgató professzori állását, amit a többi pályázat alacsony színvonala következtében tulajdonképpen meghívással töltöttek be egyhangú igen szavazással Donhoffer Szilárd személyében. Annak a nagy professzori generációnak lett tagja, amelyhez többek között *Szentágothai, Kerpel-Fronius, Környei, Lissák, Romhányi, Méhes, Melczer* és *Ernst* professzor is tartozott.

A következő negyedszázad jelenti azt a szakmai kiteljesedést, amely a Kórélettan tantárgynak és a Kórélettani Intézetnek a pécsi megalapítását foglalja magában. Az intézet eleinte a Belklinika épületében 2 szobából állt, majd 1953-ban végre méltóbb helyen, a Kossuth tér északi oldalán lévő épületben tudtak berendezkedni az intézet munkatársai. A korábbi években részben megkezdett, részben talán mégcsak koncipiált energetikai vizsgálatok, úgymint a táplálékfelvétel és a testhőmérséklet szabályozás kísérletes vizsgálata itt folytatódott. Donhoffer professzor az oktatásban kialakította a Kórélettan preklínikai diszciplínájának tematikáját. Még klinikusként megfogalmazta a kórélettant, mint gondolkozásmódot, amellyel le-

hetőség kínálkozik a betegségek, kóros állapotok keletkezésének megismerésére. Megfogalmazása szerint „*a tudományos kutatással foglalkozó klinikus akár kísérletes munkát végez, akár a természet szolgáltatja kísérlet, vagyis a beteg ember megfigyeléséből állapít meg összefüggést, kórélettant művel*”. Híresek voltak tantermi előadásai, amelyeket nyíltan csak a legjobb hallgatóknak szánt, mivel szigorú logikával vezette le az adott kóros jelenség hátterében húzódó élettani, biokémiai jelenségeket. Szokatlan volt a hallgatóknak az a mód, ahogyan több – végül tévesnek minősített megközelítés után – megjelölte az általa legvalószínűbbnek tartott kórélettani mechanizmust. Ehhez a bonyolult kifejtéshez a hallgatónak együtt kellett gondolkozni az előadó-

val, ez a medikusok számára intenzív jelenlétet, nagyfokú aktivitást igényelt, amit nem sokan voltak képesek és hajlandók nyújtani.

A kézikönyvnek is kiváló KÓRÉLET TAN is sugározta ezt az igényes, tudományos megközelítést. Két kiadásban is megjelent tankönyve (1957-ben és 1961-ben), amely azóta is alig tapasztalt igényességgel íródott, és szakorvosok részére is hosszú ideig gazdag információ-forrásnak számított. Kár, hogy további kiadások nem készültek ebből a könyvből, holott ő szinte haláláig folyamatosan fölújította azt az adattömeget, az irodalmi hivatkozásokat, amelyek óriási száma tankönyvének alapjául szolgált. Valóban nem volt könnyű olvasmány ez a könyv, de ha az ember egyszer „átrágta magát” a szövegen, sokkal jobban átélhette a kórélettan bonyolult jelenségeit, mintha egyszerű pontokba szedett állítások formájában olvasott volna az egyes kóros állapotok háttéréről.

Az intézeti élet szervezésével, az oktatással és kutatással kapcsolatos tevékenysége mellett fontos szerepet vállalt az egyetem életében is. Első helyre kívánczik a tudományos élet házon belüli és országos fórumokon történő irányítása, az abban való aktív részvétele. Szorgalmazta a Tudományos Szakosztály munkájában való igényes részvételt, a tudományos közlemények és a szakmai előadások világos formában való közlését, egyszerű illusztrációk alkalmazását. A Magyar Élettani Társaság egyik vándorgyűlésének elnöke volt. Egy periódusban rektorhelyettes, majd ezt követően 1964-től 3 évig a POTE rektora volt. Rektorsága mások véleménye szerint mérföldkő volt, mivel erős egyéniségével át tudott vinni olyan, az egyetem egésze szempontjából fontos változtatásokat, fejlesztéseket, amelyek később is folytathatók voltak. A rektori tanácsulések jegyzőkönyvei bizonyítják, hogy még akkor sem vonult vissza véleményével, ha érezhető volt a kollégák nagyobb részének ellenállása. Például a paraszolvencia kérdésében többek ellenérzését váltotta ki, amikor a klinikákon történő magánpraxist kifogásolta, vagy az igényes tudományos kutatás fontosságát hangsúlyozta a gyógyító és oktató tevékenységgel együtt.

A Kórélettan Intézetben elsőként tette lehetővé fiatal munkatársai számára az egy-két éves nyugati országokban történő kutatói tevékenységet akkor, amikor az országos politika nem mindig nézte jó szemmel az ilyen úgymond „utaztatásokat”. Később támogatta, hogy a már megszerzett nemzetközi kapcsolatainkat tovább ápoljuk: nyugati vendégeket fogadhattunk és magunk is egyre több nemzetközi kongresszusra tudtunk kijutni. Ő maga nem sokat utazott, egyetlen tengeren túli utazása 1964-ben történt; fiatalkori tengerészettel kapcsolatos vonzódását kielégítve az egyik utat hajóval tette meg az amerikai kontinensre. Neki köszönhető az is, hogy 1980-ban a még eléggé nehézkes idegenforgalom ellenére még Dél-Afrikából is több kutatót lehetett meghívni az általunk szervezett pécsi Sztellita Szimpóziumra, amely a budapesti Élettani Világkongresszus kísérő rendezvénye volt. Ugyanebben az évben jelent meg a Kórélettan Intézetben addig nyert tudományos eredményeit összefoglaló monográfiája.

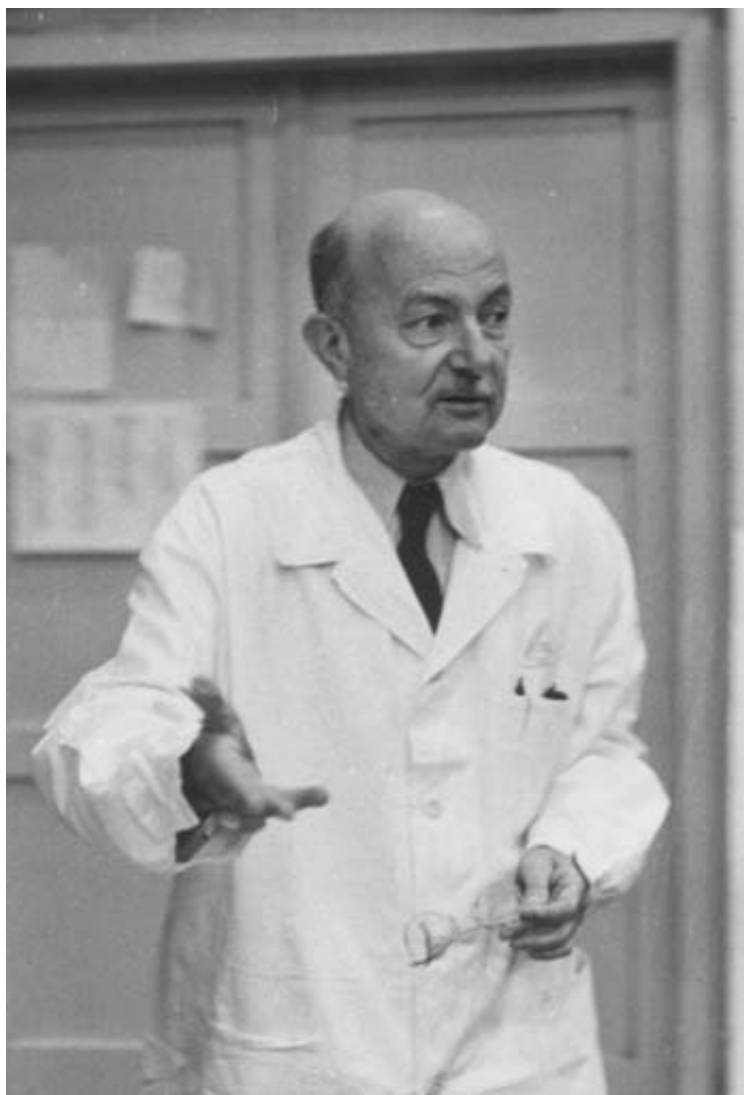
Közmondásos volt Donhoffer professzor makulátlan angol tudása, hogy anyanyelvi szintű német tudását ne is említsük. Ez-

zel kapcsolatban említhető, hogy professzor kollégái is gyakran kikérték tanácsát előadások, cikkek megírásakor. Volt arra példa, hogy az előadónak nem hitték el külföldön, hogy a Donhoffer által lektorált előadást ők írták, mivel az angol anyanyelvűeknek is feltűnt az adott szöveg jó minősége. Itt jegyzem meg, hogy utolsó egyszerűs folyóiratcikkét, amely 84 éves korában jelent meg egy jónévű folyóiratban, egy betű változtatás nélkül fogadták el közlésre. Több róla szóló méltatásban is hangsúlyozzák külföldi kollégái, ismerősei kiváló nyelvtudását szakmai érdemei mellett.

Viszonylag későn lett akadémikus, ennek főbb okát többen abban látták, hogy néhány olyan magas hivatali beosztású kollé-

gáját illetve jogos bírálattal, akiknek lehetőségük volt arra, hogy egyébként a szakma által indokolt akadémia taggá való választását hátráltassák. Egyik ilyen nyilvános bírálat egy fontos ember angol nyelvtudásbeli hiányosságát érintette. Ennek kapcsán jegyezte meg egy pécsi tanártársa, hogy ez a világ legdrágább nyelveckéje volt, de nem a diák, hanem a tanár fizetett érte. Közvetlenül két periódusban volt az MTA Orvosi Osztályának elnöke. Ebben a minőségében is jellemző volt rá a szigor, a pragmatikus intézkedés és világos vezetői stílus. Szándékait majdnem mindig érvényre tudta juttatni, noha mások véleményét is mindig kikérte, azután pedig az ő már kész, de másokétól eltérő elképzelését úgy tudta nyilvánosan elővezetni, hogy a legtöbben azt érezték, mintha az ő véleményük érvényesült volna. Saját és mások ide-

jét is értékesnek tartotta, amikor nem engedélyezett felesleges vitákat olyan ügyekről, amelyekben nem érvényesülhetett az osztály szava. Titkárának egy kis történettel illusztrálta az osztály szerepét a magyar orvostudomány irányításában: „Tudod, amikor gyermekként egyszer vonattal utaztam Körnöcbányára, az akkori vonatokon lévő fűtést szabályozó kart húzogattam jobbra-balra és azt hittem, hogy ezzel a vonat sebességét tudom változtatni. No, körülbelül ennyi a szerepe az Orvosi Osztálynak az orvostudomány irányításában”.

Röviden hadd szóljak még az utolsó kerek negyedszadról. A 90-es években adott egyik interjúban említi, hogy a kutatás területén hatalmas az elmaradás, a hangsúly a molekuláris biológiai kutatásokra helyeződött át. Még utolsó éveiben is próbálta követni a legújabb fontos felfedezéseket, rendszeresen olvasta a Science és a Nature számait, de szomorúan bevallotta, hogy ő ebbe az új világba már nem tud beleszólni. Tanítványai tudják, hogy sok olyan megsejtése volt – részben híres tankönyvében, részben egy-egy orvostudományi területről írt összefoglaló jellegű tanulmányában –, amelyek később a modern kutatási módszerek birtokában végzett kísérletek eredményeként beigazolódtak, noha a legtöbb terület nem tartozott kutatási érdeklődéséhez. Utolsó egy-két évében látása már annyira meggyengült, hogy még lupe segítségével sem tudott tartósan olvasni. Ezt szomorúan vette tudomásul, de rádió segítségével élénken követte legalább a hazai és nemzetközi kulturális és politikai élet eseményeit. A jövő fejleményeiről gyakran fejtette ki véleményét még 95 éves kora felett is, nyilván elsősorban saját családja és fiatalabb munkatársai sorsa foglalkoztatta.

Mindvégig igen aktív volt és nem múlt el nap anélkül, hogy legalább 4-5 órát ne töltött volna kedvenc folyóira-

Az új dékáni vezetés három hónapja

karunk helyzetéről.

Az oktatási pénzekből finanszírozott egységeinknek jelenleg kb. 770 millió

2002. július 1-jével hivatalosan elkezdte munkáját a megválasztott új dékáni vezetés: dr. Lénárd László dékán, dr. Németh Péter gazdasági és klinikai dékánhelyettes, dr. Nagy Judit tudományos dékánhelyettes és dr. Csernus Valér oktatási dékánhelyettes. Azok, akik figyelemmel kísérték az egyetemi integrációt követő folyamatokat, a POTE önállóságának elvesztésével kialakuló aggasztó pénzügyi helyzetet és finanszírozási gondokat, együttérzéssel és aggodalommal figyelték karunk vezetőinek küzdelmét megelőző pozícióink visszaszerzésére, a pénzügyi stabilitás megteremtésére.

Az új dékáni vezetés felelőssége éppen ezért hihetetlenül nagy, és ez mindenképpen indokoltá teszi, hogy az Orvostudományi Hírmondó lapjain munkájukról, elképzeléseikről rendszeresen hírt adjunk. A dékán tanév-

nyitó beszédében, illetve a Kari Tanács ülésén részletesen kitért a 2002. július 1-jével átvett helyzet ismertetésére és a várható intézkedésekre. Az új dékáni vezetés három fő szempontot tart követendőnek munkája során, melyek a következők: **pénzügyi egyensúly, minőség és a tradíciók megtartása**. Minden bizonnyal az első pont meghatározza a továbbiakat és így teljesen indokolt volt, hogy karunk vezetői munkájuk elkezdésekor tisztán és világosan kívánták látni az orvoskar anyagi helyzetét. Külső cég által végzendő átvilágításra tettek javaslatot a rektornak az objektív helyzet feltárására, azonban sajnos a PTE vezetése ezt az indítványt elutasította. A tisztánlátást nem segítette elő a PTE Gazdasági Igazgatóságának tájékoztatása sem, akik mind a mai napig nem szolgáltatnak egyértelmű adatokat

forint negatívuma van, amelynek kialakulásához számos tényező vezetett el. Az egyetemi integrációt követően megszűnt az a jól bevált rendszer, melyet a volt POTE Gazdasági Igazgatósága működtetett, s melynek eredményeként a gazdálkodási egységek havonta láthatták anyagi helyzetük egyenlegét és annak megfelelően gazdálkodtak. Nincsenek valós naprakész adatok, így csak a pályázati pénzek terhére végezhetik el az elméleti intézetek oktatási feladataikat, míg pénzügyi negatívumuk folyamatosan nő.

Ezen aggasztó és tarthatatlan állapot miatt javasolta a dékáni vezetés, hogy az Orvostudományi és Egészségtudományi Centrum megerősödésével létrejött Centrum GH-hoz csatlakozhasson az orvoskar

mai társaságában az intézetben. Keresték őt a legkülönbözőbb szakmai ügyekben tanácsért, segítségért folyamodva. Nem ismerünk olyan esetet, hogy ő bárkit visszatartott volna, noha természetesen neki is voltak kevésbé szimpatikus, vagy esetleg kifejezetten kellemetlen emléket maguk után hagyó kollégái, akikről ugyan megvolt a véleménye, de ennek ellenére ajtaja nem maradt zárva előttük. Egyébként is lassú beszédű volt, minden kimondott szavát alaposan meggondolta, de ahogyan idősebbé, hosszabb szüneteket is tartott két mondata között, sőt néha egy mondaton belül is. Erről egy kis történet a 90-es évek elejéről. Akadémiai levelező tagságra való jelölés érdekében meghallgatást kért tőle egy professzor, és bár a kolléga a megbeszélte időponthoz képest jelentős késéssel érkezett meg hozzá, szívélyesen fogadta. Miután türelemmel meghallgatta a kissé hosszúra nyúlt szakmai bemutatkozást és az ajánlásért folyamodó kérést, a következőt mondta a meglepett jelöltnek: „Nézzé, én nem fogok magára szavazni”. Majd jó félperces döbbszent csend után hozzátette: „mivel nem leszek jelen az akadémiai közgyűlésen”.

Egyetemi tanácsadói állásban volt életének utolsó negyedszázadában, és az intézet munkatársai bátran fordulhattak hozzá bármely szakmai és személyes ügyben. Az őt az igazgatói beosztásban követő mindhárom utódja bizton számíthatott segítségére, ötleteire, de ő – tudatában lévén saját erős egyéniségének – nagyon vigyázott arra, hogy még a látszatát is elkerülje annak, hogy bárkit irányítani akarna. Ha a tőle kapott tanácsot nem fogadták el, soha nem érezte neheztelését emiatt. Idős korában talán jobban ki tudta fejezni baráti, érdeklődő személyiségét, mint aktív időszakában, amikor ezt a tulajdonságát csupán családjának tagjai, vele baráti viszonyban lévő professzortársai és közvetlen munkatársai éreztették.

Az alma mater mindig megbecsülte és figyelemmel kísérte Donhoffer professzor személyét. 1996-ban Szentágotthai és Ernst professzor után egyetemünk professzorai közül harmadikként

megkapta a Honoris Causa doktori címet. Több alkalommal felkérték egy-egy jelentős egyetemi eseményben való részvételre, véleményének kifejtésére. A legutolsó ilyen megnyilatkozására 1998-ban került sor, amikor az I. sz. Belgyógyászati Klinika fennállásának 75. évfordulóját ünnepelték ünnepélyes keretek között. Rövid köszöntőjét a shakespeare-i szavakkal kezdte: „*Temetni jöttem és nem dicsérni*”. Az ünnepésre összegyűlt közönség zavart csendje után azután tisztázta, hogy az Ángyán János professzor által művelt általános belgyógyászat temetésére gondolt, amit sajnos ma már nem lehet folytatni ugyanúgy a nagyfokú specializálódás és a tudásanyag exponenciális dinamikájú növekedése miatt.

Csendesen távozott 1999. január 12-én. Három nappal korábban még bent volt az intézetben és felhívta a rektort, hogy rá most már ne számítsanak. Halála után nyitották fel az 1962-ben(!) elhelyezett azonos szöveget tartalmazó két borítékot – egyet az Akadémián, egyet a POTE Rectori Hivatalában: végakarataiban arról rendelkezett, hogy mi történjen vele kapcsolatban halála után. Meglepő módon 60 éves korában – tehát halála előtt 37 évvel – már eldöntötte, hogy halálhírére csak temetése után hozzák nyilvánosságra és hogy semmilyen hivatalos gyászbeszédet ne tartsanak. Továbbá, amennyiben lehetséges, hamvait felesége hamvaival együtt az MTA Farkasréti Temetőben lévő panteonjában helyezték el, ami szűk családi körben meg is történt. Donhoffer professzor talán utolsó, szakmai intelme, biztatása, amelyet halálos ágya mellett éppen jelen lévő *Méhes Károlynak*, az MTA Orvosi Osztály akkori elnökének mondott, miközben már teljesen elgyengülve, infúziós csövekkel volt körülvéve, a következő volt: „*Aztán jó osztályülést tartsál!*”

Előadásommal a Kórélettani Intézet minden tagja nevében tisztelettel hajtok fejet mesterünk, Donhoffer professzor emléke előtt születésének századik évfordulóján.

oktatási egységeinek pénzügyi rendszere is. Ezt a PTE rektori vezetése nem engedélyezte indokként felhozva, hogy az OEP-től jövő, a betegellátás finanszírozására szolgáló pénzek és az Oktatási Minisztériumból (OM-ból) jövő oktatási pénzek összemosására lenne lehetőség. Ezen negatív hozzáállás miatt a dékáni vezetés úgy döntött, hogy az orvoskaron belül pénzügyi csoportot hoz létre, amely néhány kiváló szakember alkalmazásával képes lesz felgöngyölíteni az eddig enyhén szólva kaotikus helyzetet és reálisan kezelni az elkövetkezendő konszolidációs időszakot.

A dékán és a dékáni vezetés az orvoskar által „vonszolt” igen jelentős hiány felszámolása mellett a harmadik évébe lépő gyógyszerész szak infrastrukturális feltételeinek megteremtésével is szembesült, melynek anyagi fedezete szintén nem volt biztosítva.

Dr. Tóth József rektor elrendelte az Orvoskar Konszolidációs Bizottságának felál-

lítását, melynek elnöke *Lénárd László* dékán, tagjai: *Ferenci József*, a Centrum GH főigazgatója és *Légrádi Zsolt*, a PTE Gazdasági Hivatalának főigazgató helyettese, továbbá *Németh Péter* és *Csernus Václav* dékánhelyettesek. A bizottság feladata konszolidációs terv készítése az orvoskarnál mutató hiányok csökkentésére. Az elkövetkezendő időkben így a kari vezetés intézetről-intézetre haladva részletesen fogja megvizsgálni az oktatási egységek gazdálkodását, a bérkifizetéseket, a munkaköri eloszlást, az oktatási feladatokkal részben kiadásokat. Már az eddig begyűjtött adatok alapján világossá vált, hogy az aszisztensi-technikusi létszám túlméretezett a meglévő feladatokhoz képest. Sajnos a korábbi dékáni vezetés által bevezetett létszámszop ezt a kedvezőtlen folyamatot nem változtatta meg, így további lépések szükségesek.

A cikk írójaként, ill. intézetvezetőként szeretném azt a többször már elmondott ja-

vaslatomat megismételni, hogy oktatási feladataink mai állapotoknak megfelelő személyi és dologi költségeit egyaránt figyelembe véve, számoljunk újra és ezt tegyük le a dékáni vezetés asztalára. Nem lehet tudni ugyanis, ki és mikor számította ki, hogy mennyi pénzből kellene oktatnunk és a megállapított oktatási kvóta valóban mire elég. Úgy gondolom, a kari vezetésnek ezen adatok birtokában komoly érvei lennének az oktatásfinanszírozás javítására nemcsak a helyi, hanem felsőbb vezetés szintjén is.

Ezen rövid beszámoló arra elegendő, hogy az olvasó számára világossá tegye, hogy *Lénárd László* dékán és helyettesei mire vállalkoztak. Biztos, hogy az elkövetkezendő időkben sokak számára fájdalmas döntéseket is meg kell majd hozniuk, azonban az orvoskar megerősödésének érdekében a jó szándékú, korrekt és szakmailag megalapozott döntések feltehetően támogatásra fognak találni.

Dr Róth Erzsébet felelős szerkesztő

HIBAIGAZÍTÁS

Múlt havi számunk 16. oldalán közöltük Szabó László Gy. egyetemi tanár írását egy új gyógyszerészeti tárgyról Növénytan és farmakognózia címmel. A szerző és tantárgyfelelős képét viszont kifeléjtettük. Kérjük Professzor Úr és az olvasók szíves elnézését.

Szabó László Gy. egyetemi tanár

Aztán a gépcserénk sem zajlott simán. Sikerült valamilyen módon eltüntetni a Mozgástani Intézet híreit, amit ebben a számban pótolunk, és kérjük Ángyán professzor szíves bocsánatát.

DÉKÁNI VEZETŐI ÉRTEKEZLETEK

2002. szeptember 25.

A Gazdálkodási Bizottság döntött arról, hogy következő ülését október 2-án tartja, amikor áttekintik a kar gazdasági helyzetét. A gazdálkodási és létszámadatokat *Légrádi Zsolt* e-mailen küldi meg a vezetésnek.

A Kari Tanács ülése 24-én, a Szenátusé 30-án lesz. Az október 23-i ünnepségről *dr. Lénárd László* dékán egyeztetett *dr. Péter Károllyal*, és a diákok vezetőivel közösen szervezik meg az ünnepséget.

Sürgősen át kell tekinteni a hallgatói térítések és juttatások szabályzatát, mivel az ösztöndíjak kifizetése nem késhet. Ezt a hallgatók vállalták, de nem teljesítették. A szabályzat-tervezetet először a vezetés nézi át, majd a tanács elé kerül szavazásra.

A gyógyszerészképzéssel kapcsolatos teendőket sürgősen rendezni kell. A Fitológiai Tanszék létrehozása sürgető, az intézet elhelyezése a Rókus u. 2. sz. épületben lehet.

A dékáni vezetés felkéri *Szabó Gyula* professzort, hogy a fogászképzés távlati terveit november közepére készítse el.

2002. október 2.

Szó volt a Gyógyszertechnológiai Intézet október 11-i ünnepélyes átadásáról.

Dr. Lénárd László dékánt a Német Önkormányzat, *dr. Szendi Zoltán*, a BTK német tanszékének vezetője és a hallgatók védnökségre kérték fel.

Dr. Róth Erzsébet

Az Általános

2002. szeptember 18.

Dr. Lénárd László dékán köszöntötte az új összetételben először tanácskozó ttestületet. Megköszönte a korábbi dékáni vezetés kitartó munkáját *dr. Fischer Emil* volt dékánnak, valamint *Tóth Gyula*, *Nagy Lajos* és *Szabó István* volt dékánhelyetteseknek.

1. Dékánhelyettesi pályázatok véleményezése

(A pályázatok a könyvtár olvasótermében megtekinthetők)

Dr. Lénárd László dékán elmondta, hogy a rektor és dékánok helyetteseiket maguk választják, de a tanács, illetve a szenátus véleményét kikéri, ennek a szavazásnak viszont valódi jogérvénye nincsen.

A dékán a gazdálkodási-klinikai posztra és egyben általános dékánhelyettesi posztra is *dr. Németh Péter* professzort kérte fel. *Németh* professzor sokszor bizonyította gazdálkodáshoz való hozzáértését. 1996-97-től az egyetem távlati fejlesztési terveinek kidolgozásában, sikeres pályázatok összeállításában vett részt az egyesülés előtt és után is. A K+F bizottság vezetője volt.

Az oktatási dékánhelyettesi pozíciót *dr. Csernus Valér* professzor látja el, aki több mint 10 éve dolgozik/dolgozott az Oktatási Bizottságban tagként vagy elnökként, és a szabályzatalkotásban, a kreditrendszer kialakításában jelentős munkát végzett. Nagy szükség van hozzáértésre, mivel a gyógyszerészképzés is nagyon sok feladatot ad, valamint a fogász szak oktatása is fejlesztésre vár.

Dr. Nagy Judit professzor asszony a tudományos dékánhelyettesi munkát fogja ellátni. Tudományos munkája nemzetközileg elismert, számos esetben volt a legjobb oktató vagy szerepelt a legjobb oktatók között. Kiemelkedő oktatói és tudományos munkája mellett ő a klinikai doktori iskola vezetője is.

Határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa dr. Csernus Valér professzort 69 igen, 3 nem, 4 tartózkodással, dr. Nagy Judit professzor asszonyt 73 igen,

0 nem és 3 tartózkodással, dr. Németh Péter professzort 74 igen, 1 nem és 1 tartózkodással szavazta meg dékánhelyettesnek.

2. Dékán emeritus tiszteletdíj összegének megszavazása

Az új egyetemi szabályzat szerint a három évet letöltött dékánok dékán emeritus címet nyerhetnek el, melyről a szenátus dönt. *Dr. Fischer Emil* dékán ezt a címet, mellyel egy év időtartamra tiszteletdíj jár, elnyerte. A tiszteletdíj összege egy- vagy kétszeres minimálbér lehet. *Dr. Lénárd László* dékán javaslatát, hogy **ez az összeg a minimálbér kétszerese (jelenleg havi 100 ezer forint) legyen, a tanács 2 tartózkodással elfogadta.**

3. Dékánhelyettesi illetménykiegészítés összegének megszavazása

A dékánhelyettesi illetménykiegészítés 1,5-4 szeres minimálbér lehet. *Dr. Lénárd László* dékán javaslatára **a tanács egyhangúlag úgy határozott, hogy az illetménykiegészítés a minimálbér háromszorosa, azaz személyenként 150 ezer forint legyen.**

4. Egyetemi docensi pályázat véleményezése

Néhány pályázatot a jelenlegi dékáni vezetés megörökölt. Ilyen *dr. Szilvassy Zoltánnak*, a Debreceni Egyetem Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézete egyetemi tanárának docensi pályázata. Az utóbbi időben megváltozott az egyetemi tanárok kinevezések rendje. Tavalytól van érvényben az a törvény, mely kimondja, hogy az egyetemi tanári kinevezés egyetemre szól. Tehát aki egyetemi tanár pl. Szegeden, az nem egyetemi tanár Pécsen. A meghívás, melynek végig kell mennie a procedúrán (lásd keretes írsunkat a 15. oldalon), egy évet vesz igénybe.

A kiküldött bizottság (*dr. Nagy Judit* elnök, *dr. Botz Lajos*, *dr. Fischer Emil*) egyhangúlag támogatta a pályázó kinevezését. Koráb-

Orvostudományi Kar Tanácsának ülése

bi szavazások: Tanári Testület: 39 igen, 12 nem, 6 tartózkodás; Oktatási Bizottság: 4 igen, 0 nem, 6 tartózkodás; Tudományos Bizottság: 10 igen, 0 nem, 1 tartózkodás.

Határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa dr. Szilvássy Zoltánt 60 igen, 9 nem, 7 tartózkodással szavazta meg docensnek a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézethez.

5. Szervezeti egységvezetői pályázatok véleményezése

Gyógyszerhatástani Intézet – dr. Barthó Loránd professzor (Tanári Testület: 54, 0, 3; Oktatási Bizottság: 10, 0, 0; Tudományos Bizottság: 11, 0, 0)

Humán Anatómiai Intézet – dr. Csernus Valér professzor (Intézeti: 10, 0, 1; Tanári Testület: 53, 1, 3; Oktatási Bizottság: 10, 0, 0; Tudományos Bizottság: 11, 0, 0)

Gyógyszertechnológiai Intézet – dr. Dévay Attila egyetemi docens (Tanári Testület: 57, 0, 0; Oktatási Bizottság: 10, 0, 0; Tudományos Bizottság: 11, 0, 0)

Urológiai Klinika – dr. Farkas László professzor (Intézeti: 16, 0, 0; Tanári Testület: 57, 0, 0; Oktatási Bizottság: 10, 0, 0; Tudományos Bizottság: 11, 0, 0)

Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet – dr. Szilvássy Zoltán (Intézeti: 10, 1, 0; Tanári Testület: 34, 13, 10; Oktatási Bizottság: 0, 2, 8; Tudományos Bizottság: 7, 2, 2)

Határozat: A Kari Tanács az alábbi eredménnyel szavazta meg a szervezeti egységvezetői felterjesztéseket:

Dr. Barthó Loránd 76 igen, 0 nem, 0 tartózkodás; dr. Csernus Valér 74 igen, 2 nem, 0 tartózkodás; dr. Dévay Attila 73 igen, 0 nem, 3 tartózkodás; dr. Farkas László 73 igen, 0 nem, 3 tartózkodás; dr. Szilvássy Zoltán 58 igen, 12 nem, 6 tartózkodás.

6. Dr. Koji Takeuchi egyetemi tanár és dr. Glant Tibor egyetemi tanár „Honoris Causa” doktori címre történő felterjesztése

A Kari Tanács megszavazta dr. Glant Tibor (73 igen, 1 nem, 2 tartózkodás); és dr. Koji Takeuchi (72 igen, 1 nem, 3 tartózkodás) „Honoris causa” doktori címre történő felterjesztését.

7. Jubileumi oklevelek odaítélésének véleményezése

Az új egyetemi szabályzat rendelkezik ar-

ról, hogy formálisan szavazni kell a kérdésről először a Kari Tanácsban, majd a Szenátusban.

A Kari Tanácsülés a Jubileumi oklevelek odaítélésére történt előterjesztést egyhangúlag elfogadta.

8. A Humán Anatómiai Intézet névváltoztatási kérelme

Határozat: a Kari Tanács egyhangúlag elfogadta a Humán Anatómiai Intézet Anatómiai Intézetre történő névváltoztatásának javaslatát.

9. Dékáni beszámoló

Felvételi adatok és rezidensképzés

A magyar oktatásban 152 államilag finanszírozott és 10 költségtérítéssel képzésben résztvevő hallgatót vettünk fel az Általános Orvostudományi Karon. Az angol képzésre felvettek száma 30. A fogorvosi szakra 19 főt vettünk fel az államilag finanszírozott képzésre, 3 fő költségtérítéssel képzésben vesz részt (22). A gyógyszerész szakon 31 fő államilag finanszírozott képzésre, 2 fő költségtérítéssel képzésre nyert felvételt. Tehát 250 új graduális hallgatónk van.

A PhD képzésben 196 egyéni hallgató vesz részt. 55 fő államilag finanszírozott hallgató van és nyáron 25 új hallgató került felvételre. A rezidensképzést illetően 1999 októberében 128 hallgató volt, a 2000-es kezdés során 112, 2001 októberében pedig 122 hallgató. 135 új, zömében friss diplomás orvoskollega belépése várható ebbe a képzésbe. Természetesen vannak hiányszakmák és divatosabb szakmák. Problémát jelent, hogy elméleti intézetekből nem lehet orvosi szakvizsgát tenni mint korábban, kivétel ez alól a mikrobiológia, patológia és az igazságügyi orvostan. Az elméleti intézetek kiürülnek, biológusokkal kell feltölteni a létszámot, ami kutatás szempontjából jobb lehet, de oktatás szempontjából nem feltétlenül az. Változtatni kell a szabályozáson, az elméleti intézeteknél valamilyen szakképesítést kellene elismertetni.

Gazdasági helyzet

Az új dékáni vezetés úgy vette át a kar irányítását, hogy a gazdálkodásra semmiféle rálátása nem volt. Az egyetem 9 kara közül nyolcnak van gazdasági hivatala, egyedül az orvostudományi karnak nincs. Úgy tűnik, a gazdasági vezetés és dr. Tóth József rektor is belátta,

hogy ha gazdálkodni akarunk, olyan szakemberekre van szükségünk, akik az egészségügyet egyben látják.

A karra vonatkozó kimutatásból kiténik, hogy az 1,3 milliárdos OM költségvetésből július 1-jén a kar hiánya 770 millió forint. Ebben benne van egy 291 millió, korábbi évről áthúzódó hiány is. Gyakorlatilag megszűnt az intézeti gazdálkodás az OM vonalán. **Nincs intézetekre lebontott működési keretgazdálkodás.** Az Orvostudományi Tanács már 2001. szeptember 15-én elfogadott egy bizonyos restriktív tervet – leépítések, átalakítások, tanszéki egyéb konszolidációk –, amiből nem lett semmi. Az angol pénzből 46 millió forintot költöttünk a Gyógyszertechnológiai Intézet és a Gyógyszerészeti Intézet oktatási helyiségeinek a kialakítására. Sajnos ütemterv és felmérés nem készült a gyógyszerészképzés akkreditációjához szükséges tanszékek létrehozására, márpedig az akkreditáció jövőre esedékes.

Dr. Tóth József rektor megbízta dr. Lénárd László dékánt egy bizottság létrehozásával, melynek feladata a kar gazdálkodásának vizsgálata és a megoldást elősegítő javaslatok megtétele. A bizottság tagjai: dr. Lénárd László dékán, dr. Kosztolányi György centrumelnök, dr. Németh Péter és dr. Csernus Valér dékánhelyettesek, dr. Kovács Bálint centrumelnök-helyettes, Légrádi Zolt és Ferenci József. Az eredményes gazdálkodás érdekében az intézeti keretgazdálkodást vissza kell állítani, de működési keret addig, amíg a bizottság nem tisztázza a pénzügyi helyzetet, nincs. Ez azt jelenti, hogy bárki bármit vásárol, az a fizetős képzési összegeket terheli. A létszámstopot, amit még a régi dékáni vezetés jelentett be, senki nem vonta vissza. Felterjesztéseket a dékáni vezetés nem tud elfogadni, mert az új bérbeállásokkal akkora bérűr keletkezik, amit egy jól működő kar sem tud kezelni.

A jelenlegi feladat a túlélés és a gyógyszerészképzés megvalósítása. A három szakra nagyon nagy szükségünk van.

Dr. Szekeres Júlia professzor asszony arra kérte a dékáni vezetést, ha valóban az angol pénz a működési keret, akkor tudni kell, hogy mennyi maradt a pénzből, hogy intézetenként óraszám-arányosan le lehessen osztani.

Dr. Szabó Gyula professzor abban is problémát lát, hogy nincs a karnak év elején elfogadott költségvetése és a teljesítés sincs ellenőrizve. A jelenlegi helyzetben megfontolandónak tartja a szakban való gondolkodást,

ez kisebb költségekkel jár.

Dr. Lénárd László dékán válaszában elmondta: a szak kritériuma, hogy külön folyik a képzése és legalább öt tanszéke, vagy tanszék-kezdeménye van. A szak alapításának elfogadását követően megkezdődik az oktatás, majd az első diploma után jöhet csak a karosítás. Ha PhD képzési joga van a szaknak, csak akkor kérheti a kari akkreditációt.

Dr. Szolcsányi János professzor elmondta, hogy felkereste *dr. Tóth József* rektort, akivel megbeszélte, hogy a gyógyszerész szak költségeit az Általános Orvostudományi Kar nem tudja kigazdálkodni. Az egyetem viszont 9,7 milliárd forint fejlesztési pénzt nyert. A pénz elosztására létesült fejlesztési bizottságban eddig nem volt orvoskari képviselő, most már van kettő. A központi elvonásokból képződő keret központi fejlesztések fedezetül is szolgál. Tehát a gyógyszerész szak pénzéből ne vonjanak el 23 %-ot, mert itt új fejlesztés történik. Az építkezés költségeit a központi keretből kell fedezni.

Mózsik professzor kérdésében az intézeti keretgazdálkodás témájához tért vissza megállapítva, hogy az I. sz. Belklinika gazdálkodása nem veszteséges.

Dr. Lénárd László dékán válaszában elmondta, tudomása szerint az IDP-re 6 milliárd forintot kap az egyetem. Ebben gyógyszerészképzés és állatház is szerepel. Ő is a decentralizált gazdálkodás híve, a fejlesztést pedig regionális stratégiai ügynek tekinti.

Az a célunk, hogy ne egymás ellen, hanem egymással próbáljunk dolgozni. Az a célunk, hogy a Rókus u. 2-t nagyon minimális, képletes összegért megkapjuk. Most ebben kéri a kar vezetése mindenkinek a segítségét.

10. Bejelentések

Dr. Lénárd László a Kari Tanács nevében is gratulált *dr. Csernus Valér*; *dr. Illés Tamás*; *dr. Farkas László* és *dr. Seress László* professzori kinevezéséhez, melyet augusztus 6-án a köztársasági elnöktől vettek át.

Összefoglalta az elmúlt időszakban létrejött új intézetek sorát: Gerontológiai Tanszéki Csoport – *dr. Székegy Miklós*, Immunológiai és Reumatológiai Klinika – *dr. Czirják László*, Onkoterápiás Intézet – *dr. Krommer Károly*, majd később Gyógyszerészeti Intézet – *dr. Botz Lajos*, Gyógyszerészeti Kémiai Intézet – *dr. Perjési Pál*, Gyógyszertechnológiai Intézet – *Dévay Attila*, Gyógyszerhatástani Intézet – *dr.*

Barthó Loránd.

Bejelentette *dr. Magyar Bálint* miniszter látogatását (szeptember 19.). Beszélt a Balassa János Kollégium 30 éves fennállásának ünnepségéről, valamint arról, hogy kiváló Hallgatói Önkormányzata van a karnak és a két kollégiumnak. A Balassa Kollégium majdnem 40 millió forintot nyert el pályázaton bútorok vételére (lásd írásunkat a 28. oldalon). Felsorolta a kö-

zeljövő rendezvényeit (orvosavatás, Donhoff professzor születésének 100. évfordulójára rendezendő emlékülés, a Magyar Tudományos Akadémia elnökségének kihelyezett ülése a PAB-ban, a Szentágothai-sétány avatása, Kari Tanácsülés, a Szenátus ülése, Orvosnapok stb.).

(Buzogány)

A tanácsülés jegyzőkönyve a könyvtár olvasótermében megtekinthető.

A Doktori Tanács ülése

2002. szeptember 24.

1/ Aktuális ügyek

1/a PhD hallgatók ügyei

Dr. Szőke Katalin I. éves PhD hallgató (Biológiai Intézet) 2001-ben elnyert PhD ösztöndíjára nem tart igényt, tekintettel arra, hogy tanulmányait Németországban folytatja. Kérését a DT támogatja.

Dr. Schwarcz Attila III. éves PhD hallgató (Idegsebészeti Klinika) 2002. október 1-től szeretné megszüntetni állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát tekintettel arra, hogy rezidensi programban vesz részt. Kérését a DT támogatja.

Dr. Szakmány Tamás I. éves PhD hallgató (Klinikai Kémiai Intézet) 2002. október 1-től szeretné megszüntetni állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát tekintettel arra, hogy rezidensi programban vesz részt. Kérését a DT támogatja. Egyben benyújtotta előbírálati tervét. Az előbírálok, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Bátor Judit I. éves PhD hallgató (Biológiai Intézet) 2002. szeptember 1-től 1 évre szeretné tanulmányait megszakítani, tekintettel arra, hogy intézeti állást kapott. Kérését a DT támogatja.

Dr. Kvell Krisztián I. éves PhD hallgató (Immunológiai és Biotechnikai Intézet) 2002. október 1-től 2003. szeptember 30-ig szeretné tanulmányait megszakítani, tekintettel arra, hogy Svájcban tanulmányúton vesz részt. Kérését a DT támogatja.

Csóka Balázs III. éves PhD hallgató (Központi Kutató Laboratórium) benyújtotta értekezés tervezetét. Az előbírálok, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Czakó Márta, *dr. Cser Beatrix*, *dr. Havasi Viktória*, *dr. Kárteszi Judit* és *dr. Komlósi Katalin* PhD hallgatók (Orvosi Genetikai és Gyermekfejlődéstani Intézet) részt vettek és vizsgát tettek a III. Magyar Sejtanalitikai Konferencián. Témavezetőjük, *dr. Melegh Béla* egyetemi tanár 40 kreditpont odaítélését javasolja nevezettek részére. A DT a kiegészítő információk beérkezése után dönt a kérdésről.

Dr. Minda Hajnalka III. éves PhD hallgató (Gyermecklinika) PhD szigorlata 2002. szeptember 16-án summa cum laude eredménnyel megtörtént.

PhD felvételi

A felvételt nyer hallgatók közül *Gonda Edit*, *Laki Judit*, *Laczkó Rozália* és *Zoboki Tímea* nem kívánják igénybe venni a PhD ösztöndíjat. Ezért a felvételt nyertek névsora változott.

Bánki Cecília – Dr. Szabó Imre
Benkő László – Dr. Róth Erzsébet
Bíró Molnár Valéria – Dr. Szelényi Zoltán
Bognár Zita – Dr. Róth Erzsébet
Boronkai Árpád – Dr. Róth Erzsébet
Dr. Bölskei Kata – Dr. Szolcsányi János
Bui Annamária – Dr. Kilár Ferenc
Gasz Balázs – Dr. Róth Erzsébet

AZ EGYETEMI TANÁROK KINEVEZÉSEK RENDJE

A Magyar Akkreditációs Bizottság már az elmúlt években is megvizsgálta a pályázó személyeket, most azonban a sorrendet megváltoztatta, s ezzel bonyolultabbá vált a kinevezések rendje.

Minden évben június 15-ig kell a professzori felterjesztéseket elküldeni és az Oktatási Közlönyben augusztus 31-ig közzé tenni. Ezt követően a pályázat benyújtása 30 nap alatt történik, legkésőbb október 31-ig. Az egyetem közvetlenül a MAB-hoz küldi a pályázatokat november végéig. A MAB visszaküldi az állásfoglalását és ennek is-

meretében szavaz a Kari Tanács és a Szenátus március 31-ig. Utána április 15-ig kell az Oktatási Minisztériumhoz felterjesztéssel élni, majd július 1-jén a Köztársaság elnöke az egyetemi tanárt kinevezi.

Ez a procedura azt jelenti, hogy stratégiaileg mindenképpen előre kell gondolkodni a tanszéki utódlások ügyeiben.

(Dr. Lénárd László dékán hívta fel a tanácsstagok figyelmét a változásokra a tanácsülésen.)

Halidi Nadia – Dr. Somogyi Béla
 Jakab Ferenc – Dr. Emődy Levente
 Jánosi László – Dr. Kilár Ferenc
 Karsai Árpád – Dr. Kellermayer Miklós
 Koltai Katalin – Dr. Tóth Kálmán
 Kozma Noémi – Dr. Szekeres Júlia
 László Renáta – Dr. Pajor László
 Meskó Norbert – Dr. Szabó Imre
 Molnár Gergő Attila – Dr. Nagy Judit
 Pálfi Anita – Dr. Tóth Kálmán
 Pálincás László – Dr. Németh Péter
 Sarlós Patrícia – Dr. Mózsik Gyula
 Somogyi Réka – Dr. Bellyei Árpád (Dr. Pintér András)
 Szarka Krisztina – Dr. Somogyi Béla
 Szigeti András – Dr. Sümegi Balázs
 Tapodi Antal – Dr. Sümegi Balázs
 Tóth Attila – Dr. Szabó Imre

Dr. Bognár Zita dr. Róth Erzsébet programjába nyert felvételt, azonban *dr. Sümegi Balázs* programjában szeretné tanulmányait megkezdeni. A két programvezető írásban nyilatkozott a változtatás elfogadásáról. A kérést a DT támogatja.

A PhD állami ösztöndíjat a képzés során lemondott hallgatók fel nem használt ösztöndíjának felhasználási lehetőségével a DT a következő ülésen foglalkozik.

1/b Egyéni felkészülők ügyei:

Dr. Fábán Zolt egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) PhD szigorlata 2002. szeptember 4-én *summa cum laude* eredménnyel megtörtént.

Dr. Csanaky Iván László egyéni felkészülő (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) PhD szigorlata 2002. szeptember 5-én *summa cum laude* eredménnyel megtörtént.

Dr. Jószy János egyéni felkészülő (MH Központi Honvédkórház – Ortopédiai Klinika) PhD szigorlata 2002. szeptember 12-én *summa cum laude* eredménnyel megtörtént.

Dr. Vereczkei András egyéni felkészülő (Sebészeti Klinika – Ortopédiai Klinika) PhD szigorlata 2002. szeptember 19-én *summa cum laude* eredménnyel megtörtént. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Ábrahám Hajnalka egyéni felkészülő (Humán Anatómiai Intézet) PhD szigorlata 2002. szeptember 4-én *summa cum laude* eredménnyel megtörtént. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Lubics Andrea egyéni felkészülő (Humán Anatómiai Intézet) PhD dolgozatának opponensei és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Szőke Éva egyéni felkészülő (Farmakológiai és

Farmakoterápiai Intézet) PhD dolgozatának opponensei és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Szakál Dóra egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) PhD értekezésének beadási határidejét kéri módosítani 2003. március 31-ig tekintettel arra, hogy két első szerzős kézírata elbírálás alatt van, de még az elfogadásról igazolása nincs. Kérését a DT támogatja.

Dr. Sipos Katalin egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) értekezésének védeése 2002. augusztus 15-én 96 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD cím odaítélését.

Dr. Walter-Szánya Jolán egyéni felkészülő (Klinikai Kémiai Intézet) értekezésének védeése 2002. szeptember 2-án 96 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDHB-nak a PhD cím odaítélését.

1/c Új egyéni felkészülők ügyei:

Dr. Faluhelyi Zolt (Baranya m. Kórház Onkológiai Osztály) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni *dr. Ember István* egyetemi tanár programjához. Kérését a DT támogatja.

Dr. Dóczi Tamás egyetemi tanár levele *dr. Carlos Lumiguano Zumira* felvételével kapcsolatban. A DT a teljes pályázati anyag beérkezése után dönt nevezett felvételéről.

2/ Egyebek

– *Dr. Cholnoky Péter* emeritus főiskolai tanár kandidátusi átminősítési kérelme. Kérését a DT támogatja.

– *Dr. Borbély Péter* a Hamburgi Egyetemen 1993-ban megszerzett posztgraduális képzésének elismerését kéri. A benyújtott anyag a Szervezeti és Működési Szabályzatban előírtaknak nem tesz eleget. A DT az anyag kiegészítése után dönt a kérdésről.

– *Dr. Nagy Judit* egyetemi tanár levele Tempus Közalapítvány körlevelével kapcsolatban. A doktori iskolák hatásköre a megnevezett kiadványba kerülés.

– *Dr. Szabó László Gy.* tanszékvezető egyetemi tanár (TTK) és *dr. Barthó Loránd* egyetemi tanár levele a Gyógyszertudomány Doktori Iskolához történő csatlakozásával kapcsolatban (témavezetőként illetve alapító tagként). A DT a kérréssel egyetért, de a Gyógyszertudományok Doktori Iskola vezetőjének írásbeli véleményét bekéri.

– *Dr. Rodler Imre* fokozat odaítélési kérelme. A DT az előző ülésének határozata alapján a Klinikai Orvostudomány Doktori Iskola vezetőjének megküldte az anyagot. Írásbeli állásfoglalás még nem érkezett az ügyben. A DT a beérkező vélemény alapján dönt.

Dr. Fischer Emil egyetemi tanár
a Doktori Tanács elnöke

Fogorvosképzés normatív finanszírozás nélkül

A szeptemberi szorgalmi időszak kezdete számos gondolatot vet fel az egyetemünkön már 1973 óta folyó fogorvosképzésről. Annál is inkább egyszerű ez, mert most kinevezett dékánunk először adott megbízást írásban a fogorvostudományi szak vezetésére. Egy kevéssé megkésettnek tűnő hiánypótlás jeleként értékelhetjük ezt a lépést, ha azt vesszük figyelembe, hogy az 1996. évi akkreditációs eljárás is kérte már ezt a dokumentumot. Nekünk, akik régóta dolgozunk a képzésben, ez nem okoz meglepetést, hiszen jól emlékszünk arra a POTE számára igen szomorú történetre, amikor egyik rektorunk úgy ment el a rektori értekezletre, hogy nem tudott még arról, hogy fogorvosképzés folyik a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. Nyilván nehezen bocsátja meg nekem az olvasó ezeket a kemény, de igaz szavakat. Csak azért veszem a bátorságot leírni, mert aggódom az orvoskar közéletéért, a kar problémamegoldó képességéért és fejlődéséért.

Mindig bizonytalannak tűnő hiányok mellett az utóbbi hónapokban a Centrum vezetése a klinikák veszteségeit tisztázta, és látszanak a hiányt termelő helyek és azok a nagyságrendek, amelyekből a sok százmilliós veszteségek adódnak. Ugyanilyen átlátható nyomonkövetés lenne szükséges az oktatásra szánt pénzforrásokról is. Nem látszik világosan, milyen döntésmechanismusok és felelőségek vannak olyan „hagyományos eljárások” mögött, mely szerint szélsőségesen nagy óraszámú oktató klinikák MEP finanszírozásban dolgozó oktatókkal végeztesen el graduális képzésben például 2500 (sic!) óraszámot évente. Még *Bellyei* rektor idejében meghozott döntés volt, hogy az intézeti professzor került állami finanszírozásba az endostruktúra kialakítása során, az összes többi klinikai oktató bére a betegellátás teljesítménye szerint kapott Betegbiztosítási Pénztárösszegekből kerül „pótlásra”. Ez a rendszer még valahogy védhető olyan klinikai tárgyakkal, amelyek egy vagy két féléves időszakban egy-két órás előadással és gyakorlattal vesznek részt a képzésben. Azonban ott, ahol öt év képzését kell egy klinikának hozzávetőleg 50%-ban teljesíteni évente, már nem ugyanaz a hallgató-oktatói munka.

Az oktatási kormányzat évente majdnem 100 millió Ft-ot ad a pécsi fogorvosoktatásra. Az egyetem törvényesen megállapított joga a bázisfinanszírozás arányainak meghatározása. Azonban nehéz leírni és még inkább számsze-

rűen bizonyítani azt, hogy a fogorvosképzéstől történő drasztikus elvonás milyen nagy károkat teremt abban a szellemi értékteremtésben, amely a fogorvosképzésben folyik. Szinte már jugoszláviai háborús ingatlanállapotok vannak a klinikán, régóta lepusztult diagnosztikus és operációs berendezések fogadják most szeptemberben is a hallgatóinkat. Ezeket adjuk kezdő benyomásként számukra akkor, amikor ismerjük a fejkvóta nagyságát. Szinte égetni fogja a kezét az idén is a harmadéves hallgatónak a már több mint 20 éves fogászati kézidarab forgóeszköz akkor, mikor erre normatív finanszírozást ad az adófizető. A fogorvosoktató roppant nagy csapdába kerül a mi kari rendszerünkben. Nem mondhatja hallgatójának, hogy vegye meg a gyakorlati oktatás több százezer Ft értékű modern eszközeit úgy, ahogy ez a külföldi klinikákon kötelező, mert képzési normatívát kap a kar, de valahogy mégsem kerül a pénz oda már 30 éve. Pedig az amortizáció pótlása köztudottan a fenntartó feladata.

Vajon dékán úr, három soros megbízási levelét aláírva gondolt-e arra, hogy a fogorvosképzés szerkezeti formája tarthatatlan? Valószínűleg nem, mert még szemléletében változatlanul mennek a dolgok önmaguk diktálta lendületükben: egy kinevezés csak akkor funkcionál jól, ha munkaköri leírása és a forrás is biztosításra kerül. Egyébként csak látszatot kelt, de nem hoz fejlődést. Pedig erre igen nagy szükség van. Klinikánkról ment *Keszthelyi Gusztáv* professzor Debrecenbe, ahol az előrehaladás rendkívülinek mondható. Jelenleg milliárd feletti beruházás folyik új Fogorvostudományi Intézet építésével. Ebben az évben 50 milliós állóeszköz-beszerzést valószínűleg meg saját és egyetemi forrásból. Karunk új vezetői már tudják, hogy van fogorvosképzés és talán a fenti példából nyilvánvalóvá válik számukra, hogy az Orvostudományi Kar országos és nemzetközi tekintélye akkor erősödik, ha valamennyi szak folytonos fejlesztésére épp oly agresszivitással gondol, mint azt más hazai egyetemeken teszik.

A fogorvosképzés elismerten drága, különösen 20 fős évfolyamokban. Új dékáni vezetésünk döntés előtt áll. Vagy megszünteti a képzést azzal a következménnyel, hogy a rezidensi és ráépített képzésből is kizárja a kart, vagy oktatásarányosan gazdálkodik a normatív forrással.

Az utóbbi évek tanári testületi, klinikai-igazgatói, kari tanácsi üléseinek egyik legnagyobb hiányát abban látom, hogy a POTE,

majd a kar egyszerűen képtelen éves költségvetést tervezni, fórum elé hozni és annak végrehajtásáról elszámolni előzetes írásos dokumentumok alapján. Nyilvánvaló, hogy az egyetem többi karához hasonlóan ez nem maradhat el a jövőben még akkor sem, ha erre vonatkozóan a dékáni programban nem sok utalás volt. Az átlátható forrásfelhasználások rendszerét kikényszeríti az a gazdasági környezet, amelyben talpon kell maradnunk és fejlődünk kell. Nem várható semmilyen befektetői szándék olyan rendszer működtetésében, ahol nem lehet meghatározni konkrét központi költségvetési tételek helyét és felhasználását azokban az üzleti tervekben, amelyek már sürget az intézeti gazdálkodásban is a fiskális kényszer.

E sorok írója fogszakorvos, oktató és három évébe került, hogy a klinikai képzés minden gazdasági részletét kiismerje lényeges közgazdasági ismeret nélkül. A döntéshozó gazdasági oldalnak legalább annyit kell tudnia a fogászati költségképzésről, mint a fogorvosnak a gazdasági környezet változásáról. Az utóbbi 10 év legnagyobb hiányát a klinika gazdasági működtetésében abban látom, hogy képtelen érzékelni a bérgazdálkodás azokat a változásokat, amelyek a magyar fogászatban már régóta dinamikus fejlődést hoztak a klinikán kívüli szektorokban. Jól felkészült fogorvosoktató generáció csak akkor építhető, ha a kar működtetése elfogadja azt a motivációs rendszert, amelyet a praxisorientált gondolkodás kíván. Ha ez nem történik meg, akkor kiváló képességekkel az új fiatal generáció sajnálattal hátat fordít az egyetemnek és ez rendkívüli károkat vált ki a következő évfolyamok képzésében. Pedig ezek az évfolyamok már az általános orvosképzéshez képest is magasabb pontszámmal jutnak el egyetemünkig, bizonyítva a pálya iránti hozzáállást. Rajtunk, oktatókon fog múlni, hogy a jövő generáció fogat fűrni, tömni és számlázni tudó „fogász” lesz, vagy továbbképzésre nyitott gondolkodású, preventív elkötelezettségű fogorvost adunk a rászorulóknak.

Hova kell tenni a fejkvóta-pénzt, Dékán Úr?

Jövőre 30 éves lesz a képzés egyetemünkön. Az első évfolyamokban végzett kollégák bizalommal küldik gyermekeiket hozzánk fogorvostan-hallgatónak. Közömbös elfordulás helyett mi korszerű oktatást szeretnénk.

Dr. Szabó Gyula

Gyógyszerészi Kémiai Intézet

A gyógyszerészi kémia tantárgy, a Farmakognózia, a gyógyszer technológia, és a gyógyszerhatástan mellett a gyógyszerészképzés egyik alapvető fontosságú stúdiuma. Oktatása minden hazai gyógyszerészképző intézményben az ötödik szemeszterben kezdődik. A képzésben betöltött integráló szerepe következtében a tantárgy tematikája szorosan kapcsolódik az említett gyógyszerészeti tantárgyak tematikájához és azokkal szerves egységet képezve biztosítja a gyógyszerészet műveléséhez szükséges kémiai szakismereteket. Így többek között a gyógyszerészi kémiai ismeretanyag magába foglalja a gyógyszerként alkalmazott vegyületek tisztasági követelményeit, a vegyületek gyógyszerre történő formulázása és eltartása során fellépő, a ható- és a segédanyagok lehetséges kölcsönhatásaival és stabilitásával kapcsolatos ismereteket, a vegyületek fizikai-kémiai tulajdonságai és biológiai hatásai közötti összefüggéseket, valamint a szervezetbe kerülő vegyületek metabolikus átalakulásaival és azok vizsgálati módszereivel kapcsolatos ismereteket. A gyógyszerként használt vegyületekkel kapcsolatos ismeretek e komplex tárgyalásmódja elengedhetetlen feltétele annak, hogy a tantárgy gyógyszerészképzésben elfoglalt szerepét betölthesse.

A tantárgy oktatási feladatainak ellátására a PTE ÁOK Kari Tanácsa valamint a PTE Szenátusa 2001. évi döntései alapján alakult meg a PTE ÁOK Gyógyszerészi Kémiai Intézete. Az intézet vezetését 2002. január 1-jétől mint megbízott, 2002. július 1-jétől mint kinevezett intézetigazgató látom el. Az intézet átmenetileg, a tervek szerint a jövő szeptemberig a Rókus u. 2. szám alatti épületbe történő beköltözéséig az Egyetemi Gyógyszertár harmadik emeletén kapott elhelyezést. A laboratóriumi gyakorlatok, valamint azok előkészítése a Rókus u. 2. számú épület felújított földszinti laboratóriumában, illetve annak előkészítőjében folyik.

Az intézet működésével kapcsolatos legfontosabb feladatnak jelenleg a gyógyszerészi kémia tantárgy oktatása teljes vertikumának megszervezését, illetve annak zavartalan, a társegyetemeken folytatott oktatás színvonalának megfelelő szintű ellátását tekintem. E munka, a Pécsi Tudományegyetemen, illetve annak jog-

elődjain korábban nem oktatott tantárgy megindítása, az intézet számára számtalan megoldandó feladatot jelentett és jelent majd az elkövetkező tanévben is. Így pl. az oktatólaboratóriumok felszerelésének egy része speciális, a VII. Magyar és a hatályos IV. Európai Gyógyszerkönyvben leírt, egyedileg előállítandó eszköz; az elvégzendő kísérletek mindegyike új, idő- és anyagigényes mintaelőkészítést és mérés-beállítást igényel. A tantárgy tematikája az európai és az amerikai gyógyszerészképzés tematikájában bekövetkezett változások eredményeképpen a hazai képzőhelyeken is megváltozott az utóbbi tíz évben. Ennek megfelelően új tankönyv megírása vált szükségessé, aminek előkészítő munkái elkezdődtek. Az új tankönyv megjelenéséig a társegyetemeken használt jegyzetek használata és saját előadásanyag összeállítása vált, illetve válik szükségessé. A tantárgy oktatása szervezésének további nehézségét jelenti a gyógyszerészeti szakintézetek felállításának az az általános problémája, hogy Pécsen és környékén igen kevés a gyógyszerészképzésben tapasztalattal bíró, valamint a megfelelő szakvizsgával rendelkező gyógyszerész szakember.

Mindezen nehézségek ellenére a gyógyszerészi kémia tantárgy oktatása a korábbi terveknek megfelelően megindult. A Gyógyszerészi Kémiai Intézet megalakulása és az új tantárgy oktatásának Pécsen történő sikeres megindítása az Általános Orvostudományi Kar vezetése és minden dolgozója közös erőfeszítése eredményének tekinthető. A negyedik éves oktatás megszervezése, az oktatás feltételeinek biztosítása, valamint az intézetnek helyet adó Rókus utcai épület átalakítása bizonyosan számtalan további megoldandó feladatot jelent az elkövetkező időszakban az intézet, a kar és az egyetem számára. Az eddigi eredmények alapján és a folytatás előkészítő munkáinak sikeres megvalósítása reményében azonban bizakodom, hogy az intézet teljesíteni tudja vállalt feladatát, és 2005-ben a kor kihívásainak megfelelő tudással bíró gyógyszerészek vehetik át diplomájukat a PTE Általános Orvostudományi Karán.

Dr. Perjési Pál egyetemi docens
intézetigazgató

Új Dunántúli Napló, 2002. október 4.

Tisztújítás a Pécsi Akadémiai Bizottságban

Magyarországon mintegy 9,5 ezer köztestületi tagja van a Magyar Tudományos Akademiának. A köztestületi tagok közül valamivel több mint 3200 a nem fővárosi. A Pécsi Akadémia Bizottsághoz (PAB) a köztestületi tagság 5,8 százaléka, 547 tudós tartozik, ami a kutatók számához arányos. A PAB ezzel harmadik a területi akadémiai bizottságok sorában: a debreceni és szegedi megelőzi, a miskolci és a veszprémi pedig mögötte van.

A PAB tegnapi ülésén választotta meg a 2002–2005-ös akadémiai ciklusra az új vezetőit. A PAB elnöke: *Méhes Károly* akadémikus, a Pécsi Tudományegyetem emeritus professzora. Alelnökök: *Horváth József* akadémikus, a Veszprémi Egyetem Georgikon Mezőgazdaság-tudományi Kar Növényvédelmi Intézetének igazgatója, *Lenkei Péter* DSc., a PTE Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar egyetemi tanára és *Horváth Béla* kandidátus, a PTE Illyés Gyula Főiskolai Kar főigazgatója. A PAB titkára: *Fodor István* DSc., a PTE Természettudományi Kar egyetemi tanára, az MTA Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézetének kutatója.

D. I.

A PAB Székház november havi programja

11. 13. 13:00	Sportszakember-képzés az ezredforduló után – konferencia
11. 14. 11:00	Össejt funkció, plaszticitás és átültetés – továbbképzés
11. 27. 17:00	Korszerű kezelési elvek az antihypertensív terápiaiban – konferencia
11. 29.	Veres Lajos: Közlekedési rendszerek a regionális fejlesztési stratégiában – PhD-védés

A PTE ÁOK Képzőművészeti Műhelyéről

Medgyessy Ferenc Képzőművészeti Műhely néven 1990 óta működik műhelyünk a POTE, majd ÁOK gyámsága alatt. A műhely tagjai évek óta foglalkoznak képzőművészeti tevékenységgel, munkájukat a szakkör fogja össze, annak keretét, ösztönző színteret biztosít a festőművész-tanár, *dr. Pandur József*. Ki-ki igyekszik megformálni, kiteljesíteni saját vizuális világát, elmélyíteni technikai tudását. Nem művészképző ez a szakkör. Egyéb hivatásunk, elfoglaltságunk mellett a festés, a rajzolás, grafikák készítése átsegít a mindennapok ügyes-bajos gondjain és a szépség keresése gazdagítja, színesebbé teszi életünket.

Korábban, 1970-ben bányász amatőr képzőművész műhelyként indultunk a Puskin Művelődési Házban, majd a Zalka Máté, a József Attila, később a Ságvári Endre Művelődési Ház pártfogolt bennünket. Már akkor is voltak POTE dolgozók a tagok között. Amikor a Ságvári Endre Művelődési Házban a szakkör megszűnt, a POTE vezetése az alkotókörösséget készséggel befogadta, támogatta és az Orvostudományi Kar jelenleg is segíti. A POTE két dolgozója 1989-ban önálló kiállítással mutatkozott be, majd a

Alkotótábor – Dunaszekcső

csoport együtt is szerepelt munkáival 1990-ben a POTE Központi Épülete halljában. Ezt követően a csoport vezetője 40 képet ajándékozott az Orvosegyetemnek az Egyetemi Napok keretében. Azóta is szép hagyomány, hogy minden év decemberében köszönetünk jeléül zsűrizett és értékes munkákat adunk át a karnak, mely alkotások az intézetek, klinikák központi helyiségeit díszítik.

Eredményeinket tükrözi, hogy többször nyertünk pályázatot és kiállítottunk országos és megyei rendezvényeken is. Ez évben is részt veszünk a Baranya megyei Amatőr Képzőművészeti, valamint az Országos Amatőr Képző- és Iparművészeti Tárlaton.

A csoport minden hétfőn du. 17 órától 20 óráig tartja foglalkozásait az elméleti tömb 7. sz. szeminárium termében. Akvarelllel, temperával, pasztellel és vegyes technikákkal dolgozunk, élő modellről és szabadban készült vázlatok után. Havonta egyszer a már elkészült, otthon készült munkák korrigálása, kö-

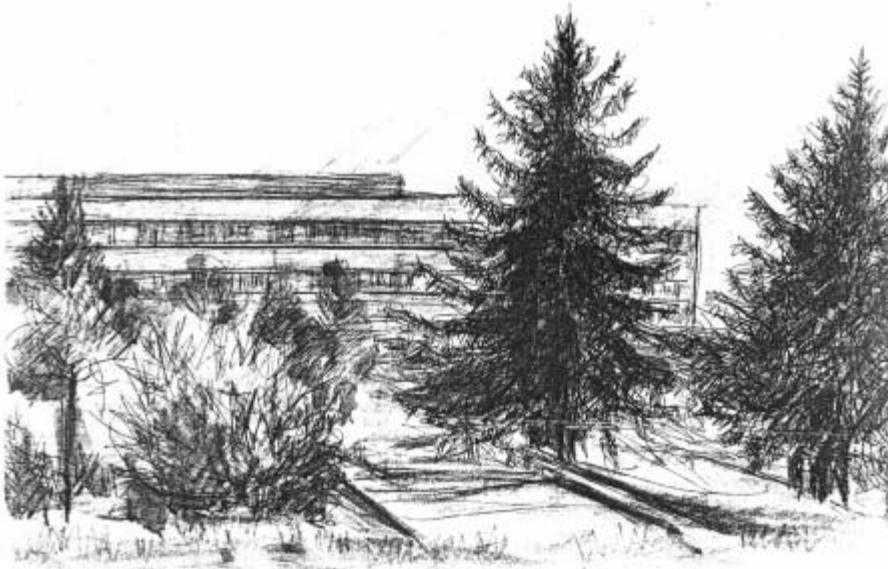
zös elbírálása folyik. Minden hónap első hétfőjén művészettörténeti előadásra, diavetésre kerül sor, melyet a műhely vezetője tart, de az is előfordult, hogy vendégtanár tartott előadást érdekes szakmai kérdésekről, beszámolt saját képzőművészeti munkájáról, kérdéseinkre válaszolt, tanácsokat adott. Többször a tagok tartanak nyári élményeik alapján diaposzítívakkal illusztrált bemutatásokat.

Szakmailag hasznos napokat töltöttünk 1992-ben Olaszországban; 1997-ben Ausztriában, Neumarktban munkáink helyi kiállításon szerepeltek.

Hagyománnyá vált, hogy a nyári időszakban a közösség alkotótáborban vesz részt (Zebegény, Fonyód, Kőszeg, Süsmeg, Magyarhertelend, Sellye, Bicsérd, Kárász), hogy a szabadban gyűjtsön anyagot, vázlatokat készítsen, s ezeket később ősszel a műhelyben folytassa, befejezze. Idén nyáron két táborban is voltunk: Almamellék kedves hangulata, szép panorámája tartalmas napokat szerzett. A polgármester hívott meg bennünket azzal a kéréssel, hogy az alkotók egy-egy képet hagyjanak a helyi közösségi helyiségek dekorálására. Kővágószőlős minden évben vendégül lát bennünket 2-3 napra. Jó érzés látni, hogy a korábbi évek munkáival találkozhatunk az iskola falain és más-
hol, jó barátként üdvözlő a falu aprajagya, ismerősként üdvözlőnek bennün-

*Kiállítás megnyitás (1989)
Dr. Pandur József és dr. Tekeres Miklós*

A szerző képe

ket, a gyermekek örömmel ülnek modelt, hogy megörökítsük őket. A polgármester a falu vezetőivel tábortűz mellett búcsúestet rendezett, szép népdalokat, magyar nótákat énekeltünk, emlékezetes holdvilágos este volt.

Ezúton is köszönetünket fejezzük ki a kar vezetőinek az eddig nyújtott támogatásukért. Viszonzásul újabb képekkel készülünk, hogy azok az intézmény falait díszítsék, színesebbé tegyék. A műhely foglalkozásai az ÁOK valamennyi dolgozója számára nyitottak, ahol nemcsak az alkotni vágyókat, de a képzőművészeteket kedvelőket is szívesen látjuk.

Vogné Schmuck Stefánia

Kosztolányi György–Decsi Tamás (szerk.):

A bizonyítékokon alapuló orvoslás tankönyve

Pécs, 2002

Bevezetés

Az „evidence based medicine” (EBM) az orvostudományban nemrég meghonosodott szak kifejezés: míg az 1990-es évek elején a MEDLINE adatbázisban egyáltalán nem szerepelt ez a fogalom, addig a 2000-ben megjelent orvosi folyóiratokban már nem kevesebb, mint 1500 alkalommal fordult elő az EBM kifejezés. Az elmúlt néhány évben azonban az EBM nemcsak az orvostudomány szakmai folyóirataiban vált gyakorta használt kifejezéssé, de divatos szófordulatként megjelent az egészségpolitika és az egészségügyi gazdaságtan különböző fórumain és kiadványaiban is.

Mit is takar voltaképpen az EBM fogalma? A legáltalánosabban használt definíció szerint az EBM olyan gyakorlati eljárás, amely (1.) a legmegbízhatóbb tudományos ismeretek (2.) tudatos, módszeres kritikai értékelésének útján (3.) kijelöli egy konkrét egészségügyi problémában (4.) a betegek érdekeit legjobban szolgáló cselekvést. Az EBM különböző szerzők által használt definíciói a megfogalmazás részleteiben és hangsúlyaiban ugyan különböznek egymástól, azonban kivétel nélkül megegyeznek abban, hogy a fentebb pontokba foglaltan is jelzett elemek együttese határolja körül az EBM működési területét.

A magyar szóhasználat átvette az EBM mozaikszót a fogalom meghatározására; az „evidence based medicine” teljes nevéként pedig a tényeken alapuló orvoslás és a bizonyítékokon alapuló orvoslás egyaránt használatossá vált. Tankönyvünkben elsősorban azért döntöttünk a bizonyítékokon alapuló orvoslás kifejezés használatára mellett, mert megítélésünk szerint a bizonyíték fogalma a tényénél jobban tükrözi az EBM-nek azt a sajátosságát, hogy a legkörültekintőbben meghozott döntés sem abszolút érvényű, újabb bizonyítékok felmerülte a döntés gyökeres megváltozását eredményezheti.

Ebben a tankönyvben az orvoslás különböző ágainak elismert szakemberei saját szűkebb működési területük gyakorlati példáit felhasználva tárgyalják és értelmezik az EBM gondolatát, így a tankönyv talán leginkább egy példatárhoz vagy feladatgyűjteményhez hasonlítható. A szerzők szándéka szerint a tanulóknak nem az egyes fejezetekben leírt szöveget kell megtanulniuk, hanem a fejezetek anyagának áttanulmányozása útján az EBM gyakorlati alkalmazási lehetőségeivel kell megismerkedniük. Jelen terjedelmében a tankönyv egy 10-14 órás EBM kurzus keretében megtárgyalható ismeretanyag összegzésének felel meg. A szerzők azt remélik, jelen munkájukkal hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az EBM ismeretanyaga önálló szakterületként megjelenhessen a magyar egészségügyi felsőoktatásban.

Pécsett, 2002. május havában

Dr. Kosztolányi György és dr. Decsi Tamás

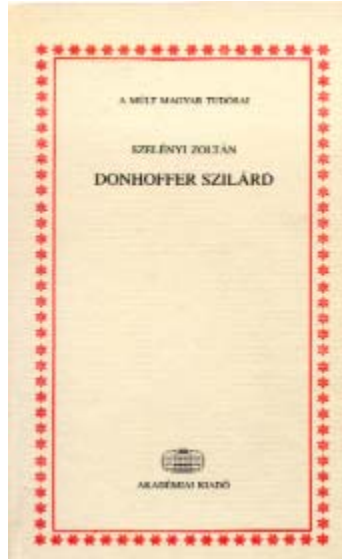
DONHOFFER SZILÁRD

Akadémiai Kiadó, Budapest, 2002

A „Donhoffer-jelenség”

Aki munkatársaként hosszabb időt töltött Donhoffer professzorral (például jelen sorok írója közel négy évtizedet), abban legalább két, egymástól eltérő, de egyértelműen határozott kép él róla. Az egyik az alkotóereje teljében lévő szuverén tudós, aki hatalmas elméleti-tárgyi tudás és a hosszú klinikusi tapasztalat birtokában a kísérletes orvostudomány szinte teljes keresztmetszetét átlátta, s így kórélettani intézetvezetőként egy-egy gondolat-kísérlet eredményeként előre képes volt megítélni egy állatkísérlet legvalószínűbb eredményét. A nagy ismeretanyag olyan visszafogott személyiséggel párosult, amely csak megfelelő fórumon és időben nyilatkozik meg, akkor viszont a bírált személy vagy csoport aligha viseli el a néhány tómondatban megfogalmazott kritikát. Az ilyen „gyilkos” megnyilvánulásoknál nem volt tekintettel a megbíralt személy beosztására, hatalmi helyzetére, s így esetenként a „retorzió” sem maradhatott el. Így például Donhoffer Szilárd MTA-tagsága szenvedett többéves késedelmet egy ilyen nyilvánosan elhangzott éles bírálat következtében. Az ötvenes-hatvanas évek pécsi orvostanhallgatói is őrzik egy hasonlóan szikár, szigorú, de igazságos professzor képét: nála a kórélettan szigorlat nem a lexikális tudást hosszasan követelő unalmas beszámoló volt, hanem a hangsúlyokat méltányoló, egy-egy fontos kórélettani jelenség logikájának nem ismeretét viszont méltán és indulat nélkül szankcionáló rövid esemény. Tudatában volt annak, hogy az általa írt nagy ívű tankönyv nem tanulható meg a szokásos értelemben, és így csupán a lényegre koncentrált akkor, amikor a hallgatók a kórélettantárggyal ismerkedtek, majd belőle vizsgáztak. Híresek voltak ezek a találkozások különösen azon nem kevés hallgató részére, aki úgymond „elesett a doni kanyarban”. Mindez azonban nem akadályozta meg ugyanezt a hallgatót abban, hogy másodjára akár jelest is kapjon, ha mégis képes lett a lényeg megragadására, a főbb kórélettani mechanizmusok megértésére.

A másik kép az utolsó évekből származik. Donhoffer professzor jellegzetes alakja – amennyiben itthon tartózkodott – nyugdíjas korában is naponta megjelent az intézetben. Rá jellemző szerény öltözetében – egyszerű vászonzakó és kék farmer a tavaszi és őszi időszakban, rövidnadrág nyáron – a reggeli órák már szobájában találták kedves könyvei, jegyzetei, levelezési anyaga, valamint nemzetközi folyóiratok friss füzetei társaságában. Noha a korábban is rá jellemző szűkszavúsága idős korában is megmaradt, mégis bárki, bármely kérdéssel mindig felkereshette: ilyenkor nemcsak az adott kérdésre várhatott a látogató adekvát választ, hanem lehetőséget kapott arra is, hogy családjáról vagy más, nem szakmai jellegű témáról is kifejtthesse véleményét. Jobst Kázmér akadémikus szavai szerint: „A vendég Donhoffer szobájában rács nélküli gyóntatószékben ült vele négy szemközt, egy képletes függöny által tőle elválasztva. A meghívott beszélt, a másik hallgatott. Válaszaira jellemző volt, hogy – Örkeny István egyperceseitől eltérően – ő volt az egymondatos, az egy tómondatos ember. Csukott könyv volt, de ha megnyilatkozott, akkor nagyon őszintén beszélt.” Nem tudunk az elmúlt fél évszázadban olyan pécsi professzorról, aki annyira aktívan, folyamatosan tartotta volna a kapcsolatot az egyetemmel és az intézettel, mint ő tette 97 éves korában bekövetkezett haláláig. Jellemző erre a magatartásra, hogy halála előtt három nappal – bár ezt rajta nem lehetett látni – nyilván gyengének érezte magát, és felhívta a rektort, hogy rá most már ne számítsanak semmilyen hivatalos ügyben. Valóban, ezután két rosszullete volt otthon, és egynapos klinikai tartózkodást követően csendesen eltávozott körünkől.

A PTE OEC

Mesterséges Táplálási Munkacsoportjának felmérése

A PTE OEC Mesterséges Táplálási Munkacsoportja 2002. április-május hónapban felmérést indított el az Orvostudományi és Egészségtudományi Centrum klinikáin felvételre kerülő betegek tápláltsági állapotának és az intézményben történő táplálásterápia minőségének vizsgálata érdekében.

Célunk az, hogy a jelen beteganyag és táplálási gyakorlat ismeretében:

- Megerősítsük a klinikai szakemberek körében azt a szemléletet, hogy a táplálásterápia fontos és hatékony eszköz a kezükben az egyéb terápiás eljárások mellett, mellyel a gyógyító munka eredményesebbé tehető;

- Kimunkáljuk az egyes betegcsoportokra intézményi szinten alkalmazandó táplálási protokollokat, különös tekintettel a táplálás szempontjából veszélyeztetett beteganyagra (alultápláltan felvett, betegségéből adódóan malnutrícióba sodródó, súlyos állapotú, vagy nagy műtéti beavatkozásnak kitett betegek).

A PTE OEC minden klinikaigazgatójához kérelemmel fordultunk, hogy a Regionális Kutatási Bizottság és a PTE OEC elnök által jóváhagyott felméréshez a segítő támogatást megadják.

A munkacsoport által összeállított felmérő lapokon összesen 4 klinikáról érkeztek be adatok változó pontossággal kitöltve. Ezek az I. sz. Belgyógyászati Klinika, Onkoterápiás Intézet, Fül-Orr-Gégeklinika és Urológiai Klinika voltak. Ezúton is köszönjük a részvételt. A felmérés eredményeinek és tanulságainak értékelését a munkacsoport októberi ülésén végzi el, melyről a későbbiekben tájékoztatást nyújt.

Ezen a helyen is szeretnénk hangsúlyozni, hogy a megfelelő időben szakszerűen kivitelezett táplálásterápia – túl azon, hogy a betegek érdekét szolgálja és gyógyulási esélyeiket javítja – a szövődmények számának, súlyosságának csökkentésével és az ápolási idő rövidítésével a gyógyító munka költség-hatékonyságát javítja.

Dr. Molnár Béla

A betegek jogai 2.

Az egészségügyi törvényben deklarált betegjogok érvényesülését, maradéktalan megvalósulását nagyon sok tényező nehezíti, akadályozza. Itt aztán sorolhatjuk hosszan: a személyi feltételek hiánya – hiszen az egészségügyi személyzet, az orvosok leterheltsége jól ismert. Nem jut annyi idő egy-egy betegre, hogy nagyon mélyen lehetne elemezni a problémáját, hogy hosszas kérdéseinek mindegyikére kimerítő választ kapjon orvosától. Az emberi természetből fakad, hogy mindenkinek a saját gondolja a legfontosabb, miközben egy-egy rendelési idő alatt, egy ügyeletben az orvos sok-sok ilyen „legfontosabb” problémával találkozhat. Ebből máris adódhat konfliktus, a legjobb szándék ellenére is elégedetlen a beteg, a hozzátartozó. Azért, hogy ez ne így legyen, az egészségügyi személyzetnek megfelelő empátiás készséggel és sok türelemmel kell rendelkeznie.

A hozzám forduló panaszosok, betegek, hozzátartozók nagyon gyakran mondják: nem akarnak megtorlást, nem a bosszú vezérli őket, csak azt szeretnék, hogy **mással ne forduljon elő**:

- hogy órákig vár indokolatlanul,
- hogy a tolókocsiban, ágyon vizsgálatra tolt beteget nem takarja be senki,
- hogy csak ingerülten leintik, ha kérdezni próbál...

Az egészségügyi személyzettel folytatott beszélgetéseim során próbálom megértetni, hogy az észrevételeket, panaszokat ne támadásként, hanem visszajelzésként értékeljük. Tudom, hogy a kritikát nehezebben viseljük, mint a dicséretet, de a kritikai megbeszélésekből tanulhatunk.

A betegjogok pilléréként kell tekintenünk „*az emberi méltósághoz való jog*”-ra. Ez szinte átszövi, beépül az összes betegjogba. Az egészségügyi ellátó rendszerbe bekerülő ember – akár gyógyíthatatlan beteg, akár szűrővizsgálatra érkező, magát egészségesnek tudó ember – sajátos helyzetben van, amit a stressz, a félelem, a függőség, a kiszolgáltatottság, a bizakodás érzése egyaránt jellemez. Ebben a helyzetben minden másként hat: a hangos szó még hangosabb, a kedves türelem is felértékelődik; ezt a hozzám fordulóktól tudom.

A betegjogok érvényesülését nehezítik azok a megszokott dolgok, amik évtizedekkel ezelőtt rögzültek: a személyzet számára megszokottak, nem is gondolnak rá, hogy például azzal, amikor a váróteremben ülők előtt fennhangon közli az asszisztens a várakozó nevét és a vizsgálatot, amire jött, már titkot sért. Az is bevett gyakorlat, hogy a vizsgálat előkészítéséhez a folyosón kapják meg a tájékoztatást, és az sem ritka, hogy az orvos a folyosón tesz eleget tájékoztatási kötelezettségének. Igen, erre azt hozzák kifogásként, hogy nincs helyiség, miközben ahonnan kijött az asszisztens és az orvos, az a helyiség éppen üres maradt.

A bizalmi viszonyokhoz szükséges az intimitás, aminek meg lehet és meg is kell találni a módját. Ide kapcsolható az a törvényi megfogalmazás, hogy: „*A betegnek joga van ahhoz, hogy vizsgálata és gyógykezelése során csak azok a személyek legyenek jelen, akiknek részvétele az ellátásban szükséges, illetve azok, akiknek jelenlétéhez a beteg hozzájárult, kivéve, ha a törvény másként nem rendelkezik.*”

Nem szerencsés, ha vizsgálat közben a személyzet jön-megy, magánéleti dolgait beszéli meg a vizsgált beteg fölött.

Az oktatóintézményekben ellátott betegeknek azt tudniuk kell, hogy bemutatásra kerülhet a betegségük, vizsgálhatják őket az ott gyakorlaton lévők. Külön kérésre ettől el kell tekinteni, a beteg nyilatkozata alapján.

Összegezve: Az egészségügyi személyzet a betegjogok ismeretében, azokat értelmezve tekintse át napi gyakorlatát, és próbálja meg abból az esetleges jogsértő elemeket kiiktatni.

Dr. Szendy Erzsébet
betegjogi képviselő

6/2002. sz. gazdasági főigazgatói utasítás

A munkában töltött idő és a távollétek nyilvántartásáról, jelentéséről

A Munka Törvénykönyv 140/A. §-ában foglalt rendelkezésekre tekintettel a munkában töltött idő és a távollétek, valamint a szabadságok nyilvántartására vonatkozóan az alábbiakat rendelem el:

Az utasítás hatálya

1. § (1) Jelen utasítás hatálya kiterjed a Pécsit Tudományegyetemre (továbbiakban: Egyetem), mint munkáltatóra, valamint az Egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban álló valamennyi közalkalmazottra.
- (2) A munkáltató köteles nyilvántartani a közalkalmazottak:
 - a) rendes és rendkívüli munkaidejével,
 - b) szabadságának kiadásával,
 - c) egyéb munkaidő kedvezményével kapcsolatos adatokat.
- (3) A (2) bekezdés a) pontjában előírt szabályt nem kell alkalmazni, ha a közalkalmazott a munkaideje beosztását vagy felhasználását maga jogszult meghatározza.
- (4) Nem kell nyilvántartást vezetni **az oktatók, pedagógusok** kötelező óraszám feletti (ide nem értve a rendkívüli munkavégzést) munkaidejéről, valamint az Egyetem oktatói követelményrendszerében meghatározott kötelező óraszám feletti munkaidejéről.

A munkahelyi jelenlét és távollét nyilvántartás rendje

2. § Az utasítás hatálya alá tartozó valamennyi szervezet vezetője köteles kijelölni egy beosztottját, hogy az irányítása alá tartozó közalkalmazottak részére jelenléti nyilvántartó lapot, ívet (továbbiakban: jelenléti ív) készítsen, és mindenki által hozzáférhető helyen elhelyezzen. (1. számú melléklet tartalmazza a jelenléti ívre vonatkozó ajánlást). A munkavégzés céljából munkahelyen megjelent közalkalmazott naponta köteles a jelenléti íven regisztrálni a munkahelyre való érkezés és az eltávozás idejét, valamint azt kézjeggyel is el kell látnia.
3. § (1) **A távollétek nyilvántartása az utasítás mellékletei szerinti, vagy azzal azonos adattartalmú nyomtatványokon történik.**
 - (2) *A távollét típusai a következők:*
 - a) betegség: a közalkalmazott a lehető legrövidebb időn belül köteles bejelenteni a betegség tényét, majd felgyógyulás után be kell mutatnia, és le kell adnia munkahelyi vezetőjének a betegségről szóló orvosi igazolást,
 - b) igazolt fizetés nélküli távollét,
 - c) igazolt fizetett távollét (tanulmányutak, kongresszusi részvétel, egyéb törvényben rögzített távollét),
 - d) igazolatlan távollét: a közalkalmazott hitelt

érdemlően nem tudja igazolni távollétének indokát,

e) évi rendes, rendkívüli, tanulmányi szabadság.

A szabadságok nyilvántartása, kiadásának rendje

4. § Minden közalkalmazott részére a Gazdasági Főigazgatóság Humán Erőforrás Gazdálkodási Osztálya a kinevezéssel egyidejűleg köteles megállapítani a tárgyévi szabadságot, erről az ún. szabadság nyilvántartó lapot kiállítani, és továbbítani azt a közalkalmazott munkahelyére, amelyet minden szervezeti egység e feladattal megbízott dolgozója köteles továbbvezetni.

5. § (1) A szabadság kiadásának időpontját – a közalkalmazott előzetes meghallgatása után – a munkáltatói jogkör gyakorlója határozza meg. A közalkalmazott a szabadság igénybevétele előtt köteles a szabadságot engedélyeztetni a munkáltatói jogkör gyakorlójával. A szabadsági engedély eredeti példányát a szabadság nyilvántartó kartonhoz kell csatolni és rávezetni az igénybevétel dátumát, amelyet a jelenléti íven is regisztrálnia kell a közalkalmazottnak. (2. számú melléklet)

(2) A tanulmányi szerződésben rögzített fizetett szabadságot elkülönítve kell kezelni (a nyilvántartó kartonra más színnel, vagy a „T” megjelöléssel). Amennyiben a tanulmányokhoz illetmény nélküli szabadságot biztosít a munkahely, úgy azt annak megfelelően kell jelteni, illetve regisztrálni.

6. § A havi illetmény számfejtési alapbizonylata a jelenléti ív, a szabadság engedélyezésének bizonylata, valamint a táppénz utalvány. A szervezeti egység e feladattal megbízott dolgozója az alapbizonylatok alapján havonta elkészíti a jelentést (3. számú melléklet), és azt a tárgyhót követő 5. napjáig köteles a számfejtő helyre továbbítani. A számfejtési időszak egy hónapos csúszására tekintettel a gyermekgondozási segélyről, katonai szolgálatról, fizetés nélküli szabadságról visszatérő közalkalmazottak esetében, a munkába állást, soron kívül – annak érdekében, hogy az érintett munkavállalók illetményüket már a tárgy hóban kézhez kapják – jelteni kell, a Gazdasági Főigazgatóság Humán Erőforrási Gazdálkodási Osztálynak.

7. § Az önálló szervezetek és szervezeti egységek vezetői a fent leírtak szerint kötelesek a nyilvántartásokat megszervezni, és a jelentéseket továbbítani, valamint azok valóságát aláírásával szavatolni.

Hatályba léptető rendelkezések

8. § Jelen utasítás 2002. október 1. napján lép hatályba.

Pécs 2002. szeptember 12.

Kisbánné Karis Ilona
gazdasági főigazgató

A Dékáni Hivatal tájékoztatója a technikai eszközök igénybevételéről

2002. szeptember 1-jétől – 2002/2003 tanév kezdetétől – a Dékáni Hivatal csak a tantervben szereplő előadásokhoz biztosítja a prezentációs eszközök, technikai kellékek díjmentes igénybevételét.

Egyéb esetekben a táblázatban szereplő térítési díjak kerülnek alkalmazásra. A kedvezményes díjakat az orvostudományi egységek szervezésében lebonyolítandó rendezvényeknél alkalmazzuk, míg az egyéb rendezvények esetén teljes díjak kerülnek számlázásra.

Térítési díjak a technikai eszközök igénybevételéhez:

Megnevezés	Kedvezményes díj	ÁOK-on kívüli díj
Projektor (SVGA)	3 500 Ft / óra	7 000 Ft / óra
Projektor (XGA)	4 500 Ft / óra	10 000 Ft / óra
Noteszgép	600 Ft / óra	1 100 Ft / óra
Videómagnó	400 Ft / óra	700 Ft / óra
Diavetítő Kodak 3020	1 800 Ft / nap	4 500 Ft / nap
Diavetítő SA 2000	1 000 Ft / nap	2 500 Ft / nap
Diavetítő tolótáras	600 Ft / nap	1 100 Ft / nap
Írásvetítő	700 Ft / nap	1 000 Ft / nap
Hangerősítő AET 453	800 Ft / nap	1 000 Ft / nap
Hangfal	200 Ft / nap	400 Ft / nap
Dinamikus mikrofon	400 Ft / nap	800 Ft / nap
URH-mikrofon	1 000 Ft / nap	2 000 Ft / nap
Vetítővászon 180 x 180 cm	800 Ft / nap	2 000 Ft / nap
Aula, tanácsterem, tanterem	1 000 Ft / óra	Bérleti díj + 20 % hangosítások

A helyiség hangosítások bérleti díja nem tartalmazza az igény szerint szükséges egyéb eszközök bérleti díját.

Dr. Lénárd László
dékán

Rövid útibeszmóló

Ez év szeptember közepén az Oita Orvosi Egyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikája, személy szerint a kongresszust szervező **Prof. Hironobu Yoshimatsu** és **Prof. Toshiie Sakata** meghívására, felkért előadónként részt vettem a „2nd Yufuin International Workshop on Life-Style Related Diseases” címmel megrendezett nemzetközi konferencián.

Japán utam során előbb **Shuji Aou** professzor, helyi vendéglátóm meghívására látogatást tettem Kitakyushu város Wakamatsu kerületében a „Kyushu Institute of Technology, Graduate School of Life Science and Systems Engineering” vadonatúj egyetemi campus-ában. Itt a „Department of Brain Science and Engineering” Idegtudományi Fórumán élénk érdeklődéssel kísért szemináriumot tartottam. Az előadást követő szakmai-egyetempolitikai megbe-

szélésen nemcsak **Aou dr.**, hanem **Satoru Ishizuka** „section leader” professzor (a mi beosztási rendünkben ez tán dékánhelyettesi pozíciónak felel meg) is az egyetemeink közötti szervezett kapcsolatok kiépítésének lehetőségei felől érdeklődött, együttműködési szándékát-készségét hangoztatta.

Másnap látogatást tettem a fukuokai Kyushu Egyetem Orvostudományi Karán, ahol majd tizenhárom éve PhD okleveletem szereztem, s ahol **Masahiro Yoshimura**

Gazdasági Főigazgatóság tájékoztatója a 2002. évi textilleltár eredményéről:

2002. április 12-14. között az Általános Orvostudományi Kar és Egészségügyi Főiskolai Kar (Pécsi Képzési Központ) szervezeti egységeiben elvégzett teljes körű textiliakészlet leltározás összesített eredménye a következő:

Cikk-csoport	Megnevezés	Könyv szerinti készlet		Eltérés		Előtalált készlet	Előtalált készlet készlet %-ban	Eltérés a könyv szerinti %-ban
			Többslet	Hiány	Kompenzált eltérés			
21	Védőruházat (főkönyvi szám: 218212)	102 609 377 Ft	383 862 Ft	2 561 111 Ft	- 2 177 249 Ft	100 432 128 Ft	97,87%	- 2,12 %
22	Ellátotti ágyszövet (főkönyvi szám: 217221 9)	102 720 377 Ft	645 991 Ft	3 122 348 Ft	- 2 476 357 Ft	100 244 020 Ft	97,75%	-2,24 %
23	Ellátotti ruházat (főkönyvi szám: 217222)	11 450 863 Ft	153 543 Ft	372 552 Ft	- 219 009 Ft	11 231 854 Ft	98,08%	- 1,91 %
24	Egyéb szövet (főkönyvi szám: 219227)	15 588 439 Ft	533 323 Ft	69 321 Ft	+ 464 002 Ft	16 052 441 Ft	102,97%	+ 2,97 %
		232 369 056 Ft	1 716 719 Ft	6 125 332 Ft	- 4 408 613 Ft	227 960 443 Ft	98,1%	- 1,89 %

A leltározás 78 munkahelyet és 4 cikkcsoportot (19 félé védőruházat; 17 félé ellátotti ágyszövet; 5 félé ellátotti ruházat; 5 félé egyéb szövet) érintett.

professzorral, az Élettani Intézet vezetőjével az esetleges intézeti kollaborációk lehetőségeiről beszélgettünk.

Kyushu szigetének északkeleti felén, a festői szépségű, gyógyvizéről, hőforrásairól híres üdülőhelyen, Yufuin városában hetévenkénti ciklusokban, felkérés alapján amerikai, európai és japán kutatók részvételével rendezik meg azt a tematikus workshop-ot, amelyre idén szeptember 11-14-ig én is meghívást kaptam. A mai kor népegészségügyi gondot jelentő megbetegedéseinek – kóros elhízás, anyagcserezavarok, diabetes mellitus, magas vérnyomás betegség – hátterében álló, élettani-kórélettani folyamatokat többféle nézőpontból boncolgató konferencia harmadik napján került sor „Homeostatic relevance of glucose-monitoring neurons in the ventromedial hypothalamic nucleus: Electrophysiological and behavioral-biochemical studies” címmel tartott előadásomra, melyet a workshop többi prezentációjához hasonló elismerés és sokrétű

vita követett.

Japánbeli tartózkodásom utolsó felvonásaként az Osaka Egyetem „Graduate School of Human Sciences”, valamint „Graduate School of Life Science and Engineering” fakultásain tettem látogatást. A karok több vezető oktatójához, *Takashi Yamamoto*, *Fujio Murakami* és *Ichiro Fujita* professzorokhoz többéves barátság fűz. Ez alkalommal a személyes szakmai kapcsolat kihasználásának, az intézményes együttműködés kialakításának lehetőségeiről is tárgyaltunk. A kollaboráció osakai szervezeti hátterének, elsősorban a – graduate és undergraduate – hallgatócseréket lehetővé tévő egyetemközi megbeszélések helyi előkészítését Prof. Murakami örömmel magára vállalta. Nagyon remélem, hogy hamarosan várható megkeresése nyomán olyan tárgyalások kezdődhetnek a két egyetem, illetve karaink között, amelyek eredményeként pécsi és osakai diákok, később oktatók-kutatók hosszabb-rövidebb időt tölthetnek majd

el a társintézményekben.

Szoros programbeosztású látogatásom „kötelező” részeként osakai vendéglátóm, Yamamoto professzor felkérésére az Emberi Tudományok Kar „Behavioral Neurophysiology Seminars” sorozata keretében széleskörű érdeklődéssel fogadott tudományos előadást is tartottam.

Közel húszéves múltva visszatekintve japán kapcsolataim ápolása számomra mindenkor többet jelent a személyes barátságok, ismeretségek felelevenítésénél: valójában az országaink, nemzeteink közötti „hidak”, a tudományos-kulturális együttműködések kihasználásának célja vezérel. Szívből remélem, hogy mostani, Japánban tett látogatásom e téren újabb előrelépést hoz majd. Mindennek lehetővé tételéért külön köszönet illeti vendéglátóimat, s az utat nemcsak engedélyező, hanem a kezdetektől támogató munkahelyi-kari vezetőmet, Lénárd professzor urat is.

Dr. Karádi Zoltán

Kórházi gyógyszerészek kongresszusa

Szeptember 20-22. között került sor Szegeden a Magyar Kórházi Gyógyszerészek XIII. Kongresszusára. Hogy a mai korban már kevésbé jellemző a babona, jól jellemzi, hogy a baljós 13-as szám nem riasztotta vissza sem a szervezőket, sem a résztvevőket. Harmincöt előadás hangzott el, tizennyolc látványos poszter került kiállításra, a Szervező és a Tudományos Bizottság pedig a manapság egyik legfontosabb kórházi gyógyszerészeti problémakört választotta a kongresszus mottójául és fő témájául: „Jobb kórházi gyógyszerterápiát, kevesebb nem kívánt hatással”.

A kongresszus – rendhagyó módon – egy úgynevezett pre-kongresszusi továbbképző szemináriummal kezdődött, előzetesen jelentkezők részére, reggel háromnegyed nyolckor. (Nem tévedés! Így valóban lemérhető volt, kinek számít igazán egy továbbképzés.) A kurzus témája a tényeken alapuló gyógyszerértékelés metodikájának elsajátítása volt. A tényeken alapuló orvoslás (TAO) alkalmazásához, a szakirodalom kritikus értékeléséhez szükséges gyakorlati ismeretanyagot a résztvevők munkacsoportokba szerveződve, „jellemző” gyógyszerek szisztematikus értékelésén keresztül szerezték meg. Néhány példa a tanfolyam anyagából: gyógyszerkipróbálás eredményeinek kiértékelése, szakirodalmi adatok megbízhatóságának vizsgálata, rossz együttműködési készség következményei.

Az ünnepélyes megnyitó és a protokolláris események után a tudományos programot – a hely szelleméhez igazodva – a Szegedi Biológiai Központ igazgatója, dr. Venetianer Pál egyetemi tanár előadása indította el. A kutató biológus szemszögéből elemezte a genetikai kutatások kihatásait a gyógyszerek tervezésére. Farmakogenetikai elemzése, a gyógyszerek támadáspontjainak genetikai, molekuláris szintű megközelítése már-már futurisztikusnak hatottak.

Az Országos Gyógyszerészeti Intézet régi-új főigazgatója, dr. Paál Tamás egyetemi tanár előadása a valamivel közelebbi jövővel, az uniós csatlakozás intézeti gyógyszerészeti kérdéseivel foglalkozott. Nézete – amivel mindenki egyetértett – az volt, hogy bármilyen, az intézeti gyógyszerészetet érintő változás csak az intézeti gyógyszerészek aktív részvételével történhet. Egy-két kiragadott megállapítás az előadásból:

– Az Európai Unióban nincs egységes gyakorlat (még ajánlás szintjén sem) a kórházi gyógyszerellátásra.

– A gyógyszerértékelési munkára nem ISO, hanem GMP vonatkozik. (ISO mindenhez hozzárendelhető, informatikától a cipőtisztításig.)

– A kórházi gyógyszerellátás privatizáció-

„Jobb kórházi gyógyszerterápiát, kevesebb nem kívánt hatással”

ja hogyan fogja a pénzügyi gondokat megoldani? Költségvetési pénz nem lesz több, a változatlan összegből hogyan lesznek jobb munkakörülmények, magasabb fizetés, kevesebb a nyilvánvalóan magasabb költségekre, és még profit is?

Délután a gyógyszerelési hibák, azok hatásai kerültek sorra. Megállapítást nyert, hogy kórházban ápolott betegeknél több információ áll rendelkezésre a gyógyszerelési hibáiról, mint járóbetegek esetében. Ez a több információ pedig nem annak a következménye, hogy az alapellátásban gondosabban járnának el. Sokkal inkább azért több az információ, mert a kórházban ápolott betegek gyógyszerelése jobban ellenőrzött és dokumentált.

Másnap, szombaton következett a második témakör, a szakmai információk minőségjavítása. Ebben külön csoportot jelentett a citosztatikumok „szekciójá”. Külön kiemelés érdemel Kerpel-Fronius Sándor professzor előadása a citosztatikus kezelések mellékhatásairól. Felhívta a hallgatóság figyelmét arra a paradigmaváltásra, ami a daganatos megbetegedések kezelésének terén tapasztalható újabban: felértékelődtek a tumorstabilizációt célzó kezelési módszerek, mivel kevesebb a mellékhatásuk és sokkal szelektívebbek, mint a „klasszikus” daganatellenes terápiás elvek. A mellékhatásokat azonban itt sem szabad figyelmen kívül hagyni.

A vasárnapi tudományos program a kongresszus poszterszekciójának vitájával kezdődött.

Tíz órakor került sor a kerekasztal-fórumra a kórház törvény várható változásairól, a változásnak a kórházi gyógyszerellátásra gyakorolt hatásáról.

A fórum indításaként dr. Hamvas József az Egészségügyi Minisztérium képviselője a 2000. évi CVII. Törvény (a kórház törvény) változtatásának terveiről szólt: „...jelenlegi előkészítés a kormányprogrammal összhangban áll...”. Kifejtette a minisztérium álláspontját, ami szerint: „...a kórházi gyógyszerellátás szerves része a kórháznak, feladata a betegek teljes körű gyógyszerellátása... minden változtatás csak a kórházzal együtt történhet... minden átalakításnál figyelemmel kell lenni a jogi szabályozásokra, amik a gyógyszerellátásban megvannak... Ki kell zárni bármely befektetői csoport előnyhöz juttatását.” Elmondta, hogy a sikeres privatizáció előfeltétele a működési normakényszer, valamint a befektetési tilalom feloldása, emellett átláthatóvá kell tenni a fejlesztési forrásokat. Az átalakítást irányítóknak továbbá át kell vállalniuk a folyamatos betegellátás felelősségét is.

Dr. Kovács Ágnes a Magyar Kórházszövetség képviselője a szövetség álláspontjáról szólt: A kórház egységes egész, aminek középpontjában a beteg van. A kórház törvény létrehozásával kapcsolatban kijelentette: „Részt vettünk a törvény alkotásában – legalábbis azt hittük. Munkánkról ugyanis semmilyen visszajelzést nem kaptunk.” Elemezte a kórházak tulajdonviszonyainak átalakítását, ami a tulajdonos kompetenciája – a tulajdonos viszont irányítható. Az átalakításhoz pedig pénz kell, méghozzá nem is kevés. Számításai szerint ahhoz, hogy a hazai kórházak a szakmai minimumfeltételeknek megfeleljenek, mintegy 600 milliárd Ft-ra van szükség. Kérdés az, hogy ez a tőke direkt, vagy indirekt eredetű lehet-e?

Hegedűs Iván (Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesülete) szerint a kórházak privatizációja során a befektetői korlátozás káros, a jelenlegi szereplők előtérbe hozatala előnyös.

A fórum moderátora, dr. Botz Lajos (PTE ÁOK) kijelentette: Ideje lenne a laikus állampolgár szemszögéből is megközelíteni az egészségügyben várható és tervezett (?) változtatásokat. A legnagyobb baj az, hogy nincs egy koncepciójában egyeztetett és a társadalom egészének is feldolgozható módon közzétett terv az egészségügy változásairól, csak szlogenek vannak. „Nincs még próbababa, de már szabjuk a ruhát. Közben pedig vitázunk, hogy ki szabta el, és hogy kinek van joga ezt helyrehozni.”

A hallgatóság kíváncsian várta az OEP-et képviselő Kerekesné dr. Nemes Mária hozzászólását a fórumhoz, hiszen az OEP a

Szegeden

gazda, a pénz onnan jön. Mennyire vannak irányító szerepben? Ő úgy reagált, hogy a privatizációba az egészségbiztosítónak semmi beleszólása nincs. A válaszon a hallgatóság némán és hosszan eltöprengett.

A minisztérium koncepcióját firtató kérdések után *dr. Hamvas József* kijelentette: „Minisztériumi koncepciót a minisztérium nem ad ki. A kórházi gyógyszerészek tudják, mit akarnak, akkor határozzák is meg őket.” Kifejtette továbbá, hogy mostanában divat a sajtóra, mint jogforrásra hivatkozni.

A moderátor erre reagálva megjegyezte, hogy nem a megfogalmazással van baj, hanem azzal, hogy a minisztérium alapkoncepcióját sem ismerjük.

Hamvas dr. a következővel válaszolt: „Szótagolva próbáltam felolvasni, mi az a mozgástér, amiben a minisztérium gondolkodik.” A továbbiakban elmondta, hogy a minisztérium pár sarkalatos kérdést tett fel, ezzel kapcsolatban várják az intézeti gyógyszerészek véleményét.

Dr. Higyisán Ilona (a Bajcsy kórház főgyógyásza): „Szótagolva sem értem, miben vár a minisztérium együttműködést? A feladataink több rendeletben meg vannak fogalmazva. Ehhez akarunk személyi, pénzügyi feltételeket biztosítani. Mít jelent adott esetben az OEP-finanszírozás? A speciális kórházi gyógyszerészeti feladatok nincsenek nevesítve.”

Dr. Botz Lajos (moderátor, PTE ÁOK): „A minisztériumban minden kormányváltással új időszámítás kezdődik, ami azt is jelenti, hogy az elődök az utódoknak szinte semmit sem adnak át. Vagyis minden javaslatunkat újra be kell adni.”

Dr. Illés Béla emelkedett gondolatébresztő hozzászólásra: „Magyarországon senkit nem vonnak felelősségre, mert valamit nem csinált meg. Mindig azért történik felelősségre vonás, hogy valaki mit csinált. Így nem is fog történni semmi... Aggódtam a 90-es évek elején évekig, hogy szégyelleni fogom magam, mert mások nálam jobban fogják csinálni. Azóta emelt fővel járok, és szeretném már végre szégyelleni magam!”

Dr. Botz Lajos moderátori zárszava következett: „Kamerázzuk be az egészségügy privatizációs valóságshow-ját, és legyen jogunk a felvételek megtekintéséhez! Ne szavazzanak ki bennünket ebből, hiszen benne vagyunk!”

Molnár Béla

Egyetemi Gyógyszertár

A Magyar Szabadgyök Kutató Társaság (MSzKT) tudományos ülése

2002. szeptember 27-28-án Szegeden került megrendezésre az az ünnepi ülés-sorozat, mely *dr. Matkovics Béla* professzor születésének 75. évfordulójára emlékezett.

A felejtethetetlen kutató, kolléga, tanítómester hosszú évtizedeken át a Szegedi József Attila Tudományegyetem Biológiai és Izotóp Laboratóriumát vezette, és a 80-as évek elején a magyarországi szabadgyökkutatás egyik meghatározó képviselője volt.

Orvosi és kémiai doktori végzettsége lehetővé tette számára, hogy olyan laboratóriumi, módszertani palettát fejlesszen ki, melyet klinikusok és kutatók egyaránt használtak a különböző betegségeket okozó szabadgyökös reakciók kimutatására. Híres volt arról, hogy laboratóriumában bármikor nagy barátsággal várta és segítette a tanulásban azokat a kollégákat, akik a szabadgyökkutatás útján kívántak elindulni.

Intézetünkben *Török Béla* professzor és jómagam már a 80-as évek elején kapcsolatba kerültünk Matkovics professzorral a POTE Biológiai Intézetében dolgozó *Zsoldos Tibor* doktor révén. Ez a kapcsolat azután meghatározóvá vált elkövetkezendő kutatási célkitűzéseinkre, hisz közel két évtizede a szabadgyökös reakciók szerepével foglalkozunk elsősorban a kardiovaszkuláris betegségek kialakulásában, és a terápiás szerek hatásának megítélésében, illetve az utóbbi években az endogén adaptáció, prekondicionálás, szignál folyamatok kutatásában.

Az emlékülést Matkovics professzor tanítványa és haláláig hűséges munkatársa, *dr. Szöllősiné dr. Varga Ilona* rendezte igazi baráti légkörben. *Fehér János* professzor, a Magyar Szabadgyök Kutató Társaság elnöke az ülés megnyitásakor a tisztelet és a méltatás szavaival emlékezett Matkovics Béla professzorra, aki a magyarországi szabadgyökkutatás elismertségét hazánkban és nemzetközi téren is megteremtette.

A tudományos ülés programja rendkívül változatos volt, ami jól mutatja a szabadgyökkutatás szerteágazó voltát, fontosságát mindennapi életünkben, a klinikumhoz történő kapcsolódását és gyakorlati hasznát.

Matkovics Béla professzor emlékét tanítványai és munkatársai örökök megőrzik.

Dr. Róth Erzsébet

a Magyar Szabadgyök Kutató
Társaság alelnöke

GÉLDOKUMENTÁCIÓS RENDSZER SZÁMÍTÓGÉPES KONFIGURÁCIÓVAL

A PTE ÁOK Orvosi Biológiai Intézet, az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet, Humán Anatómia Intézet, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet, Kórélettani Intézet, Humán Közegészségtani Intézet, Kísérletes Sebészeti Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, valamint az I. sz. Belgyógyászati Klinika együttese az OMFB-00286/2002 számú pályázatán Kodak, Digital Science, Image Station 440CF jelzésű géldokumentációs rendszert nyert a berendezéshez tartozó Dell számítógép konfigurációval. A műszer a Biológiai Intézetben került elhelyezésre, a pályázatban részt vevő többi intézet számára is szabad hozzáféréssel. A berendezés segítségével lehetséges többek között festett agaróz és poliakrilamid gélek ultraibolya és látható fénytartományban történő digitális analízise, kemilumineszcens jelek felfogása és digitális feldolgozása a hagyományos sötétszobai körülmények mellőzésével.

Dr. ifj. Sétáló György

Beszámoló

a radiológusok szegedi kongresszusáról

Az idei, csapadékos augusztus utolsó napjaiban, 29. és 31. között rendezte meg a Szegedi Radiológiai Klinika a Magyar Radiológusok Társaságának XXI. kongresszusát.

A rendezvény megnyitójára a Szegedi Nemzeti Színházban került sor. Az ilyen alkalmakkor szokásos üdvözlések, köszöntések után a társaság elnöke három új tiszteletbeli tagnak adta át a tagságot igazoló díszes oklevelet: *A. K. Dixon*nak (Cambridge, Anglia), *M. Korman*nak (Turku, Finnország), továbbá a magyar származású, Németországban dolgozó *Solymosi László* professzornak. Az elsőként említett Dixon professzor személyében klinikánk munkatársai régi ismerőst köszönthettek, hiszen a közelmúltban más munkahelyre távozott *Hadjiev Janaki dr.* és ezen tudósítás írója 2-4 hetet tölthetett el a professzor által vezetett patinás angol egyetem radiológiai intézetében. Ezen oklevelek átadása után a Társaság Intervenciós Radiológiai Szekciójának vezetősége első alkalommal adott át *Benkő Györgyről* elnevezett emléktáblát. E táblát névadója klinikánk első, alapító professzora, aki hazánkban az első között alkalmazta az angiográfiát. A díjat Benkő professzor egyik tanítványa és tanzéki utódja, *Horváth László* professzor vehette át. Ezt követően tartották meg előadásait az új tiszteletbeli tagok valamint 3 neves külföldi felkért előadó, a görög *N. Gourtsoyannis*, az amerikai *B. Fornage* és *J. G. Blickman*. A megnyitót hangverseny követte, melyen *Gregor József* operaénekes, *Hegedűs Endre* zongoraművész lépett fel. A napot fogadás zárta.

A következő nap programja a társaság közgyűlésével kezdődött. A legfontosabb napirendi pont alapszabályváltoztatás volt, mert korábban döntés született arról, hogy a társaság közhasznú társaságként működjék, és ehhez bizonyos, törvényekből adódó változtatást kellett megszavazni. E nap délutánján és az utolsó nap délelőttjén 3 helyszínen, 13 szekcióban hangzottak el előadások; 25 előadásnak külföldi szerzői voltak, akik nem csak a szomszédos országokból érkeztek (Ausztria, Románia, korábbi jugoszláv államok), hanem Európa minden régiójából (Anglia, Németország, Lengyelország, Cseh Köztársaság, Svéd-, Finnország, Török-, Görögország), még az USA-ból is. Az alábbi szekciók közül választhattak a kongresszus résztvevői: szűrés ultrahanggal, az UH diagnosztika eredményei; urogenitalis, musculo-sceletalis, mellkasi, gasztroenterológiai radiológia; gyermek-radiológia; emlődiagnosztika; kutatói fórum; neuroradiológia; intervenciós radiológia; digitális radiológia-sugárvédelem-jogi kérdések. Az előadások több tekintetben különbözőek voltak, nemcsak témájuk miatt. Igen sok tanulságos esettanulmány mellett az adott kórképek vizsgáló módszereivel szerzett tapasztalatokról számoltak be a szerzők. Külföldi, elsősorban nyugat-európai kollégák gondoskodtak az újdonságok ismertetéséről, pl. szűrővizsgálatok lehetősége gyors spirál CT-vel (tüdőrák szűrés, virtuális colonographia stb.), ischaemiás szívbetegségek non-invazív vizsgálati lehetősége (gyors CT, MR) stb. Több, mint 30 posztert is tanulmányozhattak a résztvevők.

A helyi sajtóságok miatt a szegedi klinikák nagy területen, számos épületömbben helyezkednek el, ezért az előadó termek néhány perc távolságban voltak egymástól, a technikai kiállítás pedig egy negyedik helyen volt. Erre való tekintettel, a legtávo-

labbi helyszínek között rendszeresen busz is közlekedett.

Ami a pécsi klinika szereplését illeti, *Kuhn Endre*, *Horváth László* professzor, *Battyáni István* üléselnöki funkciót töltött be. Horváth László 5, Battyáni István 2, *Weninger Csaba* 1 előadással szerepelt. Az orvostudományt még 1-1 előadással képviselte *Dérczy Katalin* (II. Belklinika), *Simor Tamás* (Szívgyógyászati Klinika).

A résztvevők szakmai és személyes élményekkel térhettek haza Szeged városából egy jól szervezett kongresszusról, amely szellemi muníciót jelenthet a mindennapi rutin munka lebonyolítására, esetleg ötleteket egy további, egy következő szakmai rendezvényen megtartandó előadásra.

A kongresszuson klinikánk résztvevőitől elhangzott előadá-

Beszámoló a Nemzetközi (IFPA) 8.

A négy kontinens Placenta Szövetségeit tömörítő világszervezet, az „International Federation of Placenta Associations” 8. kongresszusára 2002. október 6. és 10. között Melbourne-ben került sor. Mottója „Clinical complications in pregnancy” volt, fő témái pedig a lepény molekuláris biológiai vizsgálatai köré fonódtak. Kiemelt teret a placentáció legújabb anatómiai, élet-tani, fejlődésbiológiai, endokrinológiai, genomikai/proteomikai és reprodukció immunológiai kutatásai, valamint az eredményekből levonható terápiás következtetések kaptak.

A színes és változatos tudományos program során a mintegy 300 kongresszusi résztvevő előadásaira 8 szimpózium, 11 workshop és a 170 munkát kiállító két poszter-szekció keretén belül került sor. Az ismertetett munkák tudományos színvonala kiemelkedő volt, a bemutatott módszerek és eredmények a lepénykutatás legújabb vívmányaiba nyújtottak bepillantást. A szervezés az ausztrálokra jellemző barátságos könnyedség mellett is kitűnő volt, a Hilton pedig a résztvevők minden igényét kiszolgálta, megfelelő technikai háttérrel és kényelmet biztosítva szakmai és szociális programokhoz egyaránt.

Édesapám, *Than Gábor* professzor – a 60. születésnapján érkezett felkérésre – a „Clinical applications of pregnancy-related proteins” workshop szervezését kezdte meg tavaly. Idén Húsvétkor bekövetkezett megdöbbentően hirtelen halála után – a szervezők kérésére – megkezdett munkáját *Masaomi Takayama* Tokyo-i és *Ch. V. Rao* Louisville-i professzorok segítségével folytattam tovább. A workshop bevezető „Pregnancy-related protein research: History and own results”

sok: Horváth L., Szalai G., Battyáni I., Horváth G., Rostás T.: Emlőrák – Képzalkotás és terápia a 21. században; Battyáni I., Horváth L., Harmat Z., Hernádi G., Losonczy H., Nagy Á., Gasztonyi B., Nagy Gy.: Újdonságok a thrombolyticus terápiában; Horváth L., Kollár L., Battyáni I., Harmat Z., Rostás T.: Antithromboticus ellátás angioplasztika után; Weninger Cs., Battyáni I., Rostás T., Hegedűs G., Balikó Z., Sárosi V., Szomor Á.: Extrapulmonalis tünetekkel járó sarcoidosis esete; Horváth L., Hadjiev J., Battyáni I., Rostás T., Györe Cs., Gasztonyi B.: Korszerű trendek a májtumorkok kombinált intraarteriális kezelésében; Horváth L., Horváth G.: A jövő onkoterápiás protokolljai a kombinációs terápiában – a radiológus egyre fontosabb szerepe; Rostás T., Battyáni I., Hadjiev J., Harmat Z., Horváth L.: Malignus epeúti elzáródások intervenciós radiológiai megoldása; Horváth L., Horváth G., Horváth Ö. P., Battyáni I., Rostás T.: Az inoperábilis hasnyálmirigyrák kemoirradiációja.

Weninger Csaba dr.
Radiológiai Klinika

Placenta Szövetség kongresszusáról

című előadásban (szerzők: Than Nándor, Bohn Hans, Sümegi Balázs, Bellyei Szabolcs, Szigeti András és Than Gábor) a terhességi fehérjék kutatása terén kifejtett nemzetközi erőfeszítések főbb eredményeit szemléltettem, majd az édesapám által három évtizeden keresztül vezetett pécsi kutatócsoport jelenősebb eredményeit mutattam be. Az előadás jó visszhangra talált és új kollaborációkat is eredményezett. A workshop amerikai, japán és magyar kutatóinak eredményeit egy, az USA-ban megjelenő Trophoblast Research legújabb számában, összefoglaló közleményben publikáljuk.

Az IFPA Executive Committee felkérésére nyitónapi ülésünkön édesapám munkásságáról tartottam emlékelőadást. A vezetőség a terhességi fehérjék kutatása terén elért eredményeinek, példamutató életútjának, oktatás- és tudományszervező, valamint ifjúságnevelő munkájának elismeréseképpen létrehozta az „IFPA Gábor Than Award”-ot, melyet két évente – először a jövő évi, Mainz-ban rendezendő kongresszusukon – egy, a lepénykutatás terén kiemelkedő tudományos eredményt elért fiatal kutatónak fognak átadni. Külön öröm és megtiszteltetés, hogy beválasztottak a díjat majdan odaítélő bizottság tagjainak sorába. Úgy érzem, hogy ez a most létrehozott díj nemcsak édesapámnak és kutatócsoportjának, de egyetemünknek is nagy elismerés.

Dr. Than Nándor Gábor
PTE ÁOK
Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

Nemzetközi rheológiai kongresszus Törökországban

2002. szeptember 22-26. között rendezte az International Society of Biorheology (ISB) és az International Society of Clinical Hemorheology (ISCH) közös kongresszusát Antalya-ban (Törökország). A háromévente megrendezésre kerülő világkongresszus előző állomása 1999-ben Pécs volt, így a Magyar Haemorheológiai Társaság (MHT) számára különösen fontos volt a részvétel.

Ennek megfelelően társaságunk Tóth Kálmán (I. sz. Belgyógyászati Klinika) és Bogár Lajos (AITI) professzorok elnöklétével önálló szimpóziumot szervezett „Cardiovascular diseases and hemorheology” címmel. A szimpózium keretében 7 előadás hangzott el. Tóth professzor bevezető előadásában átfogó képet adott a cardiovascularis medicina területén lefolytatott fontosabb haemorheológiai vizsgálatokról, összefoglalva a pécsi munkacsoport eredményeit is. Késmárky Gábor (I. sz. Belgyógyászati Klinika) előadásában a haemorheológiai faktorok, thrombosis és endothel diszfunkció összefüggéseit mutatta be. Horváth Beáta (3. éves PhD hallgató, I. sz. Belgyógyászati Klinika) a haemorheológiai paraméterek, von Willebrand faktor és thrombocytá aggregatio változásairól számolt be acut ischaemiás coronaria szindróma betegekben. Szapáry László (Neurológiai Klinika) a cerebrovascularis betegségekben szenvedőkön végzett haemorheológiai kutatásainak eredményeit ismertette. Ezt követően két alapkutatáshoz tartozó téma került előadásra. Előbb Németh Norbert (3. éves PhD hallgató, Debrecen, Kísérletes Sebészeti Intézet) mutatta be állatkísérletes modellen végzett rheológiai kutatásait, majd Alexy Tamás (2. éves PhD hallgató, I. sz. Belgyógyászati Klinika) ismertette azokat az in vitro haemorheológiai modellen végzett vizsgálatokat, melyeket a Biokémiai és a Szerves- és Gyógyszerkémiai Intézettel a szabadgyökös folyamatok myocardium károsító hatásaival és a védelem gyógyszeres lehetőségeivel kapcsolatban folytatunk. A szimpózium záró előadásaként Bogár professzor a haemorheológiai terápia lehetőségeiről beszélt, külön hangsúlyozva az optimális haematocrit elérésének kérdését. A szimpóziumon felvetett témák iránt nagy volt az érdeklődés, amit a résztvevők magas száma és a sok kérdés, hozzászólás is bizonyított. A fenti szimpózium mellett a magyar kutatók még egy poszterrel szerepeltek, melyen Vékási Judit (Szemészeti Klinika) glaucomás betegekben végzett haemorheológiai kutatásairól számolt be.

A tudományos program mellett a nemzetközi társaság munkájában is változatlanul jelentős a magyar részvétel. Az ISCH megújított elnökségében Bogár professzor újabb 3 évre alelnökként, Tóth professzor pedig mint előző elnök vesz részt. Komoly sikerként könyvelhető el az is, hogy Tóth professzort Magyarországon dolgozó kutatóként először választották be a társaság nemzetközi lapjának (Clinical Hemorheology and Microcirculation) szerkesztőségébe.

Összegezve elmondható, hogy a magyar és ezen belül kiemelten a pécsi haemorheológiai iskola ismételtelen szép eredményeket mutatott fel, melyekből külön ki kell emelni a fiatal kutatók magas szintű szereplését.

Dr. Késmárky Gábor

Az „Alapítvány az Orvostudományok Fejlesztésének Támogatására”

elnevezésű alapítvány az alábbiak közlésére kért fel bennünket.

Az Általános Orvostudományi Kar 2001. szeptember 12-i tanácsülésén dr. Fischer Emil dékán felolvasta dr. Tóth József rektor levelét (ld. tanácsülési jegyzőkönyv melléklete), amely szerint „amennyiben az egyetemet megillető és jelenleg az alapítványnál található pénzösszegek szeptember 18-ig bizonyíthatóan nem kerülnek vissza intézményünkhöz, kénytelen leszek ismeretlen tettes ellen ügyészségi feljelentést tenni hűtlen kezelés gyanújával.” Dr. Tóth József rektor 2002. május hónapban feljelentést tett a Pécsi Rendőrkapitányságon.

A Pécsi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2599/2002 sz. határozatával bűncselekmény hiányában a nyomozást megtagadta. Az indokolás szerint:

„Az ÁOK úgy csökkentette az Angol Programban résztvevők tandíját, hogy az jogszabályba nem ütközött, és az sem, hogy a hallgatók a tandíjuk másik részét támogatás címén az alapítványba juttassák, amely azt a célt szolgálta, hogy az orvostudományt elősegítse. Ezt a feladatát maradéktalanul betöltötte úgy, hogy a befizetett összegeket visszajuttatta a kari intézetekbe. A fentiek alapján az alapítvány kezelője nem szegte meg a köteletségét a rábízott vagyon kezelésével kapcsolatban, mely alapján vagyoni hátrányt sem okozott, hiszen a felhasználás az előírt célra megtörtént.”

Bútorcsere a Balassa János

A budapesti székhelyű Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány kuratóriuma pályázatot írt ki folyó év tavaszán a felsőoktatási kollégiumok komfortfokozatának fejlesztésére 485 millió forintos keretösszeggel.

Ezen pályázatban a kollégiumi komfortfokozat fejlesztését szolgáló tárgyi eszközöket (ágy, szék, asztal, olvasólámpa, falipolc, hűtőszekrény) lehetett elnyerni.

A Balassa János Kollégium diákvezetősége pályázati anyagot készített el és nyújtott be, amely pozitív elbírálásban részesült.

„Előregedtek”

tó leltározási összértéke megközelítette a 37 millió forintot.

A bútorzat cseréjére június végén-július elején került sor. Sajnos ez némi kellemetlenségeket okozott a vizsgaidőszak végén, de úgy gondolom, hogy ha ilyen méretű beruházás történik, nem a dolgok rossz oldalát kellene nézni a hallgatóknak, mert sajnos akadt olyan, aki ezt szóvá tette.

A támogatási szerződésben foglaltak alapján a szállítási és bepakolási költségeket is a Nemzeti

A vissza nem térítendő támogatás az egész kollégiumban a jelenlegi 30 éves szobabútorzat teljeskörű cseréjét teszi lehetővé. Ez számszerűleg 388 ágyat, 388 széket, 194 asztalt, 388 olvasólámpát, 388 falipolcot jelent, mivel a kollégiumban 194 kettő férőhelyes hallgatói szoba található. Ezen felül 31 db 120 literes hűtőszekrényrel bővül a kollégium hűtőgépparkja, ami jelentős változás az eddigi állapothoz képest (összesen 7 db hűtőszekrény volt a kollégium leltárában).

Az elnyert tárgyi eszközök brut-

Rendetlenség a porta előtt

Ágybetétek

Lakókra várva

Kollégiumban

Kollégiumi Közalapítvány finanszírozta. A régi bútorzat ki- és az újak bepakolása mindössze 4 napot vett igénybe, ami említésre méltó, hiszen nem volt egyszerű dolog a 8 emeletes ház magasabb szintjeire felhordani a bútorokat.

A bútorok cseréje méltó „ajándék” a fennállásának 30 éves évfordulóját idén ünneplő Balassa János Kollégiumnak és reméljük, hogy az új bútorzat legalább annyi generáció kényelmét fogja szolgálni, mint elődje.

A diákvezetőség nevében köszönetet mondok mindazoknak, akik segítséget nyújtottak a pályázati anyag összeállításában és segédkeztek a csere lebonyolításában.

Torkos Miklós Bulcsú
a Kollégiumi Bizottság elnöke

Csináld magad...

UNIVERSITAS KUPA EGYETEMI SPORTTALÁLKOZÓ

A Magyar Egyetemi és Főiskolai Sportszövetség (MEFS) és a PTE ÁOK Mozgástani Intézet közös szervezésében 2002. október 12-én rendeztük a XIII. Dél-dunántúli Területi Universitas Kupa versenysorozatát. A versenyhez a PTE három kara (ÁOK, PMMF, TTK) biztosította a létesítményeket. A MEFS dél-dunántúli régiójába tartoznak a PTE pécsi székhelyű karain kívül a Szekszárdi Illyés Gyula Pedagógiai Főiskolai Kar, valamint a Kaposvári Egyetem és a PTE Egészségügyi Főiskolai Kar Zalaegerszegi Tagozata. A rendezvényen összesen 220 versenyző szerepelt nyolc egyetemi kar, egy egyetemi sportegyesület és egy egyetemi diáksportkör képviselőiben. Örömmel számolhatunk be arról, hogy a meghirdetett hét sportág-ból (női röplabda, férfi röplabda, női kézilabda, férfi kézilabda, női kosárlabda, férfi kosárlabda, kispályás labdarúgás) négyet az ÁOK csapatai nyertek meg és ezzel itthon tartották az első helyezettnek felajánlott serleget.

Eredmények:

Sportág	Helyezés	Csapat
Női röplabda	1.	ÁOK
	2.	EFK Zalaegerszegi Tagozat
	3.	TTK
Férfi röplabda	1.	PAC öregfiúk
	2.	PTE Mix
	3.	ÁOK
Női kosárlabda	1.	ÁOK
	2.	EFK Zalaegerszegi Tagozat
	3.	PMMF
Férfi kosárlabda	1.	PMMF
	2.	Közgazdasági Kar
Női kézilabda	1.	EFK Zalaegerszegi Tagozat
	2.	ÁOK
Férfi kézilabda	1.	ÁOK
	2.	Medikus DSK
	3.	PMMF

Téczy Tamás
testnevelő tanár

AZ ORVOSTUDOMÁNYI ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY TUDOMÁNYOS ÜLÉSEI

2002. november 18.

Tanulságos esetek fóruma

- Óriás bőrtumorok – esetismertetés (esetgazda: dr. Farkas Beatrix, PTE-OEC-ÁOK Bőrgyógyászati Klinika);
- Két idős, rossz általános állapotú traumás beteg ellátásának problémái (esetgazda: dr. Báta István, PTE-OEC-ÁOK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet);
- Hallervorden-Spatz beteg dystoniás statusának sikertelen pharmacoterápiája után elvégzett sikeres stereotaxiás pallidothalamotomia (esetgazda: dr. Hollódy Katalin, PTE-OEC-ÁOK Gyemekklinika)

2002. november 25.

Felkért előadások

- Dr. De Châtel Rudolf (Semmelweis Egyetem, I. számú Belgyógyászati Klinika): Nátrium-anyagcsere diabetesben: fiziológiától, patofiziológián át a klinikumig (40 perc);
- Dr. Nagy Judit (PTE-OEC-ÁOK II. számú Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum): Kardiiovaszkuláris rizikófaktorok és a krónikus vesebetegségek progressziója (40 perc).

2002. december 2.

Tanulságos esetek fóruma

- Follicularis lymphoma kezelési problémái a monoklonális antitesttől a szelektált autológ őssejt-grafttal támogatott nagy dózisú kemoterápiás kezelésig (esetgazda: dr. Losonczy Hajna és dr. Dávid Marianna, PTE-OEC-ÁOK I. számú Belgyógyászati Klinika);
- Vesekő okozta uroszepszis klinikai lefolyása (esetgazda: dr. Ezer Erzsébet, PTE-OEC-ÁOK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet);
- Mercurochrom mérgezés kapcsán észlelt haemorrhagiás colitis esete (esetgazda: dr. Garamszegi Mária, Baranya Megyei Kórház Belgyógyászati és Gasztroenterológiai Osztály, Pécs)

Az ülések helye: PTE ÁOK Elméleti Tömb III. sz. tanterme
Az ülések kezdete: 16 óra

INTÉZETI HÍREK, INFORMÁCIÓK

A Humán Anatómiai Intézetből

■ 2002-ben megjelent a MEDICINA Könyvkiadó Rt. gondozásában a Funkcionális anatómia egyetemi tankönyv 8. átdolgozott és bővített kiadása *Réthelyi Miklós* szerkesztésében, melynek 1. (Általános fejlődéstan), 3. és 4. (Az emberről általában és A csontvázrendszer), továbbá 9. (Tájanatómiai összefoglalás) fejezeteit karunk oktatója, *dr. Sétáló György* egyetemi tanár írta.

■ A XXXII. Membrán-Transzport Konferencián Sümegben 2002. május 21-24-én intézetünk részéről a következő előadás hangzott el: *Czömpöly T., Rékási Z., Schally A. V.*: Növekedési hormon releasing hormon receptor humán daganatokban.

■ A 2002. július 18-22. között Aberdeenben megrendezett IXth Symposium of the European Pineal and Biological Rhythms Society-n az alábbi előadással szerepelt intézetünk: *Toller G., Rékási Z.*: Effect of constant light and darkness on the expression of cBmal1-Clock and serotonin N-acetyltransferase transcripts in chicken retina cells and pinealocytes.

A Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinikáról

■ 2002. október 3-5. között Sopronban tartották az Osztrák Traumatológus Társaság és a Magyar Traumatológus Társaság Közös Kongresszusát. A kezdő napon a fiatal traumatológusok kongresszusa zajlott előadásokkal és poszterbemutatókkal. A kongresszus hivatalos nyelvei angol, német és magyar voltak.

■ A Fiatal Traumatológusok Kongresszusán 42 előadás és 20 poszter került bemutatásra. Ezekből klinikánk az alábbiakkal szerepelt: *Czóbel Gábor*: Csuklóízületi fájdalmak kezelése; *Czóbel Gábor*: Nagy erőbehatás okozta radius törések kezelésével elért eredményeink; *Bukovecz Tibor*; *Nyárády József*, *Farkas Gábor*: Hüvelykujj amputációt követő végtag nyújtás – a működés helyreállításának egyik módszere; *Nőt László Gergely*, *Farkas Gábor*: A felső ugróízület egyszerű diszlokációja – esetismertetés; *Fodor Barnabás*, *Zadravecz György*: Lehetséges-e az ízületbe hatoló sarokcsont töréseket percután reponálni?; *Tunyogi Csapó Miklós*: Nagy erőbehatás okozta proximális tibia törések „MIPPO” kezelése; *Borsiczky Balázs*, *Fodor Barna-*

bás, *Oberitter Róbert*: Leukocyta aktiváció és akut haemarthrosis; *Gacs Balázs*: A combcsont darabos töréseinek kezelése retrográd Marchetti-Vincenzi szeggel; *Sebestyén Andor*; *Boncz Imre*, *Pál Miklós*, *Dózsa C. S.*, *Mintál Tibor*: A tomportáji törések különböző ellátása – létezik-e „biztosítástechnikai” összefüggés?; *Homonnay Adrián*, *Farkas Gábor*: Kutyaharapás okozta kiterjedt lágyrész defektus a fejen – 103 éves sérültön (poszter); *Mintál Tibor*: Marchetti-Vincenzi szegezés atípusos indikációja combcsonton.

A „felnőtt” kongresszuson összesen 50 előadás és 11 poszter bemutatására került sor. Ebből klinikánk részéről az alábbi előadások hangzottak el: *Deák Péter*; *Nyárády József*, *Kovácsy Ákos*, *Naumov István*: Alkar állízületek kezelése corticospingiosus csontblokk beültetéssel; *Mester Sándor*; *Deák Péter*; *Tóth József*, *Kromek Lóránd*, *Nyárády József*: Felnőttek műtéti úton kezelt Monteggia töréseinek késői eredménye; *Naumov István*, *Vámhidy László*, *Nyárády József*: A disztális radius törések kezelése Herbert csavarral; *Vámhidy László*, *Naumov István*, *Nyárády József*: A disztális radius-törések ellátási protokollja klinikánkon.

A kongresszuson számos cég tartott bemutatót. A Stryker-Howmedica cég műszer bemutatóján speciális külső rögzítők (fixátorok) használatával kapcsolatos tapasztalatokról *Nyárády József* és *Naumov István* számoltak be.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ 2002. május 23-25. között *dr. Mózsik Gyula* egyetemi tanár részt vett a 2nd International Ulcer Healing Symposiumon (Long Beach, USA) és *Gy. Mózsik*, *B. Bódis*, *M. Figler*, *Gy. Rumi jr.*: Extra- and intracellular regulatory mechanisms between the membrane-bound ATP-dependent energy systems in the gastric mucosa of rats treated with sodium salicylate or indomethacin címmel előadást tartott.

■ *Dr. Mózsik Gyula* egyetemi tanár részt vett az Advances in Gastrointestinal Pharmacology című rendezvényen Hawaii-n 2002. július 13-15. között, és az alábbi előadást tartotta: *Gy. Mózsik*, *I. Rácz*, *J. Szolcsányi*: Some pathways in the gastric defensive mechanisms of action of cap-

saicin-sensitive afferent nerves in human healthy subjects.

■ A 4th International Congress of Pathophysiology rendezvényén Budapesten, 2002. június 29–július 5. között klinikánkról *dr. Mózsik Gyula* egyetemi tanár, *dr. Király Ágnes*, *dr. Figler Mária*, *dr. Bódis Beáta*, *dr. Süttő Gábor*, *dr. Debreceni András*, *dr. Szabó Imre*, *dr. Illés Miklós Balázs*, *dr. Rumi György* vett részt, és az alábbi előadások hangzottak el: *Á. Király*, *A. Illés*, *J. Czimmer*, *G. Süttő*, *G. Varga*, *Ö. P. Horváth*, *Gy. Mózsik*: Impaired esophageal motility response to capsaicin-containing red pepper sauce suspension in patients with gastroesophageal reflux disease (GERD); *B. Bódis*, *O. Karádi*, *G. Nagy*, *K. Kvell*, *P. Németh*, *Gy. Mózsik*: Mechanisms of the development of gastric mucosal edema: investigation of aquaporins after ethanol treatment in rats; *G. Süttő*, *J. Czimmer*, *Á. Király*, *Gy. Mózsik*: Human interferon- α injected intracysternally inhibits gastric secretion through nitric oxide in rats; *A. Debreceni*, *K. Okazaki*, *Y. Matsushima*, *M. Ohana*, *H. Nakase*, *K. Uchida*, *S. Uose*, *T. Chiba*: mRNA expression of cytokines in the normal gastric epithelial cell line GSM06 during infection with *H. pylori*; *Szabó I.*, *Pai R.*, *Jones M.*, *Tarnawski A. S.*, *Mózsik Gy.*: Indomethacin impairs the restitution of gastric epithelial monolayers by the inhibition of FAK, tensin and actin; *M. B. Illés*, *I. Rácz*, *Gy. Mózsik*: A new defense mechanism: capsaicin increases the ‘non-parietal’ component of gastric basal secretion in healthy human subjects; *Gy. Rumi*, *Á. Király*, *A. Pár*, *G. Süttő*, *Á. Vincze*, *Gy. Mózsik*: Effects of retinoids in gastrointestinal mucosal protection in animals and patients; *Gy. Mózsik*, *Á. Nagy*, *Zs. Nagy*, *A. Pár*: A comparative study to prevalence of activated protein C in different gastrointestinal disorders and thrombophilic patients vs. healthy subjects in Hungary; *Figler M.*, *Szakály S.*, *Schaffer B.*, *Mózsik Gy.*: Effect of probiotic sour milk in patients with combined hyperlipidaemia.

■ A Magyar Belgyógyász Társaság Dunántúli Szekciójának XLIX. Vándorgyűlést 2002. június 13-15. között rendezték Zalakaroson, ahol üléselnökök voltak *dr. Mózsik Gyula* egyetemi tanár, *dr. Rumi György*, *dr. Csermely Ferenc*. Klinikánkról *dr. Mózsik Gyula*, *dr. Pár Alajos*, *dr. Figler Mária*, *dr. Hunyady Béla*, *dr. Molnár Len-*

ke, dr. Szomor Árpád, dr. Sütő Gábor, dr. Nemes János, dr. Czopf László, dr. Kovács Gábor, dr. Papp Előd, dr. Késmárky Gábor, dr. Bósz Nanetta, dr. Vidra Timea, dr. Bódis Beáta az alábbi előadásokkal vettek részt: Mózsik Gy., Bódis B., Figler M., Pár A.: A parenterális táplálás hatékonysága az eredmények metaanalízise alapján különböző betegek kezelésében; Pár A.: A gyulladáshoz májbetegségek immunológiája és terápiája; Figler M., Rab R., Szakály S., Schaffer B., Zsinkó M., Bódis B., Mózsik Gy.: Probiotikum alkalmazhatósága a klinikai gyakorlatban; Hunyady B.: Hepatitis B vírus (HBV) reaktivációi akut limfoblasztos leukémia kemoterápiája kapcsán. Esetismertetés és áttekintés; Molnár L., Losonczy H.: Az első molekuláris genetikailag célzott daganatellenes terápia: a specifikus tirozin kináz inhibitor (STI-571, Glivec); Szomor Á., Tamás K., Iványi J., Hamed A., Kolár B., Tiboly M., Tóth P., Schmelzer M., Altay E., Dombi P., Molnár L., Losonczy H.: Dünántúli anaplázias nagysejtes lymphomás (ALCL) betegek klinikai jellegzetességei; Sütő G., Király Á., Czimmer J., Zámbo K., Gáti I., Mózsik Gy.: Mitochondriális neurogastrointestinalis encephalomyopathia (MNGIE): esettanulmány; Nemes J., Róth E., Nemes O., Kapronczay P., Mózsik Gy.: Ramipiril (Tritace) hatása a renin-angiotensin-aldoszteron-catecholamin rendszerre, valamint az oxidatív stressz paramétereire essentialis hypertóniás betegekben; Czopf L., Strula P., Tóth A., Márton Zs., Késmárky G., Halmosi R., Kovács L., Habon T., Tóth K.: A terhelés során észlelt QRS- és ST-változások szerepe az iszkémiás szívbetegek diagnosztikájában; Kovács G., Kereskai L., Molnár L., Nagy Á., Szomor Á., Losonczy H.: Acut myeloid leukaemia extramedullaris relapsusa (esetismertetés); Papp E., Czopf L., Habon T., Halmosi R., Kovács L., Horváth B., Márton Zs., Melegh G., Tahin T., Komócsi A., Horváth I., Tóth K., Mózsik Gy.: Drog indukálta fiatalkori miokardiális infarktus; Késmárky G., Márton Zs., Horváth B., Alexy T., Hegedüs D., Czopf L., Habon T., Kovács L., Tóth K., Mózsik Gy.: Hemoreológiai és artériás trombózis rizikó felmérése akut iszkémiás koronária szindrómában; Bósz N., Czopf L., Papp E., Tóth K., Mózsik Gy.: A mellkas alapimpedanciájának változása perikardiális folyadékgyülem eltávolítása során; Vidra T., Szomor Á., Battyányi I., Mühl D., Losonczy H.: Thrombosisra hajlamosító tényezők kombinált megjelenése (genetikai és vascularis ok): esetismertetés; Bódis B., Renner I., Figler M., Dávid M., Losonczy H.: Autológ

összejt-transzplantáción átesett betegek tápláltsági állapotának változása.

■ A 2002. augusztus 29-31. között Debrecenben megrendezett Worldwide Hungarian Medical Academy 5th International Congress-en dr. Mózsik Gyula, dr. Szabó Imre és dr. Bódis Beáta vett részt az alábbi előadásokkal: Szabó I., Pai R., Jones M., Tarnawski A. S., Mózsik Gy.: Indomethacin delays gastric epithelial restitution: Association with the inhibition of focal adhesion kinase and tensin and actin stress fibres; Mózsik Gy., Bódis B., Figler M., Király Á., Karádi O., Pár A., Rumi Gy. jr., Sütő G., Tóth Gy., Vincze Á.: Retinoids: Nutritional cytoprotective aspects of gastrointestinal mucosa (animal experiments and clinical observations); Nagy G., Bódis B., Karádi O., Németh P., Mózsik Gy.: New aspects in the development of gastric mucosal edema: aquaporins.

■ Dr. Pár Alajos egyetemi tanár részt vett a 37th Annual Meeting of the European Association for the Study of the Liver rendezvényen Madridban április 18-21. között a következő előadással: Pár A., Szereday L., Gasztonyi B., Kiss K., Kereskai L., Szomor Á., Pár G., Szeberényi J., Pajor L., Szekeres-Barthó J., Hegedüs G., Mózsik Gy.: Decreased peripheral blood CD19+ B-cell apoptosis, activation of nuclear factor kappa-B and immunoglobulin heavy chain (IgH) gene rearrangement in hepatitis C virus (HCV) infection: mechanisms for lymphomagenesis?

■ A 2002. április 27-én megrendezett VIII. Pécsi Hepatológiai Napon dr. Pár Alajos egyetemi tanár vett részt az alábbi előadással: Pár A.: Alkoholos, vírus eredetű és autoimmun májbetegségek terápiája.

■ A Magyar Gasztroenterológiai Társaság Balatonaligán, 2002. június 4-8. között tartott 44. Nagygyűlésén dr. Pár Alajos egyetemi tanár, dr. Gasztonyi Beáta és dr. Pakodi Ferenc vett részt. Klinikánkról az alábbi előadások hangzottak el: Gasztonyi B., Pár A., Kiss K., Kereskai L., Szomor Á., Mózsik Gy.: Role of the activated nuclear kappa B in hepatocarcinogenesis and lymphomagenesis in hepatitis C virus infection; Pakodi F., Somogyi L., Pár A., Rumi Gy. jr., Derczy K., Király Á., Hovath Ö. P., Mózsik Gy.: Cecovesical fistula in Crohn's disease – treatment with anti-TNF antibody (Infliximab) avoiding primary surgery. A case report; Pár A., Abonyi M., Dalmi L., Dávid K., Gervain J., Ibrányi E. et al.: High induction daily dosing therapy with interferon (IFN) alpha-2-b in chronic hepatitis C.

■ A III. Sümegi Orvosnapokon 2002. augusztus 30-szeptember 1. között dr. Pár

Alajos egyetemi tanár Az autoimmun májbetegségek kezelése című előadással szerepelt.

■ Kaposváron rendezték 2002. szeptember 30-október 2. között a Magyar Immunológiai Társaság 32. Kongresszusát, amelyen dr. Pár Alajos egyetemi tanár, dr. Pár Gabriella és dr. Gasztonyi Beáta vett részt. A következő előadásokat tartották: Pár A.: Recent advances in the management of hepatitis C virus (HCV) infection; Pár G., Pár A., Szekeres J., Hegedüs G., Paál M., Horányi M., Szereday L., Mózsik Gy.: Csökkent cd3-CD8 és Vgamma9/Vdelta2 TcR+ lymphocytaszám, alacsony perforin expressio és IL-18 termelés krónikus C hepatitisben; Gasztonyi B., Szereday L., Kiss K., Kereskai L., Pár A., Szomor Á., Pár G., Szeberényi J., Pajor L., Szekeres J., Hegedüs G., Mózsik Gy.: Hepatitis C virus and lymphoma: csökkent periferiás CD+B-sejt apoptózis, a nukleáris faktor kappa B (NF-κB) aktivációja és az immunoglobulin nehézlánc (IgH) génátrendeződése HCV infekcióban.

■ Dr. Pár Alajos egyetemi tanár részt vett a 10th United European Gastroenterology Week nevű rendezvényen 2002. október 19-23. között Genfben (Svájc) az alábbi előadásokkal: Pár A., Takács M., Brojnás J., Horányi M., Berencsi Gy., Paál M., Hegedüs G., Mózsik Gy.: Prevalence of co-infections in chronic hepatitis C: HBV, GBV-C (HGV) and TT virus studies in Hungarian patients; Pár A., Szereday L., Gasztonyi B., Kiss K., Kereskai L., Szomor Á., Pár G., Szeberényi J., Pajor L., Szekeres-Barthó J., Hegedüs G., Mózsik Gy.: On the role of hepatitis C virus (HCV) in lymphomagenesis: decreased CD19+ B-cell apoptosis associated with nuclear factor kappa-B (NF-κB) activation and immunoglobulin heavy chain (IgH) gene rearrangement in HCV infection; Pár G., Pár A., Szekeres J., Hegedüs G., Paál M., Horányi M., Szereday L., Mózsik Gy.: Impaired cellular immunity in hepatitis C virus (HCV) infection: natural killer cell activity, IL-18 production and perforin expression studies of peripheral blood mononuclear cells in HV patients. The enhancing effect of interferon alpha-2b.

■ A Magyar Mikrobiológiai Társaság Nagygyűlésén Balatonfüreden, 2002. október 8-10-én a Pár A., Takács M., Brojnás J., Horányi M., Berencsi Gy., Paál M., Hegedüs G., Mózsik Gy.: Vírus ko-infekciók krónikus C hepatitisben: hepatitis B vírus (HBV), GBV-C (HGV) és TT vírus (TTV) vizsgálatok című előadás hangzott el.

■ Klinikánkról az alábbi új kiadványok jelentek meg: *Rumi Gy. jr., Pár A., Matus Z., Rumi Gy., Mózsik Gy.*: The Defensive Effects of Retinoids in the Gastrointestinal Tract. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2002.; *Debreceni A., Kazuichi O., Mózsik Gy.*: The Capsaicin- and Helicobacter Strains-induced Cellular Mechanisms of the Gastric Mucosa in Animals and Humans. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2002.; *Pár A., Rácz I., Mózsik Gy.*: Gastrointestinal Immunology, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2002.

■ Az International Union of Pharmacology idei konferenciáján Hawaiiban *dr. Mózsik Gyula* egyetemi tanárt az International Union of Pharmacology Gastrointestinal Section elnökévé választották.

■ A Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kara *dr. Mózsik Gyula* egyetemi tanárnak a Pro Facultate Scientiae Sanitatis díjat adta át.

■ *Dr. Pár Alajos* egyetemi tanár 2002. június 10-én sikeresen védte meg Az idült májgyulladások kóreredete és kezelése című MTA doktori disszertációját.

A II. Belgyógyászati Klinika és Nephrologiai Centrumból

■ *Dr. Nagy Judit* egyetemi tanár 2002. augusztus 31-én Budapesten a Nephrology Summer School-on előadást tartott Analgesic nephropathy címmel.

■ 2002. szeptember 1-5. között *dr. Nagy Judit* egyetemi tanár és *dr. Wittmann István* egyetemi docens részt vett az Európai Diabetes Kongresszuson.

■ 2002. szeptember 11-én a „Fokozott cardiovascularis rizikójú betegek kezelése a gyakorlatban” című továbbképző rendezvényen *dr. Wittmann István* egyetemi docens előadást tartott a diabeteses hypertoniás betegek kezeléséről.

■ 2002. szeptember 13-án a „Civilizációs betegségek diagnosztikájának és terápiájának aktuális kérdései” című rendezvényen *dr. Wittmann István* egyetemi docens előadást tartott a II. típusú diabetes mellitus diagnosztikus és terápiás alapelveiről.

■ 2002. szeptember 20-22. között Tihanyban nemzetközi részvétellel zajlott a Nephrológia aktuális kérdései című kongresszus, melyen *dr. Nagy Judit* egyetemi tanár Pregnancy and the kidney címmel tartott előadást. A klinikáról *dr. Kovács Tibor*, *dr. Csiky Botond* és *dr. Wagner László* is részt vett a rendezvényen.

■ 2002. október 4-én Budapesten tartott

Consensus konferencián *dr. Nagy Judit* egyetemi tanár tartott előadást a „Diureticumok szerepe a nephrológiai betegek kezelésében” címmel. A konferencián nephrológusok, kardiológusok és diabetológusok vettek részt.

■ 2002. szeptember 1-jétől *dr. Csiky Botondot* nevezték ki a Fresenius Medical Care Pécsi Dialízis Centruma orvosigazgatójává.

■ 2002. július 1-jén kezdte meg működését a Fresenius Medical Care Szigetvári Dialízis Centruma, melynek élére *dr. Molnár Márta* került.

■ *Dr. Kovács Tibor* 2001. szeptember 1. és 2002. augusztus 31. között az International Society of Nephrology (ISN) egyéves klinikai ösztöndíjával a Manchester Royal Infirmary-ban (Manchester, Anglia) tanulmányúton vett részt.

■ 2002. szeptember 1-5. között *dr. Késői István* tanársegéd az Európai Kardiológus Társaság kongresszusán járt Berlinben.

■ 2002. október 3-5. között a III. Arrhythmia és Pacemaker Napokon *dr. Késői István* tanársegéd vett részt klinikánkról.

■ 2002. szeptember 26-28. között a Győrben rendezett 61. Patológus Kongresszuson *dr. Degrell Péter* adjunktus „Végtagi gangrénákat okozó calciphylaxis ritka esetei pancreas-vese transzplantáció után” című előadást tartott.

■ 2002. október 4-6. között a Heidelbergben rendezett Dialysis Academy posztgraduális kurzuson *dr. Molnár Gergő* vett részt klinikánkról.

A Családorvostani Intézetből

■ Intézetünk szervezésében új típusú továbbképzési programsorozat indult a folyamatos szakorvostovábbképzés (CME) keretében „Interdiszciplináris medicina” címmel. Az idei első alkalommal „Tünetorientált orvoslás (derékfájás, szédülés, fuladás)” témakörben specialisták és családorvosok közreműködésével megrendezett kerekasztal megbeszélések formájában került sor az adott téma feldolgozására.

■ Közel egy éves munkával elkészült *dr. Örkényi Rudolfnak*, intézetünk adjunktusának szerkesztésében a „Gyermekegyógyászati Képes CD”. Ennek elsőrendű célja a rezidensek gyermekegyógyászati praxisgyakorlatának bőszeges gyakorlati anyaggal való ellátása a vizuális érzékelésen keresztül.

■ *Dr. Blasszauer Béla* tudományos tanácsadó meghívott előadóként és szekcióelnökként részt vett a zágrábi „Biotechnology and Public Health: Expectations, Gains and

Costs” című nemzetközi konferencián 2002. szeptember 26-28. között. Előadása a biotechnológia etikai vonatkozásairól szólt. A konferencia megnyitóján felszólalt *Stipe Mesic*, a Horvát Köztársaság elnöke is.

Az Élettani Intézetből

■ Az intézet és a MTA Pécsi Akadémiai Bizottsága Neurobiológiai Munkabizottságának szervezésében, a PTE ÁOK „Idegtudományok” c. doktori program keretében *Prof. Mettew J. Wayner* (Division of Life Sciences, The University of Texas at San Antonio, San Antonio, Texas, U.S.A.) által tartott szemináriumok és angol nyelvű kurzusok megrendezésére került sor 2002. október 4-én.

A Fogászati Klinikáról

■ 2002. szeptember 3-7-ig tartott Münsterben (Németország) a XVI. Congress of the European Association for Cranio-Maxillofacial Surgery. Előadást tartott: *dr. Rónai András*: A rare case of primary oral manifestation of malignant lymphoma címmel, és *dr. Nyárády Zoltán* (társszerzők: *dr. Olasz L., dr. Németh Á.*): Reconstruction of massive through-and-through facial defects using platysma transpositional flaps címmel, valamint Regional failure related to alkylating agents in neoadjuvant chemotherapy of oropharyngeal planocellular cancer címmel.

■ 2002. szeptember 26-28. között került megrendezésre Dubrovnikban (Horvátország) az EPA 2002 kongresszus, melyen előadást tartott *dr. Szabó Gyula*: Effect of long-term cycling load for abutment screw fixation in implant prosthodontics címmel, és *dr. Benke Bea* (társszerző: *dr. Szabó Gyula*): Problem solving in fracture of the denture base in pre-edentulous state címmel.

■ 2002. október 1-5. között került megrendezésre az FDI-Árkövy kongresszus Bécsben. A tudományos konferencián előadást tartott: *dr. Szabó Gyula*: Implantációs rendszerekben használt mûcsont csavar rögzítések összehasonlító vizsgálata, *dr. Tóth Vilmos*: Ínygyulladást követő redox-potenciál változás, *dr. Nyárády Zoltán*: Magyar gyerekek kormeghatározása matematikai függvényekkel a módosított Demirjian módszer alapján, és *dr. Benke Bea* (társszerző: *dr. Szabó Gyula*): Fogatlanság-megelőző állapotban bekövetkező alaplemez törések problémájának megoldása címmel.

A Fül-Orr-Gégeklinikáról

■ A Magyar Fül-, Orr-, Gégeorvosok Egyesülete 2002. október 2-5-én Siófokon az Ezüstpart Hotelban rendezte 37. Nemzeti Kongresszusát. A kongresszus házigazdája *Pytel József* professzor, klinikánk igazgatója, a Magyar Fül-, Orr-, Gégeorvosok Egyesületének elnöke volt.

A tudományos program keretében 120 előadás hangzott el a szakma minden területének diagnosztikus és terápiás tevékenységéről. A poszterszekcióban 22 témát prezentáltak és vitattak meg a szerzők. A kerekasztalkonferenciákon az „Anaesthesiologia aktuális kérdéseit” és „A cholesteatoma fülészeti vonatkozásait” tárgyalták nagy érdeklődés mellett.

Az egyesület új tiszteletbeli tagjai előadásokat tartottak: *Gerard M. O'Donoghue* (Nottingham, UK): Chochlear Implants – meeting the challenge of auditory deprivation; *Miloslav Hroboň* (Prague, Czech Republic): Removable silicone sheets in tympanoplasty; *Robert J. Toohill* (Milwaukee, USA): Autonomic nervous system dysfunction in vasomotors rhinitis with possible relationship to gastroesophageal reflux; *Miha Ćargi* (Ljubljana, Slovenia): Treatment of choice or the choice of treatments in advanced pharyngeal carcinoma; *Hans-Peter Zenner* (Tübingen, Germany): Sound processing in the normal and diseased ear.

A kongresszusnak több mint 700 résztvevője volt. A társasági program keretében zenés gálaműsorra, hajókirándulásra, kóktélpartira és Balatonföldváron bankettre került sor.

A Gyermekklinikáról

■ A klinika munkatársai 4 prezentációval szerepeltek az Annual Meeting of the European Society for Pediatric Research rendezvényen, Utrechtben, 2002. szeptember 3-7-én. Előadások: *Minda H., Kovács A., Funke S., Szász M., Burus I., Marosvölgyi T., Decsi T.*: Fatty acids in human milk during the first month of lactation. Poszterek: *Minda H., Burus I., Decsi T., Erhardt É., Molnár D.*: N-6 polyunsaturated fatty acids and insulin resistance in obese children; *Decsi T., Minda H., Molnár D., Burus I.*: Fatty acid composition of erythrocyte lipids from infancy to adulthood; *Decsi T., Erhardt É., Minda H., Török K., Burus I., Molnár D.*: Childhood obesity itself is not related to altered fatty acid status. *Dr. Decsi Tamás* üléselnökként közre-

működött a „Long-chain polyunsaturated fatty acids in newborn formula: new perspectives” szimpózium munkájában is.

■ A klinika munkatársai 2 előadás tartásával és 2 poszter bemutatásával vettek részt a 28th Annual Meeting of the International Society for Pediatric and Adolescent Diabetes (ISPAD) rendezvényen Grazban, 2002. szeptember 18-21-én. Előadások: *H. Minda, T. Decsi, A. Kozári, É. Erhardt, I. Burus, G. Soltész*: Essential fatty acids and their long-chain metabolites in plasma lipids of diabetic children; *B. Rózsai, A. Kozári, R. Hermann, G. Soltész*: Associated autoimmunity in type 1 diabetes. Poszterek: *É. Erhardt, D. Molnár, G. Soltész*: Impaired glucose tolerance and type 2 diabetes in obese Hungarian children; *K. Török, I. Wittmann, D. Molnár*: Cardio-vascular autonomic dysfunction in obese children.

■ A klinika munkatársai 3 felkért referátum tartásával és 8 előadással vettek részt a Magyar Gyermekorvosok Társasága Dél-Dunántúli Területi Szervezetének 2002. évi tudományos ülésén, Komlón 2002. szeptember 13-14-én. Referátumok: *Soltész Gy.*: Kevesebb „betegebb” gyermek, még kevesebb gyermekgyógyász?; *Molnár D., Stankovics J., Juhász Zs.*: Az égbetegség modern kezelése. A pécsi gyermekklinikai centrum tapasztalatai; *Lányi É.*: Új antibiotikum rezisztencia mechanizmusok. Előadások: *Hollódy K.*: Az elszaporodó serdülőkorú csattanó maszlak mérgezésekről; *Kozári A., Erhardt É., Soltész Gy.*: Amenorrhoea a serdülőkorban; *Farkas A., Pintér A., Vástyán A., Vajda P.*: A mellkasi deformitás műtéti korrekciójának új lehetősége: előnyök, kockázatok, korlátok; *Juhász Zs., Oberitter Zs., Hajdú R., Farkas A.*: Ritka invaginációs vezetőpont: coecum polyp; *Gyűrűs É., Szász M., Kövesi T., Adamovich K.*: Műtéten átesett újszülöttek a pécsi Gyermekklinika Perinatalis Intenzív Centrumában (1997-2000); *Pölöskey P., Horváth M., Khezri S.*: Mi lehet egy marfanoid alkat hátterében?; *Fenyvesi I.*: Jövőképe nyugdíjas (16 éves lány komorbid főbiás szorongásos zavara); *Sándor Gy., Juhász Zs.*: Vizeletürítési zavarok gyermekkorban.

■ A klinika munkatársai egy felkért referátum és 3 előadás megtartásával vettek részt a Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Gasztroenterológiai Társaság Gyermekgasztroenterológiai Szekciójának tudományos ülésén, Ráckeven 2002. szeptember 27-28-án. Referátum: *Decsi T.*: Klinikai táplálkozástudomány a gyermekgyógyászatban. Előadások: *Stankovics*

J., Decsi T.: Parenterális táplálás: londoni tapasztalatok a hazai lehetőségek tükrében; *Szász M., Decsi T.*: A volt koraszülöttek táplálása és növekedése; *Minda H., Hollódy K., Csábi Gy., Burus I., Marosvölgyi T., Decsi T.*: Zsírsavellátottság Rett szindrómás gyermekekben.

■ *Dr. Pintér András* egyetemi tanár „Endoscopic treatment of vesicoureteral reflux – personal experiences” című felkért előadás megtartásával, valamint az „Endoscopic treatment of vesicoureteric reflux” című kerekasztalban való részvétellel szerepelt az International Workshop on Vesicoureteric Reflux rendezvényen Dublinban, 2002. szeptember 6-7-én.

■ *Dr. Pintér András* egyetemi tanár „Ureteral Ectopy in Infants and Children” című előadás (társszerzők: *Vástyán A., Juhász Zs., Farkas A.*) megtartásával és felkért műtét végzésével tett látogatást Kaunasban (Litvánia) 2002. szeptember 12-14-én.

■ *Dr. Decsi Tamás* docens részt vett a Nutritional needs of children: Methodological approaches and current nutritional recommendations in children and adolescents in Europe szakértői csoport soros értekezletén Brüsszelben, 2002. szeptember 13-án.

■ *Dr. Decsi Tamás* docens részt vett a 6th Steering Committee Meeting of the European Union Project NUHEAL: Nutraceuticals for a healthier life: n-3 polyunsaturated fatty acids and 5-methyltetra-hydro-folate rendezvényen Koppenhágában, 2002. szeptember 20-án.

■ *Dr. Hollódy Katalin* egyetemi adjunktus részt vett a Joint Congress of ICNA (International Child Neurology Association) and AOCNA (Asian and Oceanian Child Neurology Association) 2002 rendezvényen Pekingben, 2002. szeptember 20-25-én.

■ *Dr. Vajda Péter* PhD hallgató Elasztikus velőúrszínezés című előadással (társszerzők: *Farkas A., Oberitter Zs.*) szerepelt a IX. Gyermek-traumatológiai Vándorgyűlésen Tivadarban, 2002. szeptember 6-7-én.

A Gyógyszerhatástani Intézetből

■ *Dr. Barthó Lorándot* a British Pharmacological Society tagjai sorába választotta.

Az Egyetemi Gyógyszertárból

■ Szeptember 20-22. között került megrendezésre Szegeden a Kórházi Gyógyszerészek XIII. Kongresszusa Jobb kórházi gyógyszerterápiát, kevesebb nem kívánt

hatással mottóval. A magas tudományos színvonalú és jó hangulatú kongresszuson az Egyetemi Gyógyszertár egy előadással és három poszterrel képviselte magát: *dr. Botz Lajos* főgyógyszerész „Gyógyszer-kölcsönhatások figyelembevételének realitásai” címmel tartott előadást, a poszterek (amik a Gyógyszertár gyógyszereszeinek közös munkái) „Kórházi formulárián alapuló intézeti gyógyszerellátás”, „A táplálésterápia gyógyszerészeti vonatkozásai”, valamint „Kórházi gyógyszerinformáció az Intraneten” témakörökről szóltak.

A Mozgástani Intézetből

■ A június 29-július 5. között Budapesten tartott 4th International Congress of Pathophysiology programjában *dr. Ángyán Lajos* egyetemi tanár „*Supra-bulbar modulation of the heart rate in cats*” címmel tartott előadást.

■ Az Athénban július 24-28. között megrendezett 7th Congress of the European College of Sport Sciences programjában bemutattuk *L. Ángyán, T. Téczely, A. Pálfai and Z. Gyurkó*: Investigation of kinaesthetic feedback in basketball and handball players című posztert.

■ A Mozgástani Intézet dolgozói nagy szeretettel köszöntötték 75. születésnapja alkalmából *Pálfai András* testnevelő tanárt, akinek tanári munkája mellett meghatározó szerepe volt a baranyai kosárlabdázás meg alapozásában és sikereinek kovácsolásában. 1996 szeptemberétől dolgozik intézetünkben. Ő vezeti a Medikus Sportkör férfi kézilabdásainak az edzéseit, akik sorra sikeresen szerepeltek az évenként megrendezett Medikus Kupákon. Korát meghazudtoló aktivitással vesz részt az intézet oktató és tudományos kutatómunkájában. Példamutató szakmai felkészültségével, meggyerő, kedves modorával, segítőkész emberségével kivívta kollégái tiszteletét, szeretetét és megbecsülését. Örülünk, hogy közöttünk van, s kívánjuk, hogy még sokáig maradjon közöttünk.

Az Egészségügyi- Nyelvi és Kommunikációs Intézetből

■ A Profex Nyelvvizsgaközpont 2002 őszén is meghirdette a nyelvvizsga előkészítő kurzusokat, melyeken nyelvtanáraink segítséget kívánnak nyújtani a vizsgára való alaposabb felkészüléshez. A jelentkezők szeptember végétől alap-, közép- ill. felsőfokú intenzív (24, 32 vagy 40 órás) tanfolyamokon vesznek részt, angol vagy német

nyelvből. Az őszi Profex szaknyelvi vizsgára való jelentkezés határideje: **október 15.** A vizsga időpontja: **2002. november 11-15.**

Az Ortopédiai Klinikáról

■ 2002. augusztus 23-30. között San Diegoban került megrendezésre az Ortopédiai és Traumatológiai Világszövetség (SICOT) kongresszusa, 4200 regisztrált résztvevővel. Klinikánkat *dr. Kustos Tamás* előadással és poszterrel képviselte a rendezvényen.

■ *Dr. Kustos Tamás* 2002 szeptemberében a Baltimore-i Johns Hopkins Kórház Ortopédiai Osztályán töltött 2 hetet, ahol az osztály sportsebészeti, ízületi protetikai és gyermekortopédiai gyakorlatát tanulmányozta.

■ 2002. október 10-én az Európai Ortopédiai és Traumatológiai Szövetség „Travelling Fellowship”-je keretében 16, Európa különböző országaiból érkező fiatal ortopéd sebész részére tartottak tudományos előadássorozatot a nagyízületi protetika, a vállsebészet, a gerincdeformitások, a sport-sérülések és a lábsebészet területéről.

■ 2002. október 11-12-én Kecskeméten került megrendezésre a Fiatal Ortopéd Orvosok Fóruma, melyen klinikánkról *dr. Bálint Lehel, dr. Szász Katalin, dr. Kontrohr Tivadar* és *dr. Szabó István* tartottak angol, ill. magyar nyelven előadást. *Dr. Bálint Lehel* a „Szekció legjobb előadója” díjat nyerte el.

■ 2002. október 18-án került sor a PTE Ortopédiai Klinika és a Dél-Dunántúli Köoperációs Központ Biomechanikai Laboratóriumának ünnepélyes megnyitójára. *Dr. Tóth József* rektor köszöntőjét és *dr. Méhes Károly* egyetemi tanár megnyitó beszédét követően a laboratóriumban elhelyezett 3D UH mozgásanalizáló rendszert működés közben tekinthették meg az érdeklődők.

■ 2002. szeptemberében kinikánk vendége volt *Jean-Paul Forthomme*, a Mons-i (Belgium) Saint-Joseph Kórház Ortopédiai Osztályának főorvosa. Az osztállyal évek óta ápolott jó kapcsolatok eredményeképpen minden évben 1 pécsi ortopéd szakorvosjelölt számára biztosítanak szakmai képzést és munkalehetőséget.

A Radiológiai Klinikáról

■ Prágában június 13-15-én az International Workshop on Interventional Radiology című rendezvényen klinikánkról *dr. Battyáni István, dr. Papp Zsófia, dr. Hegedüs Krisztina, dr. Rostás Tamás* és *dr.*

Csere Péter vett részt.

■ A Magyar Röntgenasszisztensek VII. Kongresszusán *dr. Horváth László* egyetemi tanár, *dr. Battyáni István* és *dr. Rostás Tamás* vett részt felkért előadásokkal, Gödöllőn július 10-11-én.

■ Szegeden tartották a Magyar Radiológus Társaság XXI. Kongresszusát augusztus 29-31-én, amelyen *dr. Horváth László* egyetemi tanár és *dr. Battyáni István* előadással vett részt, rajtuk kívül *dr. Weninger Csaba* és *dr. Harmat Zoltán* képviselte klinikánkat.

■ A Szlovén-Horvát-Magyar Radiológus szimpóziumon, Mariborban szeptember 19-20-án *dr. Horváth László* és *dr. Battyáni István* előadást tartott.

■ A PTE Szívgyógyászati Klinikáján rendezett A civilizációs betegségek diagnosztikájának és terápiájának aktuális kérdései című kreditpontos kurzuson *dr. Horváth László* és *dr. Rostás Tamás* felkért előadást tartott szeptember 13-án.

■ A minden évben megrendezésre kerülő Soproni Ultrahang Napokon október 11-13-án *dr. Horváth László, dr. Battyáni István, dr. Weninger Csaba* és *dr. Harmat Zoltán* vett részt, *Harmat dr.* előadást is tartott *Harmat Z., Weninger Cs., Battyáni I., Habon T., Kálmán E.*: Lázás állapottal, jobb pitvari thrombussal járó májdaganat esete címmel.

■ A CIRSE éves kongresszusát idén október 5-9-én Svájcban, Lucerne-ben rendezték meg; Ezen *dr. Horváth László* és *dr. Battyáni István* vett részt.

■ *Dr. Szalai Gábor* szeptember 25-26-án a Megyei Körzeti Ápolónők Továbbképzésén, majd október 11-én a Szülésznőgyógyász szakorvos Továbbképzésén felkért előadást tartott az emlőrákszűrésről.

■ Klinikánk október 24-25-én rendezi meg a VI. Pécsi Intervenció és Radiológiai Szimpóziumot, melyre minden érdeklődőt szeretettel várunk! (Sajnos a lap megjelenésekor a rendezvény már lezajlott.)

A Szemészeti Klinikáról

■ 2002. szeptember 26-29. között került megrendezésre Berlinben a DOG (Deutsche Ophthalmologische Gesellschaft) 100. jubileumi kongresszusa, ahol *dr. Pámer Zsuzsanna* egyetemi adjunktus a chloroquinnal kezelt betegek szemészeti követéséről tartott előadást.

■ 2002. szeptember 26-28. között *dr. Bíró Zoltán* egyetemi docens a Román Szemorvostársaság éves kongresszusán (12.) vett részt Kolozsváron. „Szubjektív vizuális élmények szürkehályog műtét

alatt” és a „Hátsócsarnok műlencsék decentralódása és rotálódása” címmel előadást tartott és a kongresszus egyik szekciójában elnökként vett részt. Ugyancsak erre a kongresszusra jelent meg a „Phacoemulsifikáció alapjai” című könyve román fordításban.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ A 2002. augusztus 28-31-én Budapesten megrendezett A Magyar Nőorvos Társaság XXVII. Nagygyűlésének *dr. Szabó István* egyetemi tanár társelnöke volt. A kongresszuson klinikánkról a következő felkért referátumok hangzottak el: *Dr. Szabó István*: Sztteroid-prophylaxis. Idő előtti burokrepedés. A szülés határának 24. hétre szállításával kapcsolatos tapasztalataink; *dr. Ertl Tibor*: Az anaesthesia hatása a magzatra és az újszülötthe. Transcutan vérgázmonitorizálás; *dr. Göcze Péter* egyetemi docens: A hormonpótlás hatása az emlőre. A szövet-specifikus hormonpótlás lehetőségei és korlátai; *dr. Szilágyi András*: Az extrauterin graviditas endoscopos ellátása, a lézer alkalmazása a nőgyógyászati endoscopyban; *dr. Arany Antal*: A 3D és 4D ultrahngtechnika a praenatalis diagnosztikában, a magzati rendellenességek felismerésében; *dr. Drozgyik István*: A meddőség, az endometrios laparoscopia útján történő kivizsgálása és kezelése; *dr. Halvax László*: A magzat intrapartum monitorizálása, magzati pulsoxymetria.

■ A Magyar Gyermeorvosok Társasága Dél-Dunántúli Területi Szervezetének 2002. évi Tudományos Ülésén Komlón szeptember 13-14-én *dr. Flach Edina* Fejlődési rendellenességek előfordulása IVF terhességben, ill. *dr. Till Ágnes* a Rekeszsérpv ritka formája hármassiker egyik tagjában címmel tartott előadást.

■ 2002. szeptember 21-24. között Wrocławban (Lengyelország) került megrendezésre a X. Nőgyógyászati Endokrinológiai Világkongresszus. A rendezvényen *dr. Szilágyi András* egyetemi docens meghívott előadóként referátumot tartott Thyroid function and menstrual cycle disorders címmel, valamint rövid előadással szerepelt: *Szilágyi A.*: Effects of laparoscopic ovarian electrocautery on ovarian volume, blood flow and vascularisation assessed by 3D ultrasound in patients with polycystic ovary syndrome címmel. *Dr. Kovács Kálmán* egyetemi tanársegéd posztert mutatott be Cell cycle and apoptosis regulators in human leiomyoma during menstrual cycle and menopause címmel, melyet orális pre-

zentációra választottak.

■ A Magyar Perinatológiai Társaság I. Kongresszusát szeptember 26-28. között Lakiteleken tartották. *Dr. Ertl Tibor* egyetemi tanár üléselelnöki feladatokat látott el. A klinikáról a következő előadások hangzottak el: *Dr. Arany Antal*: Az embrionális és magzati malformatio 3D-UH diagnosztikája; *dr. Sárkány Ilona*: Magzati bethamethasone kezelés perinatalis hatásai praecampsia és intrauterin növekedési retardáció eseteiben; *dr. Vida Gabriella*: Fejlődési rendellenességek előfordulása élveszületett

újszülöttek között neonatalis intenzív centrumokban; *dr. Gyarmati Judit*: Hyperglycaemia 1000 g alatti koraszülöttekben; *dr. Vizer Miklós*: Amnioninfúzió alkalmazása idő előtti burokrepedéssel szövődött terhességekben; *dr. Tóth Tamás*: Transdermalis nitrát származékkal elért kezdeti sikereink dysmaturitas kezelésében; *dr. Flach Edina*: Az IVF terhesség neonatológiai vonatkozásai; *dr. Várnagy Ákos*: Szülésindukció magas rizikójú koraszülések esetén.

Sporttanfolyamok egyetemi dolgozók részére

Callanetics (alakformáló zsírégető torna):

Időpont: hétfő, csütörtök 16.00-17.00-ig
Helye: PTE ÁOK Elméleti tömb, edzőterem

Felnőtt kezdő úszás

Időpont: szerda 18.00-19.00-ig
Helye: PTE ÁOK Elméleti tömb, uszoda

A foglalkozásokat vezeti: **Csatáryné Tolnai Klára** testnevelő tanár, Mozgástani Intézet

PÁLYÁZATOK

„Talentum” 2002. évi akadémiai díj

A Közép-Európai Tehetségkutató Alapítvány Kuratóriuma pályázatot hirdet a „Talentum” 2002. évi akadémiai díjra

Az Alapítvány céljainak megfelelően pályázatot nyújthat be minden 35 évnél fiatalabb magyar állampolgárságú, kimagasló szellemű és kreativitású fiatal kutató vagy szakember, aki kiemelkedő társadalmi hasznosságú tudományos eredményt, fejlesztést tud felmutatni.

A pályázatot (amely a kitöltött pályázati lap mellett egy curriculum vitae-t is tartalmaz) írásban, két akadémikus ajánlásával lehet beküldeni.

A Kuratórium a három tudományterület (társadalom-, élet- és természettudomány) egy-egy kiemelkedő pályázatát kívánja **egyenként 20 000 euro (~ 5 millió Ft)** összegű díjban részesíteni.

Beküldés határideje: **2002. november 15.**

Cím: „Közép-Európai Tehetségkutató Alapítvány – Talentum 2002. díj” 1024 Budapest, Lövház u. 2-6.

Pályázati lap és bővebb információ: www.mta.hu címen.

MAGYAR ÁLLAMI EÖTVÖS ÖSZTÖNDÍJ 2003

A Magyar Ösztöndíj Bizottság (a továbbiakban MÖB) a 82/1997. (V.21.) Korm. rendelettel módosított 54/1994.(IV.13) Kormányrendelet alapján pályázatot hirdet a 2003. naptári évre

A Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj (a továbbiakban Ösztöndíj) a hazai tudományos, gazdasági és kulturális élet tehetséges, fiatal szakembereinek a külföldi rész-továbbképzését, külföldi kutatóhelyeken, alkotóműhelyekben, kutatói illetve művészeti munkában való részvételét teszi lehetővé. Pályázhat minden, 40 évesnél nem idősebb, felsőoktatási intézményben oklevelet szerzett magyar állampolgár, aki eddigi szakmai tevékenységével – lehetőleg PhD fokozatával, rangos publikációival, egyéb alkotásaival és eredményeivel – már bizonyította kiemelkedő képességét.

A pályázatok elbírálásánál az alábbi prioritások az irányadók:

Egészségtudományok

- sejtélettan és genetika
- kardiovaszkuláris rendszer normál- és patofiziológiája
- daganatos megbetegedések patológiája, megelőzése
- bioaktív anyagok
- immunológia, agykutatás

Az ösztöndíj időtartama **3-8 hónap**, amely indokolt esetben – az állami költségvetés függvényében egy alkalommal legfeljebb 6 hónappal – meghosszabbítható. Az ösztöndíj indokolt esetben többször is megpályázható. Ebben az évben mitegy 180 pályázóból 86 fő átlagosan 4-5 hónapos tanulmányutat nyert.

Az ösztöndíjas utak **2003. március 1-jétől** kezdődhetnek.

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

1. A MÖB Iroda pályázati adatlapja a Magyar Állami Eötvös Ösztöndíjhoz
2. Szakmai életrajz magyar és angol nyelven
3. Publikációk jegyzéke, magyar és angol nyelven; művészek esetében a munkásságukat bemutató összeállítás
4. Legalább két szakmailag elismert ajánló véleménye lezárt borítékban a mellékelt (letölthető) kétoldalas ajánló lapon;
5. Munkaterv magyar és angol nyelven, (2-2 példányban, 1-3 oldal terjedelemben);
6. A pályázó által beszerzett, külföldi fogadókészséget igazoló levél
7. Költségterv formanyomtatványon (2 példány);
8. Oklevél másolat (2 példány);
9. Idegen nyelvtudást igazoló állami nyelvvizsga bizonyítvány vagy azzal egyenértékű bizonyítvány

Beadási határidő: 2002. november 8.

A pályázatokat a következő címre kell postán vagy személyesen eljuttatni:

MÖB Iroda, Professzorok Háza
1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21.

A borítékra kérjük ráírnunk: „Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj”

További információt a MÖB Iroda ad. (Holodnyák Péter szakreferens, tel.: 1384-90-10)

Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium pályázatot hirdet eVilág - digitális tartalom és kultúra (hazai kulturális javak a digitális világban) címmel

Pályázhatnak

- Levéltárak, múzeumok, egyházi gyűjtemények,
- Non-profit szervezetek,
- Non-profit érdekvédelmi és segítő szervezetek.

(kódszám: IHM-ITP-2)

A pályázat beadási határideje: 2002. november 22.

A pályázás általános feltételei:

A pályázatok részletes feltételei a pályázási időszak kezdetétől, (az IHM-ITP-1,3,4,5 pályázatoknál 2002. október 22., az ITP-2-es pályázatnál 2002. október 29.) megtekinthetők az Informatikai és Hírközlési Minisztérium honlapján (<http://www.ihm.gov.hu>), illetve a pályázati útmutató nyomtatásban átvehető az Informatikai és Hírközlési Minisztérium (Budapest, Dob utca 75-81.) portáján munkanapokon 8-19 óráig.

A pályázatokkal kapcsolatban 2002. október 22-től az alábbi helyi tarifával hívható telefonszámon kérhető felvilágosítás: +36-40-200-454

A borítékban a címzésben fel kell tüntetni a pályázat kódszámát is.

Az Oktatási Minisztérium pályázatot hirdet NATO Tudományos Ösztöndíj Program címmel

Pályázhatnak: kutatók.

Beadási határidő: 2002. november 15.

NATO háromféle ösztöndíjtípust támogat, *ezek alkalmazása tagországokként elérő lehet és időtartamuk is típusonként és tagországokként változhat a nemzeti irányelveknek megfelelően.*

Az országokként alkalmazott nemzeti irányelveket a NATO Tudományos és Környezetvédelmi Igazgatósága honlapján a következő címen lehet megtalálni közvetlenül a nemzeti adminisztrátor címe után: <http://www.nato.int/science/fel-adm.htm>.

Magyar nemzeti irányelvek

ÖSZTÖNDÍJTÍPUSOK

A) Alapszintű ösztöndíj (ezt a típust Magyarország nem támogatja).

B) Magasabb szintű ösztöndíj: legalább 3 éves tudományos kutatói gyakorlattal rendelkező magyar állampolgárságú kutatók részére, akik önálló kutatást ohajtanak folytatni egy másik NATO-tag- vagy partnerországban, továbbá legalább 3 éves tudományos kutatói gyakorlattal rendelkező partnerországi kutatók részére önálló magyarországi kutatásokra.

C) Ösztöndíj vezető kutatók részére: egyetemek és/vagy kutatóintézetek magyar állampolgárságú vezető kutatói részére, akik egy másik NATO-tag- vagy partnerországban ohajtanak előadásokat tartani és/vagy kutatást folytatni, továbbá NATO-tag- vagy partnerországbeli vezető kutatók részére magyarországi kutatásokra vagy előadásokra. Vezető kutató az, aki PhD-jét, illetve annak megfelelő tudományos fokozatát legalább öt éve szerezte.

A pályázónak még a pályázat beadása előtt kell önállóan kapcsolatot teremtenie potenciális fogadóintézményével.

A pályázatok beadása: A jelen, 2002. évi pályázati forduló beadási határideje 2002. november 15., postabélyegző kelte szerint. A pályázatokat postán 6 példányban, és elektronikusán kell beküldeni az alábbi címekre: OM Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárság, NATO Tét Titkárság, 1374 Budapest, Pf. 565; e-mail: nato@om.hu. Csak a postán és elektronikusán is beküldött pályázatok kerülnek elbírálásra.

A program hazai kezelése

A Program kezelése független a többi hazai ösztöndíjas programtól. A Program bonyolításáért az Oktatási Minisztérium Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárságának Kutatás-fejlesztési Nemzetközi Főosztálya felelős. Murányi Béla főtanácsos, Kovács Ildikó vezető tanácsos, Oktatási Minisztérium Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkársága, NATO Tét Titkárság, 1052 Budapest, Szervita tér 8. 509-es szoba. Telefon: (+36 1) 318 4015 Fax: (+36 1) 318 7198; e-mail: nato@om.hu.

Tolnai Népújság, 2002. november 2.

Triatlonos tragédiája Szabó Jánost 23 évesen ragadta el a halál

Pécs-Szekszárd

Döbbenetes hír érkezett Pécsről: szerdán 23 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt Szabó János, az elmúlt évtized egyik legsikeresebb szekszárdi triatlonistája.

Szabó János kilenc évesen előbb úszni kezdett a Vízmu SE színeiben, de miután nem akadtak kiugró eredményei, ezért bátyja – s későbbi edzője –, dr. Szabó Péter irányításával belekóstolt a triatlonsportba. Első kiugró eredményét az 1995-ös duatlon magyar bajnokságon érte el, ahol az ifjúságiak között második lett. Sikerével mindjárt bekerült az Európa-bajnokságon induló válogatottba, s a veszprémi kontinensviadalon csapatban aranyérmeket szerzett, egyéniben pedig negyedik lett. Még ugyanebben az esztendőben Mexikóban ifjúsági triatlon világbajnoki címet szerzett csapatban, egyéniben pedig az előkelő 9. helyen zárt.

Szabó János sikertörténete 1996-ban juniorként folytatódott: a Dynamic TC Szekszárd sportolója a clevelandi triatlon világ-bajnokságon csapatban ismét aranyérmeket szerzett, egyéniben pedig nyolcadikként zárt. A szombathelyi junior Eb-n kilencedik, a sprint távú országos felnőtt bajnokságon harmadik lett. Az új sportág, a quadriatlon kontinensversenyén ezüstérmeket szerzett a junioroknál, idehaza viszont nem talált legyőzőre. Sőt, egy évvel később már az Európa-bajnokságon sem: aranyérmes lett a kajakozással kiegészült triatlonban. Az 1998-as esztendőben legjobb magyarként a 12. helyen végzett a svájci olimpiai távú triatlon vb-n, az ausztriai Eb-n pedig egyéniben a 11., csapatban a 7. lett. A Magyar Triatlon Szövetség 1998-ban és 1999-ben is a legjobb junior korú sportolónak választotta, ezt meghálálva Szabó Montrealban egy világbajnoki hetedik hellyel búcsúzott a korosztálytól. Egyetemi tanulmányai – **PÉCSETT FOGORVOSNAK TANULT** – miatt felnőtt versenyzőként már nem tudott annyi időt szentelni kedvenc sportágának, amivel a legjobbak között maradhatott volna, ám továbbra is indult, s általában az élmezőnyben végzett a honi ranglistaversenyeken.

Módos Ernőtől, a Dynamic TC elnökétől származó információ szerint az egykori válogatott versenyző szerda este Pécsen a barátaival volt, amikor hirtelen rosszul lett, s bár életéért a kiérkező mentősök még több mint egy órán át küzdöttek, már nem tudták megmenteni.

